

VETERAN

GLASILO ZVEZE VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

ZVEZA VETERANOV
VOJNE ZA SLOVENIJO

ŠTEVILKA 22

DECEMBER 2003

Fédération Mondiale
des Anciens Combattants
World Veterans Federation

**V Domžalah odkrili spominsko znamenje
slovenskemu branitelju**

Priznati delovno dobo s povečanjem za nazaj

Vzornik, ki povezuje generacije

Bil je čas, ko nas je domovina potrebovala

Dvanajst let svobodne, samostojne in demokratične države Republike Slovenije je minilo. Rojena je bila v enkratnem in neponovljivem času enotnosti, holenja, odločnosti in poguma slovenskega naroda. Za komaj rojeno se je bilo treba bojevati, krvaveti in umirati. Predvsem pa je bilo treba razumeti čas, prostor in dogodke ter biti na pravi strani. Stoletja so se generacije preteklosti trudile ustvariti časti vredno življenje zase in prihodnost. To so bili tisti, ki so bili na strani slovenskega človeka v različnih državnih skupnostih in sistemih, ki so se bojevali na političnem, ekonomskem, kulturnem, športnem in tudi na vojaškem področju za uveljavitev naroda, ki živi na tem prelepem delu sveta. Nekaterim je uspelo več, drugim manj, naši generaciji pa je uspelo največ. Aktivno smo bili udeleženi pri rojstvu svoje slovenske države. Malo je generacij na svetu, ki jim je bilo dano biti navzoč pri tem enkratnem in neponovljivem dogodku. Tako kot smo in bomo ponosni na naša dejanja in dosežke, moramo biti ponosni tudi na tisto svetlo in neomadeževano nit velikih bojevnikov, vojakov in ljudi, ki so zaznamovali našo preteklost. Tudi zaradi njihovih dejanj in žrtev smo lahko svoje poslanstvo opravili z odliko. Nedvomno je nastanek slovenske države največje dejanje slovenskega naroda, zavedati pa se je treba, da le majhna dejanja ustvarijo razmere za nastanek velikih.

Drage veteranke in dragi veterani!

Zaokrožuje se desetletje nastanka, graditve in razvoja naše organizacije. Organizacije tistih, ki nas združuje ponos, da smo svoje moči, pogum in človeško dostojanstvo zastavili v obrambo domovine in svobodnega življenjskega prostora za vse prebivalce Slovenije. V naši organizaciji smo in bomo razvijali tiste vrednote, ki morajo prevevati vsakega slovenskega človeka; to pa so rodoljubje, svobodoljubje, poštenost, čast in resnica. Prepričan sem, da smo svoje poslanstvo v tem obdobju uspešno opravili. Imamo organizacijo, zgrajeno na sodobnih demokratičnih načelih, uveljavljeno doma in v tujini. Organizacija omogoča civiliziran in demokratičen boj za uveljavitev tistih načel, za katere smo se bojevali v osamosvojanju Republike Slovenije.

Naša organizacija nima zakonskih privilegijev, s katerimi bi lahko preprečila omalovaževanje in zaničevanje včerajšnjih in današnjih nasprotnikov slovenske samostojnosti. Naša moč v boju s temi posamezniki in skupinami je prav v organiziranosti, neodvisnosti in moči naših argumentov. Naš največji argument pa je samostojna, demokratična in svobodna Republika Slovenija.

Poskusi diskreditacije posameznikov, skupin, dogodkov in navsezadnje celotne slovenske osamosvojitve nas spremlja že od leta 1991. Žal pa smo v tem boju veterani bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Očitno se država ne zaveda, da li »napadi« pomenijo napad na temelje naše državnosti. V organizaciji pričakujemo, da bo država končno uredila zakonsko regulativo, ki bo nedvoumno zaščitila akterje in slovensko osamosvojitve. »Nemoravno« je, da država ne zna ali noče ugotoviti krivde in odgovornosti tistih, ki so odločali, poveljevali in neposredno bojno delovali proti legitimno razglašeni samostojni državi Republiki Sloveniji. Opuštitev pregona, razglasitev nedolžnosti in potem podelitev državljanstva in zavidanja vrednih pokojnin je čisto licemerstvo. Vsa ta dejanja v najlepšem pomenu besede ponazarja misel francoskega pisatelja Balzaca: »Morala ima občestne jarke in ljudje brez časti poskušajo obrizgati najbolj zlahodne osebe z blatom, v katerem se sami utapljujejo«.

Spoštovana bralka in spoštovani bralec!

Ob iztekajočem se letu 2003 vam in vašim najdražjim želim vse dobro.

Pozivam vas k strpnemu, pogumnemu in pokončnemu delovanju v dobro naše organizacije in naše slovenske domovine.

Zahvaljujem se vsem, ki so kakor koli prispevali k uspehom delovanja naše organizacije, za vaš trud in odrekavanje. Naj končam z mislijo Alberta Camusa: »Ne hodi pred menoj, morda ti ne bom sledil. Ne hodi za menoj, morda te ne bom vodil. Hodi ob meni in mi bodi prijatelj.«

Srečno!
Srečko Lisjak
Predsednik ZVVS

VSEBINA

OBLETNICE	
Dan popolne in dokončne zmage slovenskega vojaka	4-6
ODMEV	
Kontinuiteta nekega dejanja	7
SPOMNILI SMO SE JIH	
Svečanost ob dnevu mrtvih tudi na ljubljanskih Žalah	8-9
IZ DELA ZVVS	
Delo za letos je skoraj končano, toda	10-11
NAŠ POGOVOR	
Branko Kaker o delu Odбора Holmec 2003	12-13
PREBERITE	
Pravice in krivice – kakor za koga!!!	14
Zadosti imam Krivica, Jurijev in podobnih tičev	14
DRUŽENJA	
Drugi veteranski večer v Domžalah	15
PISMO	
Priznati delovno dobo s povečanjem za nazaj	16
Kje je naše mesto	16
Zahvale	16
NAŠE KORENINE	
Vzornik, ki povezuje vse generacije	17
Peto srečanje veteranov	17
OBISKALI SMO	
Bili smo pri vikarju Slovenske vojske Jožetu Plutu	18-19
SPOMNIMO SE	
Pred 12 leti je Slovenijo zapustil zadnji vojak JA	20-22
V BESEDI IN SLIKI	
Venci v spomin padlih za Slovenijo	23
Radgonski sejem bil je živ	24-25
IZ DOPISNIŠKE BELEŽKE	
Spomenik na Medvedjeku	26
Uspešno končano leto	26
Listina o medsebojnem sodelovanju	26
Spominska plošča »Skala«	26
Gorenjska počastila 35. letnico TO	27
Srečanje praporščakov ZVVS PO Koroška	27
Na obisku pri Koroščih	27
Poslovitev od služenja v Slovenski vojski	28
Veteran prejel občinsko priznanje	28
Litijski veterani obiskali Dolenjsko in Posavje	28
Zadovoljna otroka in veterani	28
12. pohod v spomin na prvi postroj brigade MORIS	29
Narod si bo pisal sodbo sam	29
Obisk oddajnika Boč	29
Skupni izlet borcev in veteranov	29
Ustanovitev Območnega združenja ZVVS Trebnje	30
Podelitev znakov MSNZ	30
Zbor celjskih veteranov	30
Jesensko srečanje notranjskih veteranov	30
Dvajsettisoči član Zveze veteranov vojne za Slovenijo	30
Podelitev domicila	31
Veterani praznovali na Svetini	31
Srečanje celjskih veteranov	31
Pohodna enota s Kozjan na Pregarje	31
ŠPORT	
Spominski pohod Ankarana – Triglav	32-33
Zasavski Wimbledon	34
Peti orientacijski tek v Kočevju	34
Tekmovanje ribičev	34
Lokostrelci so praznovali	34
V SPOMIN	35
KRIŽANKA	
Nagradna križanka	36
VETERANOV (H)UMOR	
Karikature	37
OGLASI	38-40

Fotografija na naslovnici: Oddajnik Kum, foto: (KuB)

Izdajatelj: Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo, p.p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana; tel.: (01) 524-26-88; matična št.: 1211293, davčna št.: 200075715; P.R. NLB-posl. Moste, Ljubljana, št.: 02012-0089693246. Odgovorni urednik: Jože Čibej. Člani uredništva: mag. Rina Klinaar, Bojan Kuntarič, Mirko Kržišnik in Jože Kuzman. Zunanja sodelavca: Milan Alašević (karikature in aforizmi), Cveto Erman (križanka). Grafični prelom: Luxuria d.o.o. Ljubljana; tisk: SET d.d. Ljubljana. Naklada: 17.460. Po mnenju Urada vlade za informiranje se za glasilo Veterana, skladno s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Ur.list RS št. 89/98) za nosilce besede, slike in zvoka, obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8%. Skladno s 1. točko 12. člena so plačniki davka na dodano vrednost davčni zavezanci, ki opravijo promet blaga in storitev, od katerega se obračunava in plačuje DDV. Prispevke za naslednjo številko VETERANA pošljite na naslov: ZVVS, uredništvo glasila »Veteran«, Rojčeva ulica 16, p.p. 2780, 1001 Ljubljana.

Nepodpisanih prispevkov ne objavljamo.

Prispevke za naslednjo številko Veterana obvezno pošljite na računalniških disketah 3,5" v urejevalniku Word for Windows.

ISSN 1580-4518

Pa razumi to, če moreš

Kljub prazničnim dnevom, ki so pred nami, številnim čestitkam, ki jih prejemo, in načrtom za delo v naslednjem letu, ki jih sprejemamo, ne morem mimo težav, s katerimi se srečujemo veterani vojne za Slovenijo.

V letu, ki je skoraj že za nami, smo skušali v vodstvu naše zveze doseči dopolnitve Zakona o veteranih. Upravičene so kritike naših članov, da obstajata v naši državi dve "vrsti" veteranov vojne za Slovenijo. Ena, ki ima priznan status veterana, in druga, ki se je prav tako bojevala za samostojno Slovenijo, pa ji veljaven zakon ne priznava te pravice. Mislim seveda na delavce upravnih organov za obrambo, civilne zaščite, civilne obrambe in organizacij posebnega pomena. To so tisti, ki so v tistem trenutku, ko se je bilo treba odločiti za Slovenijo, brez odlašanja in pogumno stopili v bran naše domovine. Pa vendar jim danes država noče priznati statusa veterana. Ne vem, v čem je razlika med nami in "terenci" iz NOB, ki so prav tako brez orožja sodelovali in pomagali partizanom. Vsi ti imajo urejen status veterana. Nam, ki smo si priborili to državo, pa tega nočejo priznati. Mogoče se je pa samostojna Slovenija res začela že leta 1945? Pa tega nismo opazili. Bog nam pomagaj!

Žal je uspešnost dela organizacije zelo odvisna tudi od finančnih sredstev, ki jih ima na razpolago. Pa smo zopet drugorazredna organizacija. V sprejetem proračunu Republike Slovenije za leto 2004 je država filigransko povečala sredstva Zvezi veteranov vojne za Slovenijo. Koefficient povečanja je natančno 0,3 odstotka. Na drugi strani pa so Zvezi združenj borcev NOV zagotovili povečanje v višini 1,2 odstotka. Seveda pa sama igra odstotkov ne pove vsega. Sredstva borčevske organizacije so nominalno štirikrat višja kot sredstva naše organizacije, čeprav se število veteranov druge svetovne vojne zaradi zakonov narave zmanjšuje. Pa razumi to, če moreš.

Pa še na nekaj moramo opozoriti. V večini občinskih proračunov ima borčevska organizacija zagotovljen delež sredstev. Veterani vojne za Slovenijo oziroma naša območna združenja pa se morajo večinoma financirati iz članarine.

Torej vsi, ki smo izbojevali to državo tistim, ki so si jo želeli, kot tudi tistim, ki si je niso želeli, doživljamo mačehovski odnos. Nehote pomislimo, da je bilo v dneh osamosvojitvene vojne več teh drugih, ki so se potem uspešno prelevili.

Pa vesel božič in srečno novo leto vsem 20.715 našim članom!

Jože Čibej

Državno zastavo so na prireditveni prostor prinesli veterani v uniformah.

Med udeleženci na prireditvi so prevladovali veterani vojne za Slovenijo.

V Domžalah so z odkritjem spominskega znamenja zaznamovali dvanajsto obletnico odhoda zadnjega jugovojaka

Dan popolne in dokončne zmage slovenskega vojaka in človeka

Zveza veteranov vojne za Slovenijo in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Domžale sta v soboto, 25. oktobra, v parku pri občinski zgradbi v Domžalah pripravila slovesnost. Z njo sta zaznamovala 12. obletnico odhoda zadnjega vojaka JA iz Slovenije in 35. obletnico ustanovitve Teritorialne obrambe Republike Slovenije. Ob tej priložnosti so odkrili spominsko znamenje braniteljem slovenske samostojnosti. Slavnostni govornik na prireditvi je bil minister za obrambo dr. Anton Grizold, zbrane pa sta pozdravila tudi predsednik ZVVS Srečko Lisjak in predsednik OZVVS Domžale Dominik Grmek.

Med prireditvijo ob odkritju spominskega znamenja je delegacija veteranov iz Domžal in Kamnika položila spominski venec na grob vojaka Edvarda Peperka, pripadnika diverzantskega voda iz Kamnika iz sestave 55. ObmŠTO Domžale.

Predstavnik organizatorja in gostitelja prireditve Dominik Grmek je uvodoma poudaril, da je od odhoda JA iz Slovenije minilo že 12 let, novembra pa bo 35 let od začetkov organiziranja Teritorialne obrambe v Republiki Sloveniji. Ob tem se nekateri včasih sprašujejo o smislu dela naših teritorialcev v teh 35 letih. Kaj so kot vojaki Slovenije v treh desetletjih in pol naredili dobrega in koristnega - in za koga? Odgovore na to bi moral dejansko poznati vsak zaveden Slovenec.

Dolgoletno delo se je pokazalo leta 1991

»Treba je samo pošteno pogledati nekoliko nazaj v preteklost, ko smo Slovenke in Slovenci odločno rekli: Narod si bo pisal sodbo sam! Nastopilo je obdobje preizkusa naše narodnostne zavesti in odločnosti za uresničitev sanj

V imenu gostiteljev je zbrane pozdravil Dominik Grmek, sicer predsednik Območnega ZVVS Domžale

slovenskega naroda. Postali smo samostojni. Nastopilo je novo obdobje resnice za vse državljane Slovenije, še posebno pa za vojaške obveznike, policiste in druge državljane in državljanke, ki so se odzvali klicu domovine. Sami - z lastno pripravljenostjo

in usposobljenostjo smo se morali že prvi dan samostojnosti odločno postaviti v bran z orožjem v rokah, kajti JA na čelu z GŠ JA in političnim vodstvom nekdanje naše skupne države si je samostojnost Republike Slovenije razlagala drugače,« je povedal

Dominik Grmek. Po njegovih besedah nas danes vojaška zgodovina sicer uči in seznanja, da so bili politični in vojaški ukrepi zoper Slovence vodeni že vrsto let pred letom 1991, kajti Slovenci smo bili priznani disciplinirani, natančni, strokovni - skratka, dobri vojaki in zato lahko tudi komu nevarni. To smo občutili 15. maja 1990, ko je JLA praktično razorožila TO RS in s tem tudi dobro oboroženo ter opremljeno TO Domžale in njene enote. Logična posledica tega je bilo od 17. maja 1990 organiziranje MSNZ v RS in tudi v občini Domžale. V sklopu MSNZ Ljubljana okolica so tudi Domžalčani uspešno in učinkovito organizirali tajna skladišča in enote MSNZ; ti so v dneh vojne za Slovenijo prevzemali prve bojne naloge in jih tudi uspešno opravile.

»Sledila je vojna. Bila je nepričakovana in nezaželena, vendar za-

radi naše pripravljenosti kratka in učinkovita,« je nadaljeval Dominik Grmek. »Nismo bili več samo mirnodobni pripadniki določenih enot znotraj nekdanje strukture Teritorialne obrambe in takratne Milice. Postali smo bojevniki – postali smo branitelji slovenske samostojnosti. Postali smo zmagovalci. Slovenija se je obranila. To so pravi odgovori in doseženi cilj našega vojaškega poslanstva v preteklem obdobju. In na to smo oziroma moramo biti ponosni! Vsi! Posamezniki, lokalne skupnosti, občine in država pa morajo te dosežke poznati, jih spoštovati in negovati.

Zal so nekateri naši svojci, soborci, prijatelji, znanci za svobodo in samostojnost Slovenije darovali tudi življenja.«

Spominsko znamenje braniteljem slovenske samostojnosti sta odkrila minister za obrambo dr. Anton Grizold in domžalski podžupan Toni Dragar.

Otroški odnos do dogodkov pred dvanajstimi in več leti sta prikazala učenca OŠ Jarše – Rodica.

Nato je vse zbrane povabil, da z minuto molka počastijo spomin na vse padle slovenske teritorialce ter miličnike in civiliste v vojni za samostojno Slovenijo. Ob koncu se je Dominik Grmek zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi prireditve v Domžalah.

Bili so poraženi kot vojaki in kot ljudje

Predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Srečko Lisjak je najprej dejal, da zadnji pripadniki JA niso zapustili Slovenije zato, ker bi tako hoteli ali želeli, temveč zato, ker so bili poraženi kot vojaki in kot ljudje, ker so izgubili dostojanstvo, ker so bili vojska preživelega režima, ki ni znal slediti svetovnim nazorom in dogodkom. »Zato ne praznujemo dneva odhoda zadnjega vojaka JA, ampak praznujemo dan popolne in dokončne zmage slovenskega vojaka in človeka. Ta naša zmaga in poraz JA se danes v popolnosti zrcalita v pregovoru, ki se glasi: Zmaga ima sto očetov, poraz je pa sirota. Da je poraz JA danes resnično sirota, dokazujejo vrnitve nasprotnikov in sovražnikov slovenske samostojnosti ter državnosti in njihovo dopovedovanje o podpori Sloveniji na poti v samostojnost. To so bili tisti pripadniki JA, ki so krivi za prelito kri, padle in razdejanja v vojni za samostojno Slovenijo. Sramoten poraz nepremagljive JA je danes ostal sirota,« je povedal Srečko Lisjak. »Sprašujem se, kje so bile pred dvanajstimi leti vse meje poguma in razuma, da smo se uprli eni od največjih armad Evrope. Da smo jo vrgli na kolena, da je potem pokazala svoj pravi barbarski obraz na bojiščih Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Naša zmaga je bila čista in popolna, to je neizpodbitna resnica.« Kot je povedal Srečko Lisjak, so redke generacije, ki so imele možnost biti prisotne pri rojstvu svoje države. Mi smo takšna generacija. Generacija, ki ni bila samo prisotna, temveč je aktivno sodelovala pri njenem rojstvu. To je naš največji ponos. Predsednik veteranske organizacije je vsem veterankam in veteranom čestital za zmago pred dvanajstimi leti, ki je po stoletjih hrepenenja Sloveniji zagotovila

svobodo, demokracijo in samostojnost.

Zahvala veteranom in drugim

Slavnostni govornik na prireditvi v Domžalah je bil minister za obrambo dr. Anton Grizold. Poudaril je, da ima v prelomnih zgodovinskih dogodkih vsake države odhod tujih vojsk posebno vlogo in pomen za nacionalni ponos. Eden takšnih prelomnih dogodkov, ko je v nas telo upanje v svobodno narodovo prihodnost, je bil odhod zadnjih vojakov JLA iz Slovenije. To je bil čas, ko je Slovenija uresničila sanje, ki so jih mnogi rodovi slovenskega naroda sanjali stoletja. Današnji spomin na 26. oktober 1991, ko je koprsko pristanišče zapustil še zadnji pripadnik nekdanje JLA, je torej podoživljanje dneva, ko je Slovenija prvič zadihala kot svobodna in na vsem svojem ozemlju suverena država.

Spoštovani bojovníki vojne za samostojno Slovenijo, hvala vam, da sem pred dvanajstimi leti lahko bil z vami. (predsednik ZVVS Srečko Lisjak)

Veteranski in drugi prapori so prispevali svoj del k slovensosti.

Udeležence prireditve je nagovoril tudi predsednik ZVVS Srečko Lisjak.

Slavnostni govornik je bil minister za obrambo dr. Anton Grizold.

sveta, ki si ga je nato v dvanajstih letih samostojnega življenja le še utrdila. Lahko smo upravičeno ponosni, da pripadamo tistim generacijam, ki so prispevale k temu, da so se te sanje uresničile. Mogoče se povsem še ne zavedamo zgodovinskosti tega dogodka, ki v merilu svetovne zgodovine morda ne pomeni veliko, toda za slovenski narod in njegovo identiteto je bil to eden izmed najusodnejših dogodkov.

V nadaljevanju je obrambni minister spregovoril o prizadevanjih naše države za to, da je postala enakopravna članica mednarodne skupnosti in da je organizirala lasten obrambni sistem.

»Danes lahko rečemo, da smo temeljne razvojne cilje naše mlade države večinoma uresničili. Slovenija postaja dejavna in prepoznavna država v svetu, ki je uspešna tudi v mednarodni gospodarski konkurenci. Praktično je že članica Evropske unije in Nata, torej na cilju, ki smo si ga postavili ob osamosvojitvi. Dvanajst let je tudi za razvoj sodobne vojaške organizacije dokaj kratko obdobje, pa vendar smo v Sloveniji v tem času ustanovili svojo vojsko, jo gradili, posodabljali in usposobili tako, da se lahko uspešno vključujemo v mednarodne in obrambne integracije. Tudi zato, ker smo v rast in razvoj Slovenske vojske uspešno vgrajevali izkušnje Teritorialne obrambe in Manevske strukture narodne zaščite. Poudariti moramo, da to jesen mineva že 35 let od ustanovitve Teritorialne obrambe Republike Slovenije, predhodnice Slovenske vojske. Teritorialna obramba se je razvijala kljub mnogim oviram. Intenzivno podrejanje brigad TO poveljstvom Jugoslovanske armade od leta 1985, močan pritisk nekdanje zvezne armade na kadrovsko politiko častniškega kadra TO, grožnje z nasilnim vpoklicem nabornikov ter poskus popolne razorožitve enot in poveljstev TO so dosegli višek v majske dogodkih v Pekrah leta 1991. Tu je Teritorialna obramba uspešno preživela oglejeni krst ter v zavesti državljanov že postala prava Slovenska vojska. Svojo moč pa je uspešno potrdila v vojni za samostojno Slovenijo,« je dejal dr. Anton Grizold. Spregovoril je tudi o sedanjem preoblikovanju in profesionalizaciji Slovenske vojske.

»Po 35 letih Teritorialne obrambe in 12 letih postavljanja lastnega

obrambnega sistema intenzivno oblikujemo učinkovito vojaško organizacijo, ki bo kos današnjim varnostnim in obrambnim izzivom ter tistim, s katerimi se bo Republika Slovenija srečevala v vse bolj nepredvidljivi prihodnosti. Vemo, da smo se v letih osamosvajanja in še posebej v letu 1991 prav odločali in da smo si začrtali pravo pot v prihodnost. Tudi zato so bile odločitve vlade – s potrditvijo državnega zbora – o prehodu obvezniške vojske v poklicno vojsko, dopolnjeno s pogodbeno rezervo, pravilne in pravočasne,« je menil minister. »To nam potrjujejo tudi reformni pro-

Tudi po zaslugah veteranov je danes Republika Slovenija ugledna srednjeevropska država, skorajšnja članica evroatlantskih organizacij, ki lahko s svojimi vojaki pomaga zagotavljati mir in varnost v državah, kjer je to potrebno. (dr. Anton Grizold)

cesi v Natu in Evropski uniji. Temeljni razlogi za tak, za nekatere morda preveč odločen prehod na sistem popolnjenja Slovenske vojske s poklicnimi vojaki so bili strokovni in demografski. Pomembno je tudi, da je takšno rešitev podprla večina naših državljanov. Na obrambnem ministrstvu smo se s podporo vlade in splošnim političnim soglasjem naloge lotili

Po končani prireditvi so si veterani in drugi z zanimanjem ogledali spominsko znamenje.

preudarno in strokovno, vendar odločno. Prepričan sem, da jo bomo tudi uspešno opravili. Sedaj že lahko rečemo, da Slovenija sodi med tiste sodobne države, ki imajo popolnoma poklicno vojsko, še naprej pa se bomo trudili za njeno čim večjo profesionalnost. Kot sem že večkrat pou-

Elo Rijavec

daril, je profesionalizacija vojske proces in ni stvar hitrih ter nepremišljenih odločitev, temveč previdnih in skrbno načrtovanih. Države se profesionalizacije svojih vojsk lotevajo različno. Tu ni enotnih receptov, po katerih bi se lahko zgledovali. Vsak primer ima svoje prednosti in slabosti. Mi smo se odločili za ukrepe, ki najbolj ustrezajo nacionalnim in obrambnim interesom Republike Slovenije ter njenim gospodarskim zmožnostim.

Dr. Anton Grizold se je vsem veteranom iskreno zahvalil, da so pred dvanajstimi leti skupaj z drugimi omogočili pomembno sklepno dejanje naše osamosvojitve. Poudaril je, da so veterani opravili zgodovinsko nalogo odgovorno in častno. Tudi po njihovih zaslugah je danes Republika Slovenija ugledna srednjeevropska država, skorajšnja članica evroatlantskih organizacij, ki lahko s svojimi vojaki pomaga zagotavljati mir in varnost v državah, kjer je to potrebno.

dica, ki sta požela splošno odobravanje in ploskanje z uprizoritvijo otroškega odnosa in ponosa do domovine.

Kaj nam pomeni domovina

Seveda se je tudi nam porodilo vprašanje, kakšen je naš odnos do domovine. Ob prireditvi v Domžalah bi lahko rekli: nikakršen. Prireditev naj bi bila srednja državna proslava ob odhodu zadnjega vojaka JA iz Slovenije. Toda med obrazi, ki so bili zbrani v parku ob zgradbi Občine Domžale, so bili takšni, ki jih srečuješ na vseh veteranskih prireditvah. Med zbranimi nismo razen ministra Grizolda opazili nikogar iz Vlade RS, enako nikogar iz državnega zbora in še bi lahko naštevali. Prav tako smo med zbranimi pogrešali več Domžalčanov in okoličanov. Morda je bilo za takšen obisk »krivo« lepo vreme in so ljudje raje odšli v naravo nabirat gobe in kostanj. Mogoče pa so danes drugačni časi in takšne zadeve preprosto niso v modi, zato jih bo treba ocenjevati z drugimi vatli. Kdo bi vedel? Enega od udeležencev prireditve Ela Rijavca smo prosili za komentar odnosa Slovencev do njihove države.

»Dejstvo je, da Slovenci nismo vzgojeni v patriotskem duhu. Zdaj, ko so opustili še nabor in naborniško služenje vojske, bo to še slabše vplivalo na patriotsko zavest. Mislim, da nas na tem področju čakajo veliki problemi, ki se ne bodo pokazali danes, ampak jutri in pojutrišnjem,« meni Elo Rijavec. »Če se omejim samo na Slovensko vojsko, menim, da se je država nekoliko prehitro odločila za profesionalizacijo. Že ob začetku ustanavljanja smo govorili o profesionalizaciji. Vendar smo takrat razmišljali, da bi bili poklicni vojaki samo v nekaterih rodovih. Tako bi uporabljali določene oborožitvene sisteme, kot so protioleplni, protizračni in podobni. Ti sistemi so tako zapleteni, da z njimi ne morejo delati naborniki, saj imajo premalo časa, da bi se naučili in spoznali sistem do zadnje podrobnosti. Fantje ne bodo zdaj več služili vojske in tako bodo izgubili še eno možnost, da bi si pridobili patriotski duh in zavest.«

Temu ni kaj dodati. Besedam Ela Rijavca lahko le pokimamo v znamenje strinjanja.

Besedilo in foto: Bojan Kuntarič

Kontinuiteta nekega dejanja

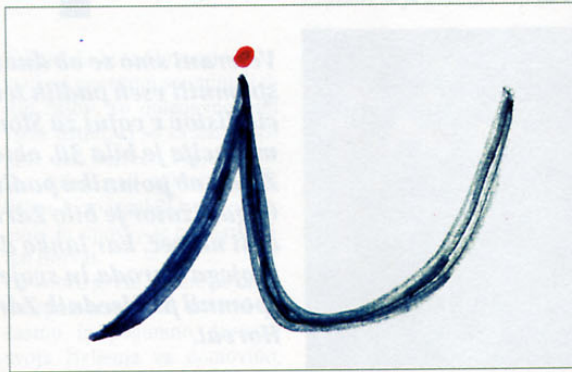
Črka i je ena izmed črk v abecedi. Sestavljena je iz pokončne črtice, dopolnjuje jo pika. Brez tega dodatka je črka nerazpoznavna, nima lastne identitete. Pika ni le lepotni dodatek. Črki daje končno obliko in pomen. Da bi črka imela vse sestavne dele, jo je potrebno pazljivo napisati. Površnost je nedopustna. Ni čudno, da pogosto pravimo...: »S tem in tem dejanjem, je bila postavljena pika na i«. Tako se večkrat izrazijo reporterji kakšne športne prireditve, ko športnik doseže vrhunski rezultat. Ta in ta je dosegel vrhunec svoje kariere, postavil je piko na i. Tako je tudi v primerih poslovanja nekega podjetja, ki že dolgo posluje, ob vrhuncu poslovne uspešnosti mu gre pohvala, saj je svoje dolgoletno poslovanje kronalo, s piko na i. In tako je v zgodovini.

Našo, slovensko črko i, je začel oblikovati general Maister Rudolf - Vojanov (1874 - 1934). General Maister je neposredno pred kapitulacijo Avstrije v Mariboru in Celju ustanovil prve slovenske vojaške polke in prevzel vojaško oblast v Mariboru ter razorožil avstrijsko zaščitno stražo na Štajerskem. S slovenskimi četami je osvobodil del Koroške in premagoval nemško - avstrijske enote, ki so poskušale preprečiti prisotnost slovenskih enot na omenjenem ozemlju. Zaradi premajhnega števila vojaških sil ni mogel urediti svoje zamisli in osvoboditi celotno področje Koroške. Zasluge takratnih slovenskih mož - vojakov, ki jih je vodil general Maister, so zagotovo neoporečne in ogromne. Njihova dejanja so omogočila pisanje čisto slovenske črke i. Vendar, še zdaleč to ni bila črka, ki bi jo lahko vsakdo prepoznal, ni še imela identitete. Kljub vsem zaslugam generala Maistra in njegove vojske, Slovenija ni postala samostojna država. Vstopila je v državno tvorbo, ki so jo poimenovali; Kraljevina SHS.

V letih 1941 do 1945, ko je II. svetovna vojna zajela tudi naše, slovenske kraje, so se rodoljubi

slovenskega naroda odpravili v ilegalo, v gozdove, od koder so bili neusmiljeni boj proti nacističnim in fašističnim silam ter vsemi pripadki, ki so se pridružili Adolfu in njegovemu pajdašu Dučēju.

Šlo je, za narodovo preživetje. Ogromno življenj je bilo dano na oltar svobode. Vsa čast in slava vsem, ki so se, na kakršen koli način, uprli okupatorju in skupaj, z zavezniki, uspeli premagati povampirjene sovraže tistega časa. Toda pike na i, tudi tem, izjemno hrabrim ljudem, ki so se bojevali v slovenskih partizanskih enotah, ni uspelo izoblikovati. Je pa, črka i, postala krepko vidna in zelo pokončna, tistega, zmagovitega leta 1945. Celih 45 let smo Slovenci živeli v skupni državi, ki se ji je večino takratnega časa reklo SFRJ. Slovenija je postala re-

publika. Dobili smo svojo republiko vlado. V Beogradu, na zvezni ravni, smo imeli svoje predstavnike. Kljub ustavnemu določilu, da je vsaka republika državna enota skupne države Jugoslavije, prave samostojnosti ni bilo. Črka i je bila sila pomanjkljiva, brez tiste, obvezne pike zgoraj. Prišlo je leto 1990. Vse glasnejše so postajale zahteve »Janezkov«, ki so s časom »Janezi« postali, za samostojno Slovenijo. Odnosi, v obstoječi državi, so postali neznosni, za življenje nemogoči. Slovenski politiki so se, na zvezni ravni, uprli. Začel se je boj.

Zveza veteranov vojne za Slovenijo se ob vsaki priložnosti spomni padlih v vojni leta 1991, posebej pa še njihovih svojcev, soprog in otrok. Tako je tudi letos omogočila trem družinam kratke počitnice v hotelu Vita v Termah Dobrna. Družine Molan, Peperko in Šoster so se s prijetelega počitka oglasile z razglednico in sporočile, da jim je bilo lepo.

Z razglednico z morja sta se za lepe počitnice zahvalila tudi Ivan in Marjana Miličević.

Vsem hvala za pošto!

Najprej na političnem prizorišču, z referendumom. Že lep čas, pred tem demokratičnim dejanjem samoodločitve, so potekale priprave na zadnje dejanje pri izoblikovanju črke i. Še v času, ko so imeli, tudi na ozemlju Slovenije, vso pristojnost jugoslovanski sodni organi in JNA. Začela se je inspiracija. V največji tajnosti so potekale aktivnosti na vojaški spopad. Za obrambo slovenskega ozemlja in interesov slovenskega naroda. Vsaj dve leti pred 25. junijem 1991, ko je prišlo do usodnih potech, so bili, tisti najbolj zavedni že v akciji. Kratka, deset dni trajajoča vojna z malo žrtvami, do katere je prišlo leta 1991 je bila učinkovita. Malo je bilo žrtev. Nekaterim gre število dni vojne in število

In zakaj sem vse skupaj spravil na papir? Da bi koga zgodovine učil? Nikar, lepo vas prosim. Le opomniti sem želel, da se dejanje, ki smo ga »zagrešili« leta 1991, premalo ceni. Premalokrat se omenja, kako pomembno je bilo tiste čase, da smo bili enotni ter hrabri in pokončni. In vse prevečkrat se sliši, da se ne moremo primerjati z borci NOB. Tega tudi nečemo. Hočemo le, da zgodovina na nas ne pozabi. In, če sem že pri besedi, gospe in gospodje... Vediti, da se marsikomu od nas hudičevo slabo godi. Ko so se partizani vrnili iz gozdov, jih je čakala zaslužena slava in delo. Našim soldatom, ki so oblekli uniforme in se s puškami v rokah postavili po robu legalni in močni jugoslovanski armadi, pa so, po končanih vojnih operacijah, v marsikaterem podjetju zaprli vrata. Kot, da bi ne bili Maistrovi in borci NOB, potomci. Vse do danes je lepo število članov, Veteranov vojne za Slovenijo, ostalo brez dela.

Ali pa si oglejte zakon o vojnih veteranih. Ugotovili boste, da niti slučajno nismo enakovredni drugim dvem kategorijam vojnih veteranov.

Saj nečemo več od drugih. Le enakomerno porazdelitev pravic in materialnih sredstev, ki jih država namenja za delovanje enakih, v kontinuiteti zgodovine nastalih organizacij, si želimo. In malo več posluha in pozornosti, ko se srečujemo z vsakdanjimi problemi, ne bi škodovalo. Zadnje čase se veliko o odpisanih piše in govori. Občutek človek dobi, da smo odpisani tudi mi, Veterani vojne za Slovenijo. Pa ne iz državljanstva. Vse preveč je med nami ljudi, veterani neke vojne, ki plačilnih list ne dobijo in zaradi tega na robu človeškega dostojanstva živijo. Se vam ne zdi, da to ni prav, da se nekaterim krivica godi. Ne pozabite! Piko na i, v boju, smo prispevali mi. Leta 1991.

Anton Šutar

V imenu Ministrstva za notranje zadeve je venec položila delegacija, ki jo je vodil minister dr. Rado Bohinc.

Cvetje je v imenu članov Združenja Sever k pomniku položil tudi njihov predsednik Milan Horvat.

Delegacijo Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske je vodil državni sekretar Janko Deželak.

V imenu članov Zveze veteranov vojne za Slovenijo je venec položila delegacija, v kateri so bili Srečko Lisjak, Jože Čibej in Dominik Grmek.

Na ljubljanskih Žalah je bila tudi letos slovesnost, s katero smo se spomnili vseh padlih teritorialcev, miličnikov in civilistov v vojni za Slovenijo 1991.

Ob dnevu mrtvih je bila svečanost tudi pred spome

Najostreje

Veterani smo se ob dnevu mrtvih tudi letos spomnili vseh padlih teritorialcev, miličnikov in civilistov v vojni za Slovenijo. Osrednja kome-moracija je bila 30. oktobra na ljubljanskih Žalah ob pomniku padlim v vojni leta 1991. Organizator je bilo Združenje Sever. Vseh, ki so dali največ, kar lahko da človek za svobodo svojega naroda in svoje države, življenje, se je spomnil predsednik Združenja Sever Milan Horvat.

Svoje razmišljanje je začel z Snavedkom verza našega pesnika Otona Županciča, ki je zapisal: Bodočnost je vera! Kdor zanjo umira, se vzdigne v življenje, ko pade v smrt. »V vojni za osamosvojitve Slovenije so padli naši kolegi, prijatelji, znanci, možje in očetje. Verjeli so v boljšo prihodnost. Njihove žrtve niso bile zaman. Slovenci smo si izborili samostojnost in smelo zakorakali po tej poti. Še več, že naslednje leto se bo Slovenija priključila veliki družini evropskih narodov in postala članica vojaško-obrambne zveze, ki nam bo omogočala boljšo varnost,« je nadaljeval Milan Horvat.

»Spomini na osamosvajanje ne smejo utoniti v pozabo. Tudi zaradi tega sta bili ustanovljeni veteranski društvi ZVEZA POLICIJSKO-VETERANSKIH DRUŠTEV »SEVER« in ZVEZA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO. Naše delovanje je usmerjeno tudi v skupna prizadevanja za ohranjanje in realno vrednotenje zgodovinskih dejstev, za pravilno in pravično umestitev tistega časa v zgodovino slovenskega naroda, za pravično vrednotenje prispevkov vsakega posameznika v osamosvojitvenih procesih, v skrb za družine padlih in ranjenih.«

Zbranim je spregovoril predsednik Zdrženja Sever Milan Horvat.

om padlih v vojni za Slovenijo na ljubljanskih Žalah

obsojamo!

Po besedah Milana Horvata so se pripadniki slovenske Milice in Teritorialne obrambe z ramo ob rami, skupaj in ob pomoči drugih struktur Civilne zaščite postavili v bran plebiscitarni odločitvi slovenskega naroda in političnim odločitvam slovenskega političnega vrha. Zato si želijo in prizadevajo, da bi z ramo ob rami delovali tudi v prihodnje.

»Kljub vsemu se vsake toliko pojavijo posameznik in skupine, ki poskušajo naše dejavnosti kriminalizirati, očitajo nam, da smo storili vojne zločine, in poskušajo naše kolege celo spraviti pred haško sodišče. Takšno početje najostreje obsojamo. Jasno in glasno povejmo, da je bila vojna, čeprav kratka, da so bile opravljene preiskave in strokovne analize, ki so jasno in nedvoumno pokazale, da nismo kršili zakonskih norm in določil mednarodnih konvencij. Od predstavnikov državnih institucij pa zahtevamo, da uporabijo vsa pravna sredstva za zaščito slovenskih braniteljev.

Želimo, da bi se Slovenci in Slovenke s ponosom spominjali tistih časov. To dolgujemo tudi vsem tistim, ki so za naš boljši jutri dali največ - svoje življenje, kakor tudi njihovim najbližjim, ki so izgubili svoje očete, može in sinove.« je poudaril Milan Horvat.

Ob koncu je vse zbrane povabil, da spomin na vse tiste, ki so častno in pogumno darovali svoja življenja za domovino, počastijo z minuto molka.

V nadaljevanju komemoracije so številne delegacije položile vence in cvetje pred pomnik padlim v vojni za Slovenijo 1991.

Poleg predstavnikov Zdrženja Sever, Zveze veteranov vojne za Slovenijo ter nekaterih ministrstev in svojcev so bili na Žalah praporščaki obeh veteranskih organizacij, Manevrske strukture narodne zaščite, Policije in Slovenske vojske. Komemoracija se je končala s skladbo Tišina, ki jo je zaigral kvintet trobil Policijskega orkestra.

(KuB)

Cvetje je k pomniku na Žalah položila tudi delegacija Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

Vseh padlih teritorialcev in civilistov. Še posebej pa padlih milčnikov se je s cvetjem spomnila delegacija Policije.

Po končani komemoraciji so svojci padlih v vojni za Slovenijo prižgali sveče ...

... svečo v njihov spomin je prižgala tudi delegacija ZVVS.

Delo za letos je skoraj končano, toda ...

Največkrat začnemo opisovati opravljeno delo nekega obdobja na začetku, jaz bom to storil nekoliko drugače, začel bom s prireditvijo Večer veteranov, ki je bila 15. novembra v Domžalah. S to prireditvijo, ki so jo izredno dobro pripravili domžalski veterani, smo že skoraj končali naše letošnje delo. Skoraj, saj moramo še izdelati okvirni program dejavnosti ZVVS v letu 2004, izdati 22. številko Veterana, se udeležiti Skupščine Svetovne veteranske federacije, pogostiti svoje padlih ter organizirati srečanje predsedstva in komisij Zveze s predsedniki ali sekretarji območnih združenj, poleg tega pa opraviti še nekaj drugega dela, ki ga nikoli ne zmanjka. S podelitvijo plaket najboljšim ekipam letošnjih veteranskih športnih iger in podelitvijo prehodnega pokala skupnemu zmagovalcu smo končali iz leta v leto uspešnejše delo na področju športa in rekreacije. Ko smo predlansko leto začeli prirejati igre, je na njih sodelovalo 21 območnih združenj z 32 ekipami, lani je sodelovalo že 70 ekip iz 24 združenj, letos pa 86 ekip iz 31 združenj, ob 6 ekipah Severja so letos sodelovale tudi 3 ekipe hrvaških veteranov. Vse bolj množična je udeležba tudi na drugih prireditvah, posebej pohodu na Triglav, ribiških tekmovanjih, tenisu in prireditvah, ki jih organizirajo območna združenja. Ponovno imamo združenja, ki so poslala svoje ekipe na vsa tekmovanja (Ruše, Radovljica -Jesenice, Kočevje in Domžale), imamo pa tudi taka, ki se niso udeležila prav nobenega. O posameznih športnih panogah, organiziranju iger in udeležbi so govorili tudi na seji predsedstva zveze. Po tradiciji organiziramo seje vedno v drugem kraju Slovenije, tokrat

smo obiskali občino Logatec in tamkajšnje območno združenje, kjer sta nas pozdravila njegov župan Janez Nagode in predsednik združenja Miro Pogacnik. Takšno medsebojno spoznavanje se je pokazalo kot potrebno, veterani vojne za Slovenijo tudi tako postajamo vedno bolj razpoznavni, poznajo pa nas tudi po naših slovesnih veteranskih uniformah.

Da nas poznajo že tudi zunaj mej naše domovine, priča vabilo, katerega nam je pred kratkim poslal hrvaški politik Slaven Letica in s katerim nas vabi, da se mu pridružimo na Trdinovem vrhu, kjer bi se skupaj zavzeli za njegovo de-

ki jih pripravlja za predsedstvo, komisiji za statutarne, finančne in organizacijske vprašanja še nekaj časa ne bo zmanjkalo dela.

Že kar nekaj časa je aktualno vprašanje o »izbrisanih«, o čemer je naše stališče nespremenjeno:

Zveza veteranov vojne za Slovenijo ima zadržek v zvezi z odločbo Ustavnega sodišča samo do tistih, ki se niso odzvali pozivu Predsedstva Republike Slovenije glede samostojnosti Republike Slovenije, do drugih se ZVVS ne opredeljuje.

Tako kakor gredo nekatere zadeve hitro naprej, se druge prav po polžje vlečejo. Naša pobuda za dopolnitev veteran-

Predsednik ZVVS Srečko Lisjak (levo) v pogovoru z logaškim županom Janezom Nagodem (desno)

nu Helsinškega monitorja (!?) lotila Neva Miklavčič Predan. Zopet je preteklo kar nekaj časa, da so se za nas zavzeli nekateri državni organi, na popolno podporo države pa bomo morali očitno še počakati. Morda bo zalegla kazenska ovadba zoper imenovano gospo, ki je že vložena?

Komisija za kadrovska in statutarne vprašanja dobiva vse več prošelj za odobritev enkratne

Predsedstvo ZVVS se je držalo tradicije in je tokrat zasedalo v Logatcu.

militarizacijo!! Sprašujemo se, ali bi nas vabil tudi takrat, če bi bili tam gori hrvaški vojaki. To, kako se oblačimo, imamo zapisano v našem pravilniku, vanj pa moramo vnašati tudi vse morebitne spremembe; to se je zgodilo tudi sedaj, ko nam je SV odstopila veliko svojih uniform. Ob pripravi še nekaterih manjkajočih dokumentov,

skega zakona s tistimi, ki so do sedaj nepravilno izpadli, se je očitno zgubila v hodnikih državnega zbora, ponovno moramo dokazovati, kaj smo v zadnjem času naredili in napisali, komu smo pobudo poslali, kdo nam je obljubil pomoč ...

Ponovno je postal aktualen Holmec, tokrat se nas je v ime-

denarne pomoči socialno ogroženim članom in kakor vse kaže, bo tega čedalje več.

V tem času smo skupaj s službo GŠSV nadaljevali delo v zvezi s podelitvami bojnih in spominskih znakov tistim, ki so bili do sedaj izpuščeni. Pomagali smo tudi tam, kjer so bili podani nove pobude in predlogi, ter tam, kjer je bilo treba podane

predloge dopolniti z manjkajočimi podatki.

Naše sodelovanje z GŠSV in MORS je sicer takšno, kakor si ga le lahko želimo. Na tej podlagi smo dobili tudi ponudbo za nekatere objekte SV, ki so ostali prazni, in opremo, ki je SV več ne potrebuje; zbiranje teh podatkov smo pred kratkim že končali.

Generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman (levo) izroča spominski tetraeder predsedniku madžarskih veteranov polkovniku Gezi Sipozu (desno).

Ponudili so nam tudi, da se jim pridružimo na sejmju v Gornji Radgoni, to smo seveda z velikim veseljem sprejeli. Nekaj kvadratnih metrov razstavnega prostora je bilo dovolj, da smo se lahko predstavili širši slovenski javnosti, kdo smo in koga predstavljamo. Veliko simbolike je bilo v dejstvu, da smo se predstavljali skupaj z razstavo o vojni za Slovenijo, ki jo je pripravil Center za vojaško zgodovinsko dejavnost pri GŠSV.

Organizirano je sejem obiskala več kot polovica naših območnih združenj.

Po odkritju našega spominskega znamenja na Geossu smo z dolenski veterani poskrbeli za obnovo spominskega znamenja na Medvedjeku. Predstavniki Družbe za državne ceste RS so nas povsem razumeli tako glede obnove znamenja kakor tudi popolnoma nove ureditve njegove okolice. Na Novih Žalah smo obnovili napise in zgornjo ploščad pomnika padlim žrtvam vojne za Slovenijo, z veterani Posavja pa smo novembra začeli uresničevati njihovo idejo o postavitvi spominskega znamenja v Krakovskem gozdu.

V začetku oktobra se je dvočlanska delegacija ZVVS udeležila letnega zbora madžarskih veteranov (BEOSZ). Madžarski veterani si želijo poglobiti sodelovanje, ki je še vedno bolj na formalni ravni, toda že pripravljamo ustrezne predloge.

V dogovoru z veterani Severja so oni poskrbeli za organizacijo spominske slovesnosti na Novih Žalah, mi pa smo se priključili veteranom Domžal in njihovem praznovanju obletnice odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije.

In še podatek iz statistike. Na začetku decembra bo v ZVVS več kot 20.700 članic in članov, združenih v 55 območnih združenj. Zaenkrat zadnje območno združenje je bilo ustanovljeno v Trebnjem.

Začele so se priprave na volitve organov ZVVS, ki bodo drugo leto.

Jože Kuzman

Poslovna sekretarka ZVVS Ljubica Debeljak med urejanjem dokumentacije o članstvu.

24. zasedanje generalne skupščine Svetovne veteranske federacije

V Johannesburgu v Južnoafriški republiki je bilo od 1. do 5. decembra 24. zasedanje generalne skupščine Svetovne veteranske federacije. Skupščina je potekala v centru Sandton Convention, ki je v središču večmilijonskega Johannesburga. Slovenijo so predstavljali člana Zveze veteranov vojne za Slovenijo Jože Čibej in Jože Kuzman ter Marko Kosin iz Zveze združenj borcev NOB. Delo skupščine je potekalo na šestih plenarnih zasedanjih in sejah komitejev. Tako so se sestali komite za rehabilitacijo in socialne zadeve, komite za notranje zadeve, komite za politiko ter stalni komiteji za evropske zadeve, afriške zadeve in azijsko-pacifiške zadeve. V vseh oblikah dela je aktivno sodelovala tudi slovenska delegacija. Skupščina je sprejela poročilo generalnega sekretarja SVF in poročilo zakladnika (po naše blagajnika). Svoje delo je končala s sprejetjem dvaindvajsetih resolucij. Več o skupščini in dogodkih v naslednji številki Veterana.

J. Č.

Ekipne veteranske športne igre 2003

Skupna zmaga gre v Ruše

Na letošnjem veteranskem večeru v Domžalah so potegnili črto tudi pod ekipnimi veteranskimi športnimi igrami. Na njih so sodelovalo 86 ekip iz 31 območnih združenj (OZVVS), 6 ekip veteranskih društev Sever in 3 ekipe veteranov iz Hrvaške.

V vseh športnih panogah so sodelovale ekipe območnih združenj Ruše, Radovljica - Jesenice, Kočevje in Domžale.

Skupni zmagovalec ekipnih veteranskih športnih iger za leto 2003 in prejemnik velikega prehodnega pokala je **OZVVS RUŠE**. Kdo so bili najboljši v posameznih športnih panogah:

Šah:

1. mesto, zlata plaketa - OZVVS Radovljica - Jesenice
2. mesto, srebrna plaketa - OZVVS Kočevje
3. mesto, bronasta plaketa - OZVVS Ruše

Pikado:

1. mesto, zlata plaketa - OZVVS Veteran Nova Gorica
2. mesto, srebrna plaketa - OZVVS Litija
3. mesto, bronasta plaketa - OZVVS Radovljica - Jesenice

Streljanje:

1. mesto, zlata plaketa - OZVVS Ruše
2. mesto, srebrna plaketa - OZVVS Spodnja Savinjska dolina
3. mesto, srebrna plaketa - OZVVS Dolenjska

Košarka - trojke:

1. mesto, zlata plaketa - OZVVS Radovljica - Jesenice
2. mesto, srebrna plaketa - OZVVS Šentjur
3. mesto, bronasta plaketa - OZVVS Ribnica

Orientacijski tek:

1. mesto, zlata plaketa - OZVVS Kranj
2. mesto, srebrna plaketa - OZVVS Trzin
3. mesto, bronasta plaketa - Velenje

Kegljanje:

1. mesto, zlata plaketa - OZVVS Kočevje
2. mesto, srebrna plaketa - OZVVS Ruše
3. mesto, bronasta plaketa - OZVVS Kranj

J. K.

Veterani, ki so se bojevali na Holmcu, so znova tarča obrekovanj, podtikanj in laži

Leta 1991 smo naredili tisto, kar so pričakovali oziroma zahtevali od nas

Vsak, ki vsaj malo pozna potek vojne za samostojno Slovenijo leta 1991, ve, da je bil mednarodni mejni prehod Holmec na Koroškem edini, ki ga ni zasedla agresorska jugovojška. Bitka za Holmec je bila tudi prva bitka, v kateri so naši teritorialci porazili vojsko nekdanje skupne države. To sta dve dejstvi, zaradi katerih bi morali biti vsi Slovenci ponosni na ljudi, ki so to bitko izbojevali. Vendar ni tako! Udeleženci bitke so vsake toliko časa tarče obtožb, da ni bilo vse po pravilih mednarodnega vojnega prava. Zanimivo je, da tisti, ki hočejo vreči senco dvoma na briljantno dobljeno bitko, ne obtožujejo vseh udeležencev hkrati, ampak obtožujejo zdaj teritorialce, zdaj takratne miličnike. Tudi revija Veteran želi prispevati delček k dokončni razjasnitvi dogodkov leta 1991. Zato smo se pogovarjali s predsednikom odbora Holmec 2003 Brankom Kakerjem.

Gospod Kaker, vrniva se za uvod v leto 1991, v vojno za samostojno in neodvisno Slovenijo. Kakšnega pomena je bil mednarodni mejni prehod Holmec za mlado slovensko državo?

»Osebnostno menim in mislim, da moje mnenje ni daleč od resnice, da je bil zelo pomemben. Holmec je bil edini mejni prehod, ki ni padel v roke jugovojške. Na tem prehodu so se naši najvišji politični predstavniki sestajali s predstavniki tujih držav. Čez Holmec je v Slovenijo na pokritih tovornjakih prihajala različna mednarodna pomoč. Zato bi država morala biti na to ponosna in ne bi smela dovoliti nikakršnega blatenja tistih, ki so zagotovili, da je bil Holmec vedno v slovenskih rokah.«

Kako vam je to uspelo in uspelo?

»Gledano z današnjimi očmi, zelo preprosto. Bitko smo izbojevali s skupnim organiziranim delom in napori prebivalcev Holmca, Teritorialne obrambe in slovenske Milice. To je bila skupna zmaga in pri njej ni mogoče deliti zaslug med posameznike ali skupine.«

Človek bi pričakoval, da boste zmagovalci na Holmcu tudi danes enotni, kot ste bili leta 1991. Očitno ni tako?

»Res je. V trikotniku teritorialci, takratna milica in prebivalci

Mednarodni mejni prehod Holmec dvanaest let pozneje

je neke vrste ljubosumje. Teritorialci vedno poudarjamo, da je bilo na Holmcu v vojni veliko sožitje med vsemi tremi komponentami. Če tega ne bi bilo, tudi naša akcija ne bi bila tako uspešna, kot je bila. Čeprav zdaj nekateri govorijo, da je bila na Holmcu samo milica, ni tako. Neposredno v boju je bilo namreč 30 miličnikov in 230 teritorialcev. Mi tega dejstva ne poudarjamo, ampak trdimo, da je vsak od nas dal svoj delež. Če ne bi bilo pogajalcev, ki so bili civilisti, bi bilo nam teritorialcem in takratnim miličnikom na položajih veliko bolj težko. Če ne bi bilo enot TO na položajih, se miličniki kljub žrtvam ne bi mogli rešiti in še bi lahko našteval elemente, ki so nas povezovali. Vsem bi radi dopovedali, da smo zmagali zato, ker smo bili enotni in ker smo delovali z roko v roki. To je tudi neke vrste naše vodilo. Toda povedati je treba, da nekateri mislijo drugače in tudi delajo po svoje. Zato bo treba po našem mnenju napisati zbornik, ki bo povedal resnico o Holm-

cu. To naj bi bila tudi dejanska resnica o dogodkih pred dvanaestimi leti. To bomo dosegli tako, da bodo pri nastajanju zbornika sodelovali vsi, ki so sodelovali v bojih na Holmcu.«

Letos poleti ste teritorialci, ki ste sodelovali v boju na tem mejnem prehodu, ustanovili odbor Holmec 2003. Zakaj je po dvanaestih letih potrebno takšno telo?

»Odbor Holmec 2003 smo ustanovili iz povsem preprostega razloga. Menimo, da moramo državi enkrat za vselej pokazati, kako mora reševati takšne zadeve in kaj je njeno delo. Sicer je odbor Holmec 2003 nastal kot posledica pisanja v časopisu Večer, ki je 28. maja letos objavil poročilo s tiskovne konference predsednice Helsinškega monitorja Slovenije Neve Miklavčič Predan. V tem članku smo bili veterani vojne za Slovenijo, predvsem iz Mežiške doline, ki smo sodelovali v bojih na mejnem prehodu Holmec, obdolženi vojnih grozodejstev. To pa pomeni, da

smo vojni zločinci. Med zaslišanjem takratnega slovenskega predsednika Milana Kučana, ki je pričal proti Slobodanu Miloševiću na sodišču v Haagu, je nekdanji srbski in jugoslovanski predsednik na podlagi trditve Neve Predan Miklavčič obtožil Slovenijo vojnih zločinov. Pričakovali smo, da bo država na takšne izjave, ki so dokazljivo laži, reagirala in jih zavrnila. Naša pričakovanja so temeljila na delu različnih organov in komisij, ki so preiskali in proučili dogodke na Holmcu, tudi znamenite posnetke avstrijske televizije, ki jih omenja Neva Miklavčič Predan, ter ugotovili, da tam ni bilo vojnih grozodejstev. Ugotovili so še, da so se tam zadeve dogajale skladno z mednarodnim vojnim pravom in mednarodnim humanitarnim pravom. Država nas veterani obtožuje, zato smo morali reagirati sami in ustanovili smo odbor Holmec 2003.«

Katere so najpomembnejše naloge tega odbora?

»Naš odbor je v svoj program zapisal nekaj točk, ki se ne nanašajo samo na veterane iz Mežiške doline, temveč na vse veterane vojne za Slovenijo. Danes je tema afere Holmec, jutri bodo na vrsti Škofije, naslednje bodo na vrsti Karavanke ali Šentilj in tako naprej. Zato menimo, da mora te zadeve sistemsko rešiti država. Prva naloga odbora je bila vložitev kazenske ovadbe zoper Nevo Miklavčič Predan, to smo storili na Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani letos poleti. Zatem želimo doseči sistemske rešitve, da se bodo s podobnimi zadevami ukvarjali državni organi. Seveda pričakujemo večjo angažiranost zveze in pomoč drugih območij. V našem kazenskem pregonu Miklavčičeve Predanove so nas pisno podprla nekatera območja, vendar

Predsednik Odbora Holmec 2003 Branko Kaker

menimo, da bomo na tem področju morali veterani nastopiti bolj enotno, saj to ni problem samo nas, ampak vseh veteranov vojne za Slovenijo. Naslednja naloga našega odbora, ki pa je trenutno nekoliko na stranskem tiru, je izdaja zbornika oziroma knjige, v katerem bo zapisana resnica o dogodkih na Holmcu. Prepričani smo, da bo potem, ko bo resnica zapisana v takšnem dokumentu, tudi konec vseh ugihanj in natolcevanj o bojih za Holmec.

Kako ste zadovoljni s podporo oziroma z reakcijo vaše stanovske organizacije na obtožbe in dogodke okoli Holmca?

»Priznati moram, da smo pričakovali hitrejšo reakcijo naše, to je veteranske organizacije. Ta se je nekoliko pozneje vključila v reševanje tega problema.«

Ali ste iskali podporo za vašo stališča tudi drugje, predvsem v vrhovih politične oblasti?

»Pisali smo tudi predsedniku republike dr. Janezu Drnovšku, predsedniku državnega zbora Borutu Pahorju, predsedniku vlade mag. Tonetu Ropu in nekdanjemu predsedniku republike Milanu Kučanu. V dopisu smo jih opozorili, da je njihova naloga, da obtožbe na naš račun javno zanikajo. Glede na to, da ima zadeva že mednarodne razsežnosti, menimo, da morajo o tem obvestiti tudi mednarodno javnost. Povedati moram, da so doma zadevo zanikali na različnih proslavah in drugih dogodkih, predsednik vlade mag. Rop pa nam je poslal pismo, v katerem je zapisal, da je bilo leta 1991 vse temeljito preiskano in preiskava ni pokazala kršitev vojnega pra-

va. Vsi drugi pa so zelo medlo reagirali na našo zahtevo. Menim, da bi država morala te govorice zanikati predvsem v mednarodni javnosti, saj se je o tej zadevi govorilo na mednarodnem sodišču v Haagu. Na žalost se to ni zgodilo in trditve Miklavčičeve Predanove ni nihče zanikal.«

Ste pri politikih iskali podporo samo s pismi? Se vam ne zdi, da bi bili neposredni stiki, to je pogovor, veliko bolj učinkoviti?

»V zvezi s temi obtožbami smo prosili za sprejem pri predsedniku vlade, vendar nas do zdaj še ni povabil k sebi. Sprejel nas je direktor urada predsednika vlade Damjan Lah in predstavili smo mu našo zadevo. Obljubil je, da bo reagiral in bo obvestil različna ministrstva, ki se jih tiče naša zadeva. O tem, ali nas bo sprejel predsednik vlade, pa bo odločil sam mag. Rop. Vendar do danes še nismo dobili odgovora. Zdi se nam, milo rečeno, čudno, da nima časa za nas. Če pa pogledamo izbrisane, jih sprejemajo vsi po dolgem in po čez in odprta ima-

jo vsa vrata. Verjetno se ljudje ne zavedajo, da pri naši zadevi ne gre samo za veterane, ki so sodelovali v bojih za Holmec, marveč je zadeva veliko bolj široka.«

Kaj je delegacija vašega odbora povedala direktorju Urada predsednika vlade?

»Pojasnili smo mu, kdo bi moral reševati te zadeve, in po našem predlogu ne bi potrebovali dodatnih sredstev in zato ne bi bilo treba zaposliti novega človeka. Država ima že zdaj dovolj velik aparat, da bi lahko te zadeve reševala in jih tudi mora reševati.«

Uvodoma ste povedali, da ste bitko na Holmcu družno izbojevali teritorialci, takratni miličniki in lokalni prebivalci. Ali se je policija vključila v akcijo vašega odbora?

»Povedati je treba, da se policisti niso vključili v našo sedanjo akcijo. Nasprotno, veterani vojne za Slovenijo smo ob izbruhu afere Vič - Holmec prvi izrazili podporo policistom. Zavedali smo se, da napad na policijo

pomeni tudi napad na nas, saj smo se bojevali z ramo ob rami. Zdaj pa policisti niso zbrali toliko poguma, da bi se podpisali pod ovadbo proti Miklavčičevi Predanovi, čeprav smo jih večkrat povabili, naj to storijo.«

Kakšno je o vsej zadevi mnenje ljudi, s katerimi živite in jih srečujete vsak dan?

»Veseli nas, da so še vedno dobri ljudje, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja z našo državo in tistimi, ki smo jim priborili samostojnost in neodvisnost. Za nas je posebej pomembno, da nas okolje, v katerem živimo, podpira. O njihovi podpori pričam, ki so ga prebivalci občine Ravne na Koroškem sprejeli in prebrali na občinski proslavi ob dnevu neodvisnosti ter ga poslali najvišjim državnim organom. Podoben protest je sprejel tudi ravenski občinski svet. Podporo so nam v pismu izrekli tudi občinski svetniki iz občine Prevalje.«

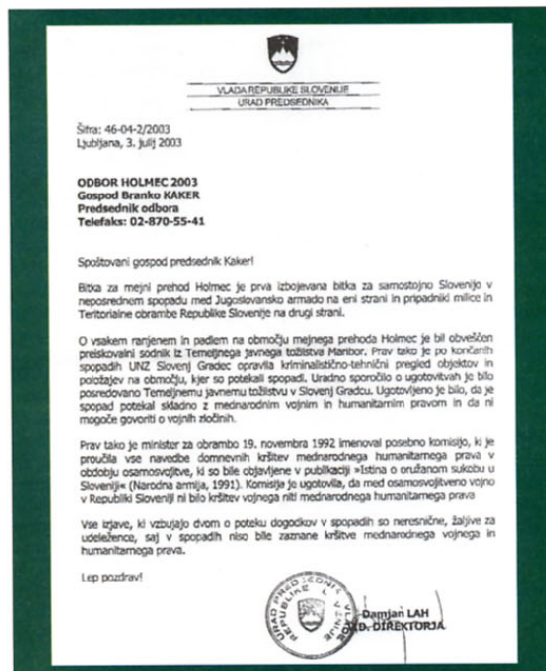
Kje je razlog, da se Holmec oziroma boj na Holmcu vsake toliko časa skuša kriminalizirati in očrniti?

»Umetno ustvarjene afere Holmec se pojavljajo periodično, določen čas pred volitvami. Spomnil bi samo na afero Vič - Holmec leta 1998 in 1999. Dejstvo je, da bomo veterani, ki smo sodelovali v bojih na Holmcu, živeli s spomini na takratne dogodke in tega ne moremo pozabiti. Tam, na mejnem prehodu, sta padla dva naša soborca. Žalostno je, da se moramo vsake toliko časa braniti in dokazovati, da nismo počelnjali vojnih grozodejstev. Vsi smo prepričani, da to ni naša naloga. Mi smo leta 1991 naredili tisto, kar so pričakovali oziroma zahtevali od nas.«

Kakšna je usoda vaše kazenske ovadbe zoper Nevo Miklavčič Predan?

»Čeprav smo Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani prosili, da naj našo ovadbo obravnava prednostno, nismo od njih dobili še nobenega sporočila, kaj se dogaja z njo.«

Bojan Kuntarič

Dopis direktorja Urada predsednika vlade Damjana Laha, v katerem je jasno zapisano, da na Holmcu ni bilo kršeno mednarodno vojno in mednarodno humanitarno pravo.

Pravice in krivice – kakor za koga!!!

Več člankov v 21. številki Veterana, predvsem pa vsa dogajanja in polemika v zvezi z izbrisanimi so me spodbudili k pisanju tega prispevka.

Najprej o izbrisanih. Že večkrat sem se ob različnih dogodkih, oddajah, polemikah, člankih, predvsem pa stališčih, zahtevah, groznjah izbrisanih spraševal o pravicah in krivicah tistih, ki smo bili leta 1991 (nekateri tudi že prej) zraven ter smo izborili neodvisnost in samostojnost naše države. Večina udeležencev ima zaenkrat samo to "tolažbo", da so bili takrat na pravem mestu. To, samo to in nič več! Zakonodaja jim pač omogoča uživanje določenih bonitet šele po dopolnjenem 50. letu, to pa glede na pogoste spremembe večine zakonov ni nobeno jamstvo, da bodo kot udeleženci vojne za Slovenijo sploh lahko uživali kakršne koli bonitete. So bili leta 1991 tako mladi! Sprašujem se, zakaj tako in ali ne bi bilo logično in pravično, da bi se država oddolžila udeležencem tako, da bi bonitete lahko uživali takoj po osamosvojitvi!

Če ta dejstva primerjam z zahtevami in groznjami izbrisanih po odškodninah za vsa leta nazaj, se sprašujem, komu se dogajajo večje krivice: tistim, ki so zagotovili samostojnost, ali tistim, ki želijo to samostojnost in to državo spekulantsko izkoristiti (razen redkih izjem, ki so se kot prostovoljci vključili v dogajanja 1991 in bi jih morali selektivno obravnavati)! Ob tem bi rad opozoril na naslednje dejstvo: če bi pogledali dokumentacijo oziroma evidence takratnih oddelkov za obrambo (vse do leta 1990), bi lahko iz nespornih dejstev vsaj za moški del izbrisanih ugotovili, da je bila večina začasno prijavitelja v Sloveniji, vsaj kar zadeva vojaško obveznost. To začasno prijavo so morali skladno z zakonom obnavljati vsako leto in to je razvidno iz teh seznamov. To dejstvo potrjujejo tudi vpisani razporedi v rezervne enote v vojaških knjižicah tistih, ki po toliko letih pridobivajo državljanstvo Republike Slovenije. Večina je imela oziroma ima vpisan razpored v svoj (nekdanji) republiko in je v Sloveniji ni bilo mogoče vpoklicati k izvajanju vojaške obveznosti. Torej, kljub temu da sedaj zatrjujejo, da so imeli pred vojno

oziroma med njo stalno bivališče v Sloveniji, da so bili stalno (civilno) prijavitelji v naši takratni republiki, vendarle niso bili 100-odstotno prebivalci naše države. Ob tem še majhna spekulacija: poznal sem in poznam veliko posameznikov, ki so našli zaposlitev (v povezavi s tem tudi "stalno" bivališče) v Sloveniji, v domačem kraju pa gradili hiše, ker so pač imeli namen, da se nekoč vrnejo v domači kraj. Bolj ali manj so bili ti objekti v vojni porušeni, izropani ipd. Seveda so tako njihovi lastniki ostali brez vsega in zakaj ne bi na temelju odločitve ustavnega sodišča to dobili povrnjeno od Republike Slovenije?!

Če v tem smislu omenim še prispevek oziroma razmišljanje gospe Marije Grazijske Uršič, je treba zapisati, da njen primer sploh ni osamljen in da je na žalost zakonodaja "pozabila" na veliko število udeležencev vojne za osamosvojitve, brez katerih niti policija niti teritorialci ne bi mogli opraviti svojih nalog. Gre za zaposlene v državni (občinskih) upravi, inštruktorje in kurirje, odgovorne v krajevnih skupnostih, pripadnike narodne zaščite, ljudi, ki so postavljali ovire, pa še koga. Tako kot omenjeni gospe je tudi njim težko pojasniti, zakaj nimajo pravice do uveljavitve statusa po zakonu. Gospe Uršičevi pa še tole moje pojasnilo: verjetno gospod Lisjak ni mislil na takšne člane, kot je ona! Člani ZVVS so lahko vsi udeleženci vojne, če to želijo; torej prostovoljno, status veterana po zakonu ni niti pogoj niti razlog, to sta popolnoma ločeni in različni zadevi. Ne more pa biti član naše organizacije nekdo, ki ga leta 1991 nikjer ni bilo!

Na žalost je takšnih vse več ali pa jih je večina tudi v organih, ki bi morali popraviti takšne krivice, torej tudi v državnem zboru. Že kar dolgo časa je poteklo od zahtev po dopolnitvi zakona o veteranih, na podlagi katerih bi lahko status veterana uveljavili takšni posamezniki, kot je gospa Uršič, in s čimer bi bilo zadošče-no marsikomu. Če pa bi zakon dopolnili še s tem, da se zakonske pravice lahko uživajo od leta 1991 (ne glede na starost posameznika udeleženca), bi lahko govorili o tem, da se država na primeren način oddolži tistim, ki so zagotovili njeno samostojnost in neodvisnost.

Navsezadnje tolažba, da smo bili takrat zraven in da nam tega nihče ne more vzeti, ne pomeni nič že v tem trenutku, z leti pa sploh ne bo, saj že po dvanajstih letih ugotavljamo in doživljamo omalovažujoč odnos, natolcevanja, polresnice, tudi laži in podtikanja, celo zanikanje tistega, kar smo doživljali leta 1991.

Veterani in naša organizacija pa tega ne smemo dopustiti, predvsem pa ne smemo pozabiti, če se to dogaja tistim, ki jih takrat iz takšnih ali drugačnih razlogov pač ni bilo zraven!

In še: takšne razmere in odnos se kažejo tudi v razmerah za delo območnih združenj VVS, ki večinoma živijo in delajo le na račun članarine svojih članov. Država bi po mojem mnenju tudi to vprašanje morala sistemsko urediti in zagotoviti financiranje območnih združenj v občinskih proračunih, ne pa, da je to odvisno od dobre volje in razumevanja županov. Tudi tako bi potrdila svoj pozitivni odnos do veteranske organizacije in veteranov nasploh.

Jože Klofutar
Kovor, Slagne 19, Trzin

Zadosti imam Krivica, Jurijev in podobnih tičev

Sprašujem se, kje ste veterani, Spolicajci ter borci za samostojno Slovenijo. Zakaj ne povzdignete glasu zdaj, ko bi nekateri (posebno Krivic) radi še bogato nagradili tiste, ki so nam grozili, da nas bodo tudi pobili, če bo treba. Kdo je ta Krivic, ki o sebi misli, da je najpametnejši na svetu, da ima vedno samo on prav in žali vse, ki mislijo drugače?

Še posebej ne prenese ljudi, ki so med osamosvajanjem nosili glavo na prodaj. Sprašujem se, ali se je v prejšnjem režimu kdaj glasno boril za po krivem obtožene Slovence, ali se je opravičil vsem žrtvam, ki jih je njegov oče tako goreče pošiljal tja na pot brez vrnitve. Prav tako ga nikoli nisem slišal, da bi (novinarji mu namenajo vedno ogromno pozornosti ali objavijo skoraj vsako njegovo besedo, ki jo izusti) pomagal žrtvam za samostojno Slovenijo. Zanje ni denarja, za ljudi, ki so krivi za njihovo nesrečo, pa bi rad, da bi dobili bajno odškodnino, ki je v celotnem življenju z normalnim delom še povohali ne bi. Lepo ga je gledati, ko demonstira ali vodi seje tako imenovanih izbrisanih, na katerih mu vedno stoji – sedi ob strani Marko Perak (podpredsednik izbrisanih). To je človek, ki se mu godi tako velikanska krivica (da meni in še mnogim Korošcem, ki ga dobro poznajo, tečejo solze v potokih). On, srbske nacionalnosti, poročen s Slovenko, oče enega otroka, rojenega še pred osamosvojitvijo, ni kriv, da se je do konca (dokler ni bil ranjen) bojeval kot poveljujoči oficir za veliko Srbijo proti ljudem, ki so mu prej omogočali vse. Pa tudi v vseh teh letih mu ne gre slabo, saj dela razne posle, pa še davka mu ni treba plačevati. Prav tako Krivica ni mogoče slišati, da bi sto-

ril kaj za pristne Slovence po svetu (posebno mlade), za katere bi morali storiti vse, da bi se vrnili in dobili slovensko državljanstvo.

Prav tako je temu istemu Krivicu, ki je napadel ustavne sodnike v prejšnji sestavi, kateri so odločili, da je zmagal večinski sistem, uspelo, da je s svojimi bolnimi izjavami vplival na parlament, da ni upošteval te razsodbe. Zdal pri izbrisanih pa se sklicuje samo na ustavno sodišče. Dvoličnost pa taka!

Zato kot povprečen Slovenec, samo s srednjo šolo prosim Boga, da naj najpametnejši Slovenec večno živi, saj bo po njem potop! Prav tako bi prosil vse Jurijeve (oče, sin, brat), da tako goreče, kot zagovarjajo in se borijo za izbrisane, to rajši delajo za našo manjšino v Italiji in po možnosti tudi v Avstriji, da bo tudi našim ljudem čez mejo tako dobro, kot je njim tu.

Na koncu naj povem, da imam veliki prijatelj iz drugih držav in vsi so pravi čas poskrbeli, da so dobili papirje, kot so želeli. Zato kot domoljub pozivam še enkrat, da povzdignemo glas in preprečimo, da bi bila peta kolona nagrajena (če ne prej, drugo leto na volitvah). Zato skrbno poslušajmo politike in si zapomnimo zagovornike tako imenovanih izbrisanih.

Jože Kreuh

P. S. Prav tako mislim, da so vsi, ki so se bojevali za samostojno Slovenijo, veliko bolj upravičeni do odškodnine, saj so bili pripravljani dati tudi življenje za našo svobodno Slovenijo ter so nam vsem skupaj prinesli možnost za življenje brez groženj in vsakemu posamezniku dopustili razvoj po njegovih sposobnostih, in to v našem, materinem jeziku.

Drugi večer veteranov

OZVVS Domžale, ki ga sestavljajo veterani vojne za Slovenijo iz občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Trzin, že od leta 1998 pred koncem leta pripravi prednovoletno srečanje, na katerega povabijo tudi žene in dekleta članov OZVVS. Prireditev je bila v prvih letih namenjena samo članom predsedstva in komisij pri predsedstvu OZVVS Domžale, zadnji dve leti pa je »večer veteranov« javna prireditev, na katero vabijo tudi občanke in občane iz domačega okolja in drugih okolij. Letos so se večera veteranov udeležili tudi mnogi člani Zveze veteranov iz drugih OZVVS in iz Združenja Sever iz vse Slovenije.

Letošnji večer veteranov je ponovno potekal v dvorani Komunalnega centra v Domžalah.

Na začetku prireditve je nastopilo devet članov skupine tolkal Glasbene šole Domžale. Takoj so dvignili srčni utrip obiskovalcem in ob glasnih taktih različnih tolkal, ki so se usklajeno menjavali, dopolnjevali, stopnjevali ter vzbujali najrazličnejše občutke vznemirjenja, borbenosti in ponosa.

Sledile so fanfare s trobili v izvedbi članov mengeške godbe, ki so naznanile slavnosten prihod praporov ZVVS v dvorano in začetek prvega dela večera.

Po prihodu veteranskih praporov in razvitju slovenske zastave je v dvorani zadonela državna himna v izvedbi ljubljanskega okteta, državno zastavo pa so ob pozdravu vseh praporov dvignili visoko nad občinstvo.

Uvodni – slavnostni program večera je povezoval veteran vojne za Slovenijo Niko Robavs iz Mengeša. Predsednik ZVVS Srečko Lisjak in predsednik OZVVS Domžale Dominik Grmek sta pozdravila vse prisotne, se jim zahvalila za njihov veteranski prispevek v pripravah in vojni za Slovenijo leta 1990-1991 ter jim zaželela obilico veselega razpoloženja, druženja in plesnih užitkov.

V nadaljevanju prireditve je ljubljanski oktet obiskovalcem pričaral kvaliteto in lepoto moškega zborovskega petja z izvedbo pesmi Slovenec sem in Naprej, zastave slave, ob kateri so praporščaki OZVVS s svojimi prapori slavnostno odšli s prizorišča v dvorani.

Priznani moški pevski zbor pod vodstvom Igorja Švare je v protokolarnem delu večera premierno predstavil pesem »Ohranite nam spomin«.

Ob zvokih citer in pesmi Mož zapustil je ženo in En starček je živel v izvedbi tria Kamniški koledniki pa so v dvorani ugasnile luči in dvorana je zažarela v soju plapolajo-

Utrinki iz drugega veteranskega večera v Domžalah

OHRANITE NAM SPOMIN
Ljubeče mati stisne mi roko,
v oči pogleda me globoko,
pogled odločen meni govori,
da v boju tem umika zame ni.

Je mati moja zdaj mi domovina
in puška moja ljuba je edina,
ponosno v boj gremo srčno,
za domovino – Slovenijo.

Smo zmagi naši dom izbojevali,
Sloveniji za vse svobodo dali,
ponosna boji domovina,
ohrani v srcu nam spomina.

Besedilo: Srečko Lisjak
Glasba: Peter Šavli

čih lučk, ki so pričarale in ustvarile čudovito razpoloženje prisotnih, ob katerem so vsi obiskovalci zapeli in skupaj nazdravili.

S tem je bil končan prvi del večera in sledila je večerja za vse udeležence, ki so pravočasno kupili vstopnice za prireditev. Sledili so atraktivni nastopi članov plesne skupine Miki iz Mengeša, ki so prikazali igrivost, mladost in eleganco v skupinskih in posameznih plesih, po katerih so marsikaterega obiskovalca že zacele srbeti pete.

Naslednja točka večera je prinesla kar precej vznemirjenja in pričakovanj, kajti v sodelovanju z ZVVS so bile letos na večeru veteranov najboljšim trem ekipam iz posameznih OZVVS, ki so sodelovale na veteranskih športnih igrah 2003, podeljene plakete za tekmovanje v šahu, pikadu, kegljanju, streljanju z MK-puško, košarki (trojke) in orientacijskem teku. Finale razglasitve rezultatov pa je bila podelitev prehodnega pokala ZVVS, ki so ga tokrat prejeli člani OZVVS Ruše. Ta laskavi naslov so tekmovalci iz OZVVS Ruše prevzeli od lanskim zmagovalcev OZVVS Kočevje. Plakete in pokal sta podeljevala predsednik ZVVS Srečko Lisjak in generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman, pomagala sta jima predsednika OZVVS Kočevje Darko Čop in predsednik OZVVS Domžale Dominik Grmek.

Ob dobro razpoloženih skupnih zmagovalcih, najboljših ekipah disciplin s 3. veteranskih športnih iger ter plesa željnih ženah in dekletih, da o veteranih ne govorimo, so na oder prišle Marjana, Loti, Mojca in Vida, članice ansambla Vesele Štajerke; z živahnimi melodijami so hitro razgibale in ogrele občinstvo ter do poznih nočnih ur poskrbele za plesne užitke in prijetno veteransko razpoloženje, še posebno potem, ko so nastopile kot »prostovoljna ženska rezerva« v bojnih veteranskih uniformah.

Dominik Grmek

Priznati delovno dobo s povečanjem za nazaj

Spošno znano je, da v Slovenski vojski potekajo procesi, ki jo bodo zelo spremenili. Čeprav se mogoče komu zdi, da potekajo ti procesi neboleče, se moti. Zveza veteranov vojne za Slovenijo se tega dejstva zaveda, zato je načelniku Generalštaba Slovenske vojske generalmajorju Ladislavu Lipiču poslala naslednje pismo:

V Zvezi veteranov vojne za Slovenijo smo seznanjeni, da v Slovenski vojski potekajo pogovori z vsemi zaposlenimi, ki ne izpolnjujejo pogoja ustrezne stopnje

splošne izobrazbe. Prav tako smo seznanjeni z določili zakonov, ki urejajo to področje in so do manjšega števila pripadnikov SV - veteranov »krivični«.

109. člen Zakona o obrambi natančno in nedvoumno določa, da se določbe tega zakona v zvezi z zahtevano splošno stopnjo izobrazbe ne uporabljajo za tiste, ki so bili pripadniki stalne sestave Teritorialne obrambe na dan 18. 7. 1991 in so imeli ob uveljavitvi tega zakona najmanj 15 let skupne delovne dobe.

V SV je zaposleno manjše število veteranov vojne za Slovenijo s priznanim statusom v skladu z Zakonom o vojnih veteranih, ki pa jih Zakon o obrambi ne štiti, vsekakor pa so potrebni posebne pozornosti in obravnave. Naj predstavimo dve skupini veteranov, ki bi jih bilo nujno posebno obravnavati v zvezi s sedanjo stopnjo splošne izobrazbe:

1. skupino tvorijo pripadniki SV - veterani, ki so opravljali naloge v TO kot pripadniki stalne sestave 10 in več let pred letom 1990, da bi v letu 1990 oz. 1991 zaradi osebnih želja ali službenih potreb opravljali naloge v Sekretariatih za ljudsko obrambo. V večini so med njimi tudi pripadniki MSNZ, njihovo strokovno delo v obdobju 1990-1991 pa je omogočilo uspešno opravljanje nalog pripadnikov TO in je bilo povezano z veliko mero tveganja in odpovedovanja.

2. skupino tvorijo pripadniki SV - veterani, ki so opravljali naloge v TO kot pripadniki stalne sestave 10 in več let pred letom 1990, da bi se v letu 1989-1990 zaradi osebnih želja zaposlili v podjetjih in institucijah zunaj TO oz. Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo. V letu 1990 so bili vključeni v projekt MSNZ. V letu 1991 so aktivno sodelovali v vojni za samostojno Slovenijo ter se v TO zaposlili po 18. 7. 1991. Poudarjamo, da so bili ti pripadniki SV v večini primerov vključeni v projekt MSNZ in bili celo njeni nosilci, na različne načine so delovali v vojni za samostojno Slovenijo in vsi so že v letih, ko je smotnost izobraževanja za pridobitev zahtevane stopnje izobrazbe nesmotna (ker se bodo upokojili prej,

kot bodo končali izobraževanje).

Predlagamo, da se ta krog oseb zaposlenih v SV obravnava posebej in poišče ustrežnejša rešitev za priznanje določbe 109. člena Zakona o obrambi. Omeniti je potrebno, da so to osebe, ki so sprejemale, razporejale in celo organizirale namestitve in varovanje oseb, ki so prestopile iz JLA, katerim pa je določilo 109. člena priznано.

Naša ocena je, da je teh oseb v SV približno 10-15 od skupnega števila oseb, ki nimajo ustrezne stopnje splošne izobrazbe. Opravljeni razgovori s tozadevnimi pripadniki SV imajo že sedaj negativen predznak v širšem okolju, pri posameznikih pa je mogoče ugotoviti občutno psihično in duševno prizadetost. Prav tako smo mnenja, da je vsem osebam zaposlenim v SV s statusom veterana potrebno zagotoviti priznanje 109. člena Zakona o obrambi.

Naša organizacija ocenjuje, da bi bilo smotno za vse zaposlene v stalni sestavi TO RS do leta 1991 urediti retroaktivno zakon za priznano delovno dobo s povečanjem, kot je to imela urejeno nekdanja JLA. Prepričani smo, da bi bil s priznanjem takšne delovne dobe prehod v profesionalno vojsko in spremembo izobrazbenega ter strukturnega neskladja veliko lažji in manj boleč.

Zato želimo in prosimo, da se status teh oseb, zaposlenih v SV, v največji možni meri uredi v skladu s 109. členom Zakona o obrambi.

Zahvaljujemo se Vam za razumevanje in Vas lepo pozdravljamo!

Srečko Lisjak,
predsednik ZVVS

Kje je naše mesto?

S tem člankom želim spodbuditi člane našega združenja k razmišljanju predvsem v smeri, kako naše poslanstvo, za katerega menim, da ni samo ohranjanje zgodovinskega spomina, vgraditi v širše, družbeno dogajanje in na ta družbeno dogajanje imeti tudi ustrezen vpliv. Namenoma sem se izognil besedi politika, saj menim, da programske usmeritve naših območnih združenj nimajo veliko skupnega z aktualno - dnevno politiko, ki med našimi člani ne izraža pričakovanj iz leta 1991. Sprašujem se, ali je bil naš prispevek pri graditvi slovenske državnosti resnično tako nepomemben, kot je nepomembno mesto nas veteranov v današnji družbi. Lep primer omalovaževanja in dokaz nepomembnosti naše organizacije in našega prispevka v letih 90/91 je bila (razen redkih izjem) neudeležba slovenskega političnega vrha na osrednji državni slovesnosti ob odkritju spomenika slovenskega rodoljuba na Vačah. Slovesnost in obeležje, ki simbolizirata žrtve in zgodovinske težnje po samostojnosti slovenskega naroda, žal po mojem mnenju nista upravičila naporov, ki jih je naša organizacija vložila v ta projekt.

Veterani večkrat slišimo očitek, da smo za položaj, v kakršnem smo, sami krivi, ker pač ne znamo lobirati na pravem mestu, odpirati pravih vrat, podpirati

pravih posameznikov in strank. Verjetno je v tem kar nekaj resnice, saj smo vsakodnevno priče kriminalnim dogajanjem, korupciji na vseh ravneh, ki, milo rečeno, terjajo sodni pregon z ustreznim epilogom, pa se ne zgodi nič, kajti pravih ljudem na pravih mestih se praviloma ne sme zgoditi nič, nedotakljivost jim je zagotovljena, ker so pač - pravi. Očitno naše združenje ne obvlada političnega zakulisja, ki temelji na načelu daj dam, drugače si ne znam razlagati dejstva, da predlogi dopolnil zakona o veteranih že nekaj let ne pridejo na mize naših poslancev, po drugi strani pa se je v reševanje statusa tako imenovanih izbrisanih iz državljanstva vključila skoraj vsa politična srenja. Glas našega predsednika in njegova argumentacija neupravičenosti sta bila žal kot glas vpijočega v puščavi.

Sprašujem se, kje veterani delamo napake, ali je napaka v naši pokončni držbi, ali je napaka v tem, da se ne damo podkupovati, ali pa je mogoče napaka v tem, da smo bili pripravljeni v letu 1991 za to domovino žrtvovati tudi lastna življenja.

Naj odgovorim sam sebi in drugim: Ne, to niso napake, marveč visoke moralne norme, ki zaščitijo spoštovanje in so temelj za obstoj ter enakopravno integracijo v evropsko skupnost.

AS

Dragi prijatelji!

Vsem, ki ste mi pomagali, da sem lahko nastopil na svetovnem prvenstvu v atletiki za veterane v Puerto Ricu v ZDA, se iskreno zahvaljujem.

Na tem tekmovanju sem v metalskem peteroboju zasedel 10. mesto in to je do zdaj moja najboljša uvrstitev.

Kostja Virant

Rudolf Maister v uniformi avstro-ogrskega majorja

November je zelo pomemben mesec za zgodovinski spomin Slovencev. Pred 85 leti se je namreč oblikovala severna meja, ki bi bila zelo drugačna, če je ne bi določil general Maister s svojimi soborci. Zato smo v spomin na ta dan, 23. november, organizirali slavnostno akademijo v okviru Društva generala Maistra v Ljubljani. Na njej so sodelovali tudi Slovenska vojska, Zveza častnikov ter Mestna občina Ljubljana. Proslavo sta pripravila tudi občina Kamnik – rojstno mesto generala Maistra in mesto Maribor, ki je ta dan izbralo za svoj občinski praznik. Proslave so bile še na Uncu in v Lenartu. Letos so se nam pridružili še v Ljubnem in Šentjurtju. Razumljivo je, da je družina občudovalec in častilcev zaslug generala Maistra in njegovih borcev upravičeno pričakovala, da bo Zveza veteranov vojne za Slovenijo sprejela njihovo povabilo za sodelovanje pri organizaciji proslave.

Zaradi osvežitve spomina na 23. november 1918 opišimo takratno dogajanje. Telega dne pred 85 leti je bilo v Mariboru zelo burno. Mesto je obvladovala tako imenovana

Vzornik, ki povezuje vse generacije

General Rudolf Maister

Zelena garda oziroma Schutzwehr. To je bila mestna straža, ki jo je ustanovila občina Maribor skupaj z avstrijsko vojsko in Maistrovimi borci. V Mariboru je namreč obstajala nevarnost, da ga bodo izropali vojaki s soške fronte; bali pa so se tudi, da se bo razširil revolucionarni val z vzhoda. Zato so se vse strani, čeprav med seboj sprte, zdale in skupaj ustanovile Zeleno gardo. Kljub naporom generala Maistra, da prevzame oblast v Mariboru, je Zelena garda postajala vse bolj nevarna, zato se je odločil za zelo tvegano dejanje. Dne 23. novembra je izdal razglas meščanom in delavcem Maribora, da prevzema oblast; na podlagi tega je še isti dan razorožil Zeleno gardo. Če bi to naredil le en dan pozneje, bi bilo zanj prepozno, ker bi Zelena garda dobila vojaško pomoč Madžarov, ki se jim s svojo vojsko ne bi mogel upreti.

V dejanjih Maistrovih borcev v veteranih vidim veliko podobnost. Pojavili so se in delovali ob pravem času na pravem mestu, proti dejanskemu sovražniku in okupatorju slovenskega naroda in slovenske zemlje. Pa še ena podobnost obstaja. Tudi veterani ne uživajo primerne priznanja za svoja dejanja, na zaslug generala Maistra in na njegove borce pa smo skoraj že pozabili. Tako je Ljubljana za oddolžitev Maistru in njegovim dobrim delom potrebovala 80 let. Vendar se to ne bi zgodilo brez vztrajnosti članov Društva generala Maistra. Naše delovanje pa se ni ustavilo samo pri postavitvi spomenika (imamo kar dva), ampak smo organizirali tudi znanstveni posvet skupaj z Univerzo v Mariboru, izdali novo biografijo,

ki jo je dodelal dr. Bruno Hartman, pripravili manjšo biografijo za Slovensko vojsko, za mladino smo pripravili več likovnih del, pa tudi simfonijo v čast generala Maistra. Sodelujemo z mladimi in tako smo v Osnovni šoli Dravljice ustanovili Maistrove jelene, imamo značke in slike, vsako leto organiziramo pohode po poteh generala Maistra itn. Dobro sodelujemo s Slovensko vojsko, z Zvezo častnikov Slovenije, ki je kolektivni član Društva, Mestnima občinama Ljubljana ter Maribor in sodelujemo z Občino Kamnik pri obnovi rojstne hiše generala Maistra. Sodelujemo še z občinami Mengeš, Kranj, Ljubno, Šentjur, Lenart ...

Zaradi podobnosti delovanja predlagam, da poglobimo naše sodelovanje. Mi bi radi objavljali svoje članke v vaši reviji Veterani, skupaj bi pripravili proslave v čast generala Maistra in veteranov vojne za Slovenijo, organizirali bi posvete, kulturne dejavnosti, delali z mladimi, pripravljali družabna srečanja in podobno.

Imamo tudi skupno nalogo, to je nenehno proučevanje dogodkov iz let 1918 ter 1991. Ne smemo pa pozabiti na delovanje domoljubov

General Rudolf Maister

v letih 1941–1945. Znanstvene dosežke moramo nadgraditi s kulturnimi, športnimi, poučnimi, informativnim sodelovanjem z vsakim, posebno z mladimi. Vse te dejavnosti je treba voditi z enim samim ciljem: NEGOVANJE DOMOLJUBJA. Telega ni nikdar dovolj. Če ga ne bi bilo med Maistrovimi borci, partizani in veterani, tudi mi ne bi živeli svobodno v domovini.

Torej sodelujmo in negujmo lastnosti naših domoljubov, ki so se s svojimi dejanji izkazali, mi pa uživamo sadove njihovih uspehov.

Mag. Milan Lovrenčič
Predsednik Društva
generalmaistra

Peto srečanje veteranov

V Preboldskem gaju so se tudi letos zbrali člani Območne organizacije Zveze veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline in v družabnem ozračju obudili spomin na vojno za samostojno Slovenijo. Na čas, ko so v rokah imeli pravo orožje in v ceveh pravo strelivo. Na čas, ko se je odločalo o biti ali ne biti. Na srečo se je vse skupaj dobro izteklo in danes živimo v samostojni državi. Prav lahko pa bi bilo drugače, če ne bi bilo dobro organizirane TO, ki je agresorski JA pokazala, da bo tudi za ceno življenj branila svojo, na decembrskem referendumu izglasovano samostojnost in 25. junija 1991 slovesno potrjeno državnost. Zbrane veterane in druge udeležence srečanja, med katerimi so bili tudi član predsedstva ZVVS in predsednik Območne organizacije ZVVS Trbovlje Jože Čibej

ter predstavnika obeh veteranskih organizacij iz Združenja Sever in ZZZ NOB Spodnje Savinjske doline Iztok Rumf in Ernest Marinc, je najprej pozdravil podpredsednik območnega združenja Zdenko Terpin. Vsem je zaželel prijetno druženje in jih pozval, da se v čim večjem številu udeležijo športnih tekmovanj, ki so jih pripravili za to srečanje. V imenu predsedstva ZVVS in trboveljske organizacije ZVVS je udeležence srečanja pozdravil tudi Jože Čibej.

Sledilo je športno druženje. Veterani so se tokrat pomerili v tenisu dvojic, športnem ribolovu, ruskem kegljanju in tekmovanju v metanju krogov. Ob vsem tem tudi na tokratnem srečanju ni manjkalo prijetnih in zanimivih pogovorov ter obujanja spominov na čas izpred dvanajstih let.

D. Naraglav

Spomenik generalu Rudolfu Maistru v Ljubljani

Tokrat smo se v goste povabili k vikarju Slovenske vojske Jožetu Plutu

Veteranom ne more nihče vzeti dejstva, da so obranili samostojno Slovenijo

Človeka, ki smo ga obiskali tokrat, ni treba posebej predstavljati. To je Jože Plut, prvi duhovnik v Slovenski vojski in sedanji vikar. Malokdo pa ve, da je Jože Plut eden izmed vas, veteran. Ko smo se pogovarjali z njim, je beseda tekla o marsičem ... Sicer pa preberite in presodite.

Gospod Plut, za uvod bi prosil, da se predstavite našim veteranom.

»Sem Jože Plut, Dolenjec, doma v Zagradcu, v Suhi krajini. Duhovnik sem postal 1989. leta. Najprej sem bil kaplan, nato dve leti župnik v Mokronogu. Sledilo je novo delovno mesto v gimnaziji. Leta 1999 so me prosili za pripravo teoretičnih podlag človekovih pravic in duhovne oskrbe v drugih državah, iz česar sem tudi doktoriral. Temu je sledila zaposlitev v civilnem delu Ministrstva za obrambo in pozneje kot prvega vojaškega duhovnika v Slovenski vojski.«

Medvedjeku. Naše bralce prav gotovo zanima, kje ste bili med osamosvojitveno vojno in kako ste doživljali tiste usodne dogodke boja za slovensko samostojnost.

»Cerkev si je takrat prizadevala, z nadškofom Šuštarjem vred, da je na področju mednarodne dejavnosti tudi po njihovi zasluzi prišlo do priznanja Slovenije. Nadškof Šuštar je bil tajnik Evropske škofovske konference in je imel ogromno poznanstev tako v cerkvi kot politiki. Tudi mnogi drugi duhovniki so različno podpirali prizadevanje za sa-

de, večinoma po gozdnih cestah in doma vzel uniformo ter se javil v enoti. Moram popraviti gospoda Švajncerja, saj nisem bil točno na Medvedjeku, bili smo na položaju Malo Hudo. To je most pri Ivančni Gorici, ki smo ga varovali, pa ne samo mostu, cel del poti od višnjegorskega klanca do Medvedjeka. Najbolj hudi trenutki so bili, ko je bil nasprotnik s helikopterji neposredno nad našimi položaji, mi pa nismo smeli streljati, da ne bi izdali položaja. Seveda se spominjam tudi napada na Medvedjek, saj so se agresorska letala začela spuščati in zavzemati položaj za streljanje prav nad našimi glavami. Med bojem na Medvedjeku pa smo bili v stikih tudi s fanti na položajih.«

Lahko predstavite delo vojaškega vikarja v SV?

»V Slovenski vojski postavljamo primerljivo strukturo religiozne duhovne oskrbe z drugimi državami srednje Evrope in Nata. Zaenkrat je to vikariat, drugje pa je višja stopnja – ordinariat (to je škofija). Ker smo pač manjši, je pri nas nastal vikariat, ki ga vodi vikar, preostali pa so kaplani po enotah. Naša glavna naloga je, da smo vedno na razpolago vojakom, njihovim svojcem, družinam, da dajemo nasvete. Naše temeljno načelo je, da ne moreš biti dober vojaški duhovnik, če nisi dober vojak. Zato gremo vsi skozi tako imenovano osnovno vojaško usposabljanje. Večina nas je končala takšno usposabljanje v tujini, sam se ga končal v Angliji. Po navadi je na teh usposabljanjih dva meseca čistega, pravega vojaškega drila, od ležanja v blatu, premagovanja ovir do dveurnega preživetja v plinski komori ob uporabi pravega bojnega strupa. Tako se res začuti, kaj pomeni biti vojak, laže ga razu-

meš in si mu sposoben pomagati.

Naše delo je razpeto od začetka delovne ure do popoldneva, ko gremo še na obisk k družinam, se pogovarjamo z njimi, jih pripravljamo na zakramente, če želijo. To je pač oblika ponudbe demokratične države vojakom svoje vojske, kot ena od možnosti. V demokratičnih državah je vera ali pa prepričanje, ne samo versko, tudi neverno ali pa ateistično prepričanje nekaj temeljnega, do česar je človek upravičen; potem država za tiste, ki so verni, znotraj vojske pač skrbi za njih in njihove družine.«

Slovenska vojska sodeluje v različnih mirovniških operacijah. Sedaj se pripravlja tudi za misijo v Afganistanu. To je zelo daleč. Kako boste zagotovili duhovno oskrbo našim fantom?

»Glede na zelo majhno število vojaških duhovnikov je vprašanje zelo na mestu. Duhovno oskrbo za naše vojake v Bosni rešujemo tako, da gre naš vojaški kaplan, ki je iz prve brigade, enkrat na mesec v Bosno. Tako je nekaj dni v Doboju in nekaj dni v Sarajevu. Ves čas je z našimi vojaki, izvaja obrede, če želijo, se pogovarja in je vedno zelo prijazno sprejet. Seveda pa bo nastala popolnoma druga situacija, če bodo odšli naši vojaki v Afganistan ali Irak. Njihovo število namreč ne bo tako veliko, izzivi, s katerimi se bodo srečevali tam, pa bodo popolnoma drugačni kot v Bosni ali na Kosovu in tudi razdalje bodo bistveno večje. Tudi okolje bo bistveno bolj tuje našim fantom. Upam, da bomo, pa čeprav sami pokrijemo stroške poti, lahko odšli k njim na obisk, kot se je to že zgodilo. Tako naš vojak še bolj čuti, da nismo prišli zaradi plače ali dnevnice, ampak zaradi njih.

Vikar Jože Plut je tudi veteran, udeleženec vojne za samostojno Slovenijo.

mi je prišel v roke Vojnogodovinski zbornik št. 13, katerega izdaja Vojni muzej Logatec oziroma odgovorni urednik Janez J. Švajncer, ki v članku Odpor 1991 pravi nekoliko drugače, namreč da ste bili edini duhovnik, ki je bil kot pripadnik TO s svojo enoto na

mostojnost Slovenije, pa tudi naše enote.

Verjetno bi se lahko izognil, kot so se mnogi, nekatere poznane osebnosti. Ko so me poklicali po telefonu, sem sedel v svoj avto, takrat sem bil kaplan v stolnici, in se odpeljal domov po uniformo. Seveda pot ni bila enostavna. Obvozil sem barika-

Saj vojak poleg verske oskrbe potrebuje tudi nekoga, s katerim lahko poklepeta, se mu po- toži in dobi tolažbo.«

Slovenija je opustila naborniški sistem in začela izvajati projekt poklicne vojske. Ali ste pri delu opazili kakšno razliko v času, ko ste delali še z naborniki, in zdaj, ko so v SV sami poklicni vojaki?

»Seveda je razlika. Poklicni vojaki so, če se tako izrazim, »stalna populacija«. Kaplan, ki dela v enoti, dela z istimi vojaki in je to zanj kot tudi za vojake lažje. Naborniki pa so bili v enoti samo pol leta, pa še vojašnice so menjali, zato je šlo bolj za obiskovanje vojakov in duhovna oskrba v polnem pomenu besede ni mogla zaživeti. Pri poklicnih vojakih pa je drugače. Zdaj imamo v prvi brigadi že drugo leto vojaškega kaplana, to je za tako veliko enoto sicer malo, pa vendar se tu izvajajo vse tiste naloge, ki jih mora izvajati vojaški duhovnik. Duhovnik je z vojaki, jih spremlja, je na razpolago njim in njihovim družinskim članom.«

Izdati ste že Sveto pismo, pri katerem se po obliki in naslovnici vidi, da je namenjeno vojakom. Pred kratkim je izšel sodoben molitvenik v žepni izvedbi. Kakšni so še vaši načrti in s kakšnimi težavami se sre-

čujete pri delu na tem področju?

»Pri verski literaturi imamo težavo s financiranjem, zato so vsa sredstva zagotovili dobrotniki. Slovenska vojska tako ni imela stroškov. Vesel pa sem, ker je to novost, ki se je pojavila po dobrih šestdesetih letih, samo za vojake. Poleg tega vojaki vidijo, da sta Sveto pismo in molitvenik namenjena njim in ga zato še bolj cenijo. Želim izdati še nekaj broširanih žepnih izdaj priručnikov za družine tistih vojakov, katerih starši ali partnerji delajo v tujini. Z njimi želimo poučno in preprosto otrokom povedati, kako naj premagajo žalost zaradi odsotnosti očeta ali matere, starši pa bodo v njih našli lepo kratko misel, ki jim bo v pomoč. Vse bo narejeno v misli za dobro družino, ki je doma, in vojaka, ki je v službi v tujini, in seveda za ohranjanje družine.«

Veterani vojne za Slovenijo imamo izdelan poseben protokol, ki se izvede na željo veterana ob zadnjem slovesu od pokojnika. Mnogi veterani so verni in si želijo pokop z obredom, ki ga opravi duhovnik. Menim, da bi sodelovanje vojaškega kaplana še posebej pokazalo, da se je pokojni veterani bojeval za samostojno in suvereno Slovenijo. Ali obstaja kakšna možnost sodelovanja vojaškega kaplana pri zadnjem slovesu?

»Zelo sem vesel vašega vprašanja. Pri pripravljanju protokola ob smrti pripadnika Slovenske vojske ali nekdanjih pripadnikov Slovenske vojske in veteranov vojne za Slovenijo nam je uspelo znotraj Slovenske vojske doseči, da imajo pravico do vojaškega kaplana tudi veterani vojne za Slovenijo. To je že omogočeno. Zdi se mi, da si veterani zaslužijo cerkveni pogreb, če si ga seveda želijo. Saj so to tisti, ki so v vojni za Slovenijo sebe in svoje življenje postavili na kocko, pa tudi svoje družine, če priznamo to ali ne. Hvala Bogu, da smo zmagali. Ravno zadnjič me je neki znanec vprašal, kaj bi bilo z našimi družinami, če ne bi zmagali. Prav zaradi tega imamo vsako leto na dan spomina na mrtve mašo za padle v vojni za Slovenijo.

V prihodnosti želimo to malce spremeniti, predvsem protokol, saj je zdaj nekoliko smešno, ko imamo kar nekaj prireditvev ob tem dnevu. Eno ima Slovenska vojska, drugo predsednik države, tretjo veterani, potem Cerkev. Občutek imam, kakor da bi živeli v nekako raztreščenih ustanovah, dejansko pa smo državljani Slovenije, ki smo si skupno izbojevali suverenost. Prav zato bi morali slovesnost v spomin vsem padlim izvesti s skupnim protokolom, tako vojaškim, veteranskim, državnim kot duhovnim. To bi bila prireditev, v kateri bi se skupno spomnili vseh žrtev vojne za Slovenijo.

Torej, vsi, ki si želijo pogrebno slovesnost z vojaškim kaplanom, jo bo dobili. Na vašo zahtevo bomo prišli in v vojaški uniformi opravili obred, kot si to naš veterani tudi zasluži.«

Smo že v mesecu decembru in pred nami so božični ter novoletni prazniki. Kakšne bodo vaše dejavnosti v tem času?

»Mogoče nekaj besed veteranom, ker se mi zdi, da je to populacija, ki mora biti ponosna, da se je takrat postavila v bran naše domovine, vsak po svoje. Tega ponosa, da imamo tudi po zaslugi naših prizadevanj samostojno, demokratično Slovenijo, nam ne more vzeti nihče. Vemo, da politiki lahko odločijo, volja ljudi lahko izbere samostojno pot, ampak mi smo bili v konkretni preizkušnji, ko to ni zadoščalo in je bilo treba ubraniti to samostojnost. In tu je bila vloga veteranov tako iz policijskih vrst kot teritorialne obrambe, manevrske strukture in civilne zaščite zelo pomembna. Na to smo lahko ponosni, s tem ponosom lahko mirno živimo in smo srečni. In ta ponos, da smo nekaj naredili za našo državo, nam je lahko skozi novo leto in božične praznike v tako veselje, kot ga nima nihče drug. Mi imamo torej dodaten razlog za veselje.

V teh praznikih pa kaplan obišče naše vojake v tujini (Bosna in Hercegovina), preživi z njimi božič, tako da imajo naši fantje možnost iti tudi k polnočnici, kar je nekaj posebnega. Tisti, ki smo doma, pa obiščemo vsa mesta, kjer vojaki opravljajo naloge, gremo tudi na Trdinov vrh, prinesemo skromna darilca, si voščimo, če želijo, imamo tudi mašo. Če se le da, obiščemo tudi družine, bolnike, da vsaj malo olajšamo in polepšamo praznike tistim, ki so storili in še delajo dobro za našo stvar, za našo domovino.

Vsem veteranom in veterankam želim lep božič in lepe praznike, srečno novo leto ali pa žegnano, kot rečemo v cerkvenem jeziku, torej blagoslovljeno vsem, ki boste to brali, tako veteranom kot vašim družinam. In ne pozabimo na to, kar smo s ponosom storili pri obrambi domovine.«

Besedilo in foto:
Jože Čibej

»Vsa potrebna sredstva za tisk verske literature za vojake so zagotovili dobrotniki,« poudarja Jože Plut.

Pred dvanajstimi leti je slovensko ozemlje zapustil zadnji vojak jugovojске

Nihče jim ni pomahal v slovo

V soboto, 25. oktobra, je minilo dvanajst let, odkar je iz koprškega pristanišča odšel iz Slovenije zadnji vojak nekdanje Jugoslovanske armade. S tem odhodom je Slovenija postala resnično samostojna in neodvisna država ter članica velike skupnosti demokratičnih držav.

Ali je to za Slovence velik praznik? Brez zadržka lahko rečemo DA. Ali imamo tudi takšen odnos do njega? Brez zadržka lahko rečemo NE. Vendar ni naš namen pametovati o pomembnosti in nepomembnosti datumov. S člankom, ki ga boste brali v nadaljevanju, vam želimo na kratko povedati, kaj se je dogajalo v zadnjih oktobrskih dneh pred dvanajstimi leti.

Slovensko stran na pogajanjih o umiku JA je zastopala komisija, ki jo je vodil Miran Bogataj.

Pred umikom JA iz Slovenije so se zvrstili razni dogodki in odhod zadnjega jugovojaka je bil samo logičen konec vsega dogajanja od prvih svobodnih volitev, razoroževanja takratne slovenske TO, ustanovitve Manevrške strukture narodne zaščite, referendum za samostojnost in vojne za Slovenijo. Po eni strani so Brionski dekla-

Albin Mikulič je bil pomočnik za motiviranje in informiranje v 1. brigadi MORiS.

raciji sledila trda pogajanja, saj nasprotna stran kljub vsemu ni dojela, da je izgubila vojno. Slovenija pa je po drugi strani za-

mudila enkratno priložnost, da bi JA, ki je bila na našem ozemlju, porazila do kolen. Če smo nekoliko hipotetični, bi verjetno s tem preprečili marsikatero žrtev, ki je pozneje padla med divjanjem srbske soldateske po Hrvaškem, Bosni in Hercegovini ter tudi na Kosovu. Toda usoda in verjetno politika sta hoteli drugače.

Dobro opravljeno delo

V trdih pogajanjih za odhod JA je Slovenijo zastopala tako imenovana Bogatajeva komisija. Nastala je povsem neformalno ob prvi prekinitvi ognja med vojno leta 1991. Sestavljali so jo takratni namestnik ministra za obrambo Miran Bogataj, ministristvo za notranje zadeve je v njej zastopal Boris Žnidarič, v njej pa je bil tudi član predsedstva države dr. Dušan Plut. Njena prva naloga so bila pogajanja z JA o pogojih za prekinitve ognja. Ta so potekala 3. julija na zagrebškem letališču Pleso in niso bila uspešna, saj je JA nenehno zaostrovala svoje zahteve.

Po podpisu Brionske deklaracije je dobila komisija uraden status in pooblastilo, da se pogaja z JA o vseh podrobnostih njenega umika in vrnitvi vojaške opreme eni in drugi strani.

»Nasprotna stran se na pogajanjih sploh ni zavedala, da je vojaško in politično poražena,« se spominja Miran Bogataj. »Vse, kar se ji je dogajalo v Sloveniji, jo je zelo bolelo in to je kazala na vsakem koraku in v vsaki besedi. Pravzaprav njeni pogajalci dolgo sploh niso dojeli, kaj se jim je zgodilo v Sloveniji.«

Različni scenariji

Za umik JA iz Slovenije je bilo kar nekaj scenarijev in možnih poti. Tako je nasprotna stran predlagala umik čez Madžarsko ali tržaško pristanišče. Kot možnost pa so omenjali tudi umik iz koprškega pristanišča. Do končne odločitve je prišlo na pogajanjih 18. oktobra v Ljubljani, kjer so se dogovorili o vseh podrobnostih umika. Ena od točk dogovora je tudi predvidevala, da se bodo zadnje enote JA umaknile iz Slovenije skozi pristanišče v

Kopru. Na teh pogajanjih so tudi zelo natančno določili, kaj bodo te enote lahko odpeljale s seboj. Na podlagi tega dogovora sta Boris Žnidarič in pokojni polkovnik Danijel Kuzma napisala ukaz, ki sta ga nato podpisala ministra Janez Janša in Igor Bavčar. Z njim je bil Boris Žnidarič imenovan za vodjo ekipe, ki je potem izpeljala zadnje dejanje

Akcijo v koprskem pristanišču je vodil Boris Žnidarič.

odhoda JA iz Slovenije. Še isto noč so se začele priprave naših sil, ki so pokrivalo umik in priprave v pristanišču Koper. Tam je začel delovati t. i. Štab, ki je pripravil vse za prejem ter razmestitev vojaških konvojev in vkrčevanje na ladje. Koordinacijska skupina, ki je še vedno delovala, je usklajevala dejavnosti s posameznimi garnizijami JA in poveljstvom 14. ter 31. korpusa nekdanje JA.

S slovenske strani je umik JA iz Slovenije nadzorovalo in varo-

Vkrčevanje je potekalo pod budnim očesom naših fantov.

Po umiku JA iz Slovenije se je Bogatajeva komisija sestala še nekajkrat. Razpravljala je o vojaških stanovanjih in pokojninah, uradno pa je prenehala obstajati 25. oktobra 1991.

valo 152 ljudi. To so bili del 1. specialne brigade MORiS, posebna policijska enota iz Koper, del specialne enote MNZ, varnostna služba koprškega pristanišča, kriminalisti takratne UNZ Koper, delavci takrat-

nega Visa in drugi. V širši okolici Kopra pa so bile za morebitno posredovanje pripravljene redne policijske enote.

Visoka morala naših fantov

»Moja naloga v Kopru je bila skrb za motivacijo fantov, ki so bili tam iz brigade MORIS, in dokumentiranje umika JA skozi tamkajšnje pristanišče. Bil sem tudi edini, ki se je ukvarjal s temi zadevami od ponedeljka, 20. oktobra, do sobote, 25. oktobra, ko je iz Slovenije odšel zadnji vojak jugoarmade. Žal mi je le, da nisem v Kopru posnel več fotografij, sem pa zato posnel veliko več videografov. Dejstvo je, da sem fotografiral in snemal bolj skrivoma, saj je bil menda dogovor, da se umik ne bi snemal in slikal,« se spominja takratni pomočnik za motiviranje in informiranje v 1. specialni brigadi **Albin Mikulič**.

Naši fantje so spali v policijskih počitniških bungalovih na Debelem rtiču, od koder so se vsak dan vozili v koprsko pristanišče. Vstajali so približno

Idilčna slika pred ladjo Galeb, vendar je bil položaj sila zapleten in naelektrjen.

vacija pa je bila na zelo visoki ravni, čeprav je bilo zelo naporno. Predstavljate si, da so bili nekateri fantje tudi po deset in več ur v bojnih vozilih,« je poudaril **Albin Mikulič**.

Umik se je začel

Ob prihodu vsakega konvoja JA v pristanišče je **Boris Žnidarič** povabil na pogovor poveljujočega oficirja in se z njim dogovoril o načinu dela. Vsakemu je

vanske vojaške mornarice z imenom Koper. Naša stran je protestirala, češ da je to incident. Poveljnik Galeba se je sprenevedal, da nima poveljstva nad fregato in da tudi nima pojma, zakaj je ladja vplula v slovenske ozemelske vode. Naša stran je v znak dobre volje obrnila vse svoje topove stran od fregate, pripadniki naših varnostnih sil pa so začeli nositi osebno orožje tako, da so

mornarice v Pulju je čoln odplul.

Tudi pozneje je bilo še nekaj incidentov, vendar ti niso bili tako hudi, da bi naša stran morala uporabiti grožnje z orožjem za njihovo rešitev. Naša stran se je uigrala in izdelala nekaj taktičnih različic ravnanja za primer izzivanja in oboroženih incidentov. To pa je zanesljivo opazila tudi nasprotna stran.

Pri vkrcevanju vozil na ladje so imela absolutno prednost osebna vozila pripadnikov JA. Vozila, ki so bila last JA, pa so ostajala na kopnem in v koprskem pristanišču jih je tako ostalo približno 70.

Zares odhajajo

Prvi dan umika so bile naše sile zelo tolerantne do vojakov umikajoč se JA. Tako so ti lahko odpeljali precej opreme, čeprav je v dogovoru jasno pisalo, da lahko odnesejo samo osebno oborožitev.

Naslednji dan, v torek, 21. oktobra,

Pripadnikom jugovojске se na začetku ni nikamor mudilo.

ob štirih zjutraj, tako da so bili na položajih okoli pete ure. Po prihodu se je enota razmestila po položajih in vsak vojak je vedel, kje je njegov položaj in kaj je njegova naloga. Naloga dela brigade MORIS in pripadnikov slovenske policije je bilo varovanje umika nekdanje JA. Teritorialci iz Kopra so imeli nalogo, da so pregledovali, kaj pripadniki JA nosijo na ladje in ali se pri tem držijo dogovora. Na Debeli rtiču pa so se vračali med 22. in 23. uro.

»Fantje so svoje naloge vzeli zelo resno in v tem času ni bilo problemov z disciplino, moti-

pokazal podpisan dokument, v katerem je bilo črno na belem zapisano, kaj so se 18. oktobra v Ljubljani dogovorili predstavniki obeh strani. Vsakemu posebej je obljubil korektno postopke s slovenske strani, od nasprotni strani pa je pričakoval, da se bo vzdržala provokacij, ki bi lahko povzročile oborožen incident. Kljub temu je bilo kar nekaj izzivanja JA.

Iz koprskega pristanišča se je nekdanja Jugoslovanska armada začela umikati v ponedeljek, 20. oktobra. Tega dne je v pristanišču priplula ladja Galeb, ki jo je spremljala fregata jugoslo-

Prepričani so bili, da tudi naša stran ne misli preveč resno jemati dokumenta, v katerem je bilo vse zapisano. Toda, motili so se!

bile cevi usmerjene v zemljo. Približno pol ure po vrnitvi poveljnika Galeba na ladjo se je fregata obrnila in odplula proti jugu. Svojevrstno izzivanje je bilo tudi vplutje patroljnega čolna P 196, ki so ga naši skušali energično pregnati. Toda drugače ni šlo, kot da so mu nasproti poslali policijski patroljni čoln M 44. Mlad in nado-buden poveljnik patroljnega čolna je grozil, da se bo zaletel v naš policijski čoln in ga prerezal na pol. Po posredovanju vodstva umika prek Ljubljane pri poveljstvu jugoslovanske

bra, je naša stran zelo zaostri-la svoje kriterije. Tako so vojakom JA zaplenili 22 vozil, veliko radijskih postaj in druge vojaške opreme. Poleg tega so naši fantje opravili veliko pregledov osebne prtljage, saj so pripadniki JA skušali tako odnesti tisto, kar ni bilo dovoljeno.

Nezadržno se je bližala sobota, 25. oktober, ki je bila določena za zadnji dan umika JA iz Slovenije. Tega dne se je v Kopru hkrati dogajalo veliko zadev. V pristanišču je bilo zelo veliko vojakov JA, gnečo pa so povzročali tudi oficirji, ki so odha-

Odhajajo! Končno.

jali iz Slovenije z osebnimi vozili. Na obisk je prišla tudi visoka delegacija iz Ljubljane, v kateri so bili takratni obrambni minister Janez Janša, njegov takratni namestnik Miran Bogataj in takratni načelnik RŠTO Janez Slapar. Delegacija je bila zelo zadovoljna, saj je umik potekal brez večjih zapletov.

Seveda je treba povedati, da so bile nekatere zadeve za JA, milo rečeno, zelo sramotne. Imeli so vse možnosti, da bi iz Slovenije odšli kolikor toliko dostojanstveno, vendar je bilo ravno obratno. Krivec za to ni bila slovenska stran, ampak je bila zato izključno kriva sama JA.

»V potrditev te trditve samo ta droben primer,« se spominja Albin Mikulič. »Ko je vodja umika v uniformi slovenske policije Boris Žnidarič pozval armado, da mora pospešiti vkrcavanje na ladjo, je neki podpolkovnik JA začel teči na ladjo in odprl se mu je kovček z osebnimi stvarmi. Občutek sem imel, da so hoteli namenoma vse skupaj zavlačevati in nam otežiti delo. Mislim pa tudi, da niso pričakovali, da bomo mi tako resno vzeli svojo nalogo. Drugi primer, ki kaže na neorganiziranost JA pri umiku, so vojaška vozila. Ko so na ladje vkrcavali vozila, so imela absolutno prednost osebna vozila pripadnikov JA. Vozila, ki so bila last JA, pa so ostajala na kopnem in mislim, da jih je v kopnem pristanišču ostalo približno 70. Dogajalo se je, da so zadnji dan oziroma zadnji večer prišli v pristanišče z avtobusom, tekli, da bi se zadnji trenutek vkrcali na ladjo, motor avtobusa pa so pustili prižgan in še bi lahko našteval.«

Počasi, počasi

Dejstvo je, da je vkrcavanje na ladje potekalo zelo počasi. Naša stran je morala pripadnike JA dobesedno siliti, da naj se vendar le vkrcajo na malteški trajekt Venus ali pa na izkrcevalno ladjo PO 9. Razlogov za počasnost vojakov JA je bilo več, največji pa je bila njihova neorganiziranost. Štab oziroma vodstvo umika je želelo vso zadevo pospešiti, da bi bil umik res končan do polnoči, kot je predvideval dogovor.

Kljub naporom in nevarnosti so bili naši fantje ob odhodu JA vedrega obraza. Foto: Albin Mikulič

Ob 23.00 je vodja umika Boris Žnidarič prišel na pristaniško ploščad in poklical na pogovor poveljnika 14. korpusa JA generala Pavlova. Odločno mu je povedal, da se čas za umik izteka, in od njega zahteval, da naj prevzame poveljstvo na svoji strani in za gotovi, da bodo vojaki v 15 minutah zapustili ploščad ter se vkrcali na ladjo.

Po pogovoru Žnidariča s Pavlovim so sledili trije megafonski pozivi s policijskega oklepника. Med vojaki JA je zavladala nepisna zmeda, vendar je vkr-

cavanje začelo potekati vsaj trikrat hitreje kot prej.

Za naše sile je bil konec pogovora Borisa Žnidariča z generalom Pavlovim znamenje, da so spremenile svoje položaje. Tako je JA izgubila nadzor nad njimi, saj je imela ves dan časa, da je ugotovila, kje so. Slovenske enote so odšle v kritje, na najbolj izpostavljenih mestih se je pojavilo več ostrostrelcev. Nasprotna stran je na poveljniškem mostu trajekta Venus namestila ostrostrelca in vojak s protiklepnim orožjem.

Sredi ploščadi so naši pustili tovornjak, ki je bil tarča za prvi strel s protiklepnim orožjem, s katerim naj bi pokazali, da se naša stran ne šali.

Ob 23.45 sta bili obe ladji, malteški trajekt Venus in ladja PO 9, natovorjeni in na obeh so zaprli vrata. Ker sta obe ladji pluli pod tujo zastavo in nobena ni bila registrirana v Sloveniji, sta po mednarodnem pravu veljali za tuje ozemlje. Tako lahko trdimo, da je do polnoči 25. oktobra slovensko ozemlje zapustil zadnji vojak tuje vojske in

oglasile sirene, ki so potrdile, da je Slovenija po dolgih stoletjih postala samostojna in neodvisna država.

Naloga je bila zahtevna, naporna in tudi nevarna

In kakšni občutki so navdajali naše fante in može, ki so sodelovali pri odhodu JA? Albin Mikulič zatrjuje, da je bil po eni strani vesel, po drugi pa se je zavedal, da je bila njihova naloga zelo zahtevna, naporna in tudi nevarna. »Bili smo namreč

Še drobna zanimivost. Zadnje vojake JA je iz koprškega pristanišča odpeljala tudi ladja PO 9. Vendar to ni bil njen zadnji obisk v našem pristanišču. Pred nekaj leti je bila v Kopru ravno v času obletnice odhoda JA iz Slovenije. Plula je za novega lastnika, imela je novo ime, uporabljali pa naj bi jo za prevoz razsutega tovora, če pa si dobro pogledal, je bil pod svežo barvo lepo viden napis PO 9.

v neposrednem stiku s pripadniki JA, ki so bili oboroženi, in lahko bi prišlo do oboroženega incidenta. Na srečo do njega ni prišlo. Možnost za to je bila velika, saj so pripadniki JA na vsakem koraku kazali užaljenost in prizadetost zaradi tega, kar se jim je zgodilo v Sloveniji.

Spomnim se nekaterih oficirjev, ki so se grobo obnašali do nas in na vsakem koraku kazali prezir do nas. Sam sem jih nekaj poznal, saj smo se srečavali na različnih vajah in usposabljanjih, vendar so se vedli tako, kot da se prvič srečujemo,« je še povedal takratni pomočnik poveljnika za motiviranje in informiranje v brigadi MORIS Albin Mikulič.

Potem ko je iz pristanišča odplula ladja z zadnjim vojakom JA iz Slovenije, so se naši fantje zbrali in postrojili, z njimi pa so bili tudi predstavniki občine. Postroju je spregovoril vodja akcije Boris Žnidarič.

Nato so fantje odšli počivat, saj je bila naslednji dan slovesnost; nekateri med njimi so sodelovali na njej, nekateri pa so bili tudi takrat na dolžnostih.

Bojan Kuntarič

Radgončani so se spet oddolžili svojim borcem za osamosvojitvev

Venci v spomin padlim za Slovenijo

Pred odprtjem 1. mednarodnega sejma »Sodobna vojska« so se v četrtek, 18. septembra, v Gornji Radgoni spomnili tudi tistih, ki so dali svoja življenja v boju za osamosvojitve Slovenije. Kar tri delegacije so namreč skupaj položile vence in se spomnile padlih v vojni za Slovenijo leta 1991 pri spominskem znamenju »Nikoli več« na Maistrovem trgu v Gornji Radgoni. Ob vodu častne straže Slovenske vojske so vence in šopke ena za drugo položile tričlanska delegacija Slovenske vojske z brigadirjem Radetom Klisaričem, tričlanska delegacija veteranov (ZVVS, Sever in Zveza častnikov – območje Upravne enote Gornja Radgona) s Frančkom Zemljičem, Stankom Sakovičem in z Alojzom Flisarjem ter tričlanska delegacija Občine Gornja Radgona z županom Antonom Kampušem.

ve sv. Petra in številnih objektov v mestu; po tem je Gornja Radgona postala bistveno bolj znana tudi zunaj državnih mej. In tam so Radgončani pred dobrima dvema letoma, torej ob 10-letnici osamosvojitve, postavili spominsko znamenje »Nikoli več«. To pa ponosno stoji na mestu (Maistrov trg v radgonskem spominskem parku, ki stoji v »trikotniku«, med policijsko postajo, cerkvijo in Trstenjakovim domom), mimo katerega so 3. julija 1991 nekaj po 19. uri odšli tanki takratne JLA.

In prav je, da se pogosto spomimo na dogodke, ki so se pred dobrimi dvanajstimi leti zgodili v Gornji Radgoni, ter se jih kljub nekaterim pomislekom nikoli ne smemo sramovati. Radgončani si namreč to zaslužijo. Vojaški spopadi v naši osamosvojitveni vojni so

Prva je venec položila tričlanska delegacija Slovenske vojske pod vodstvom brigadirja Radeta Klisariča.

pa bil tudi globlji vzrok zanj. V resnici je bil to napad na svobodo, ki smo si jo izbrali za svojo usodo, na pravico do življenja, ki bo spoštovalo demokratična merila in temeljilo na vladavini človekovih pravic, brez mej med ljudmi in narodi. Dejanja Radgončanov so tako kot odpor po vsem Pomurju in po vsej Sloveniji pomembno vplivala na srečen izid slovenskega upora proti zvezni vojski, ki ne bi bil uspešen, če ne bi teritorialcem in policistom pomagalo celotno prebivalstvo. Radgonski dogodki so vzoren primer vse

gospodar ali podložnik z negotovo usodo. Odgovor je bil enak kot tedaj, le da v drugačnih razmerah. Slovenke in Slovenci ter tudi drugi državljanke in državljani samostojne Slovenije smo enotno, brez omahovanja stopili v bran svoje demokratične odločitve in z vso odločnostjo prišli za orožje, ko so nam z njim grozili tudi v Gornji Radgoni, ki je bila pomembna točka našega odpora. In tudi nove generacije Slovenske vojske, aktivne, rezervne ali poklicne sestave, ne smejo prezreti zaslug Radgončanov pri doseganju stolet-

Tričlansko delegacijo Občine Gornja Radgona je vodil župan Anton Kampuš.

Vse skupaj je potekalo v bližini mesta, od koder so pred dobrimi dvanajstimi leti, konec junija in v začetku julija 1991, ves svet obkrožile slike zažganih tovornjakov in tankov JLA, katerim so organizirani civilisti skušali preprečiti prihod do mejnega prehoda, uničenega zvonika radgonske farne cerk-

tam dosegli enega od najbolj dramatičnih vrhuncev. V Radgoni so se tedaj zgodile hude stvari, tudi tragične. Še zmeraj imam pred očmi poškodovane hiše, uničen zvonik, zgorele tovornjake, prazne tulce po cestah, opustošen mejni prehod. Ta prehod je bil povod za pohod jugoslovanske vojske, ni

V tričlanski delegaciji veteranov (ZVVS, Sever in Zveza častnikov – območje Upravne enote Gornja Radgona) so bili Franček Zemljič, Stanko Sakovič in Alojz Flisar.

ljuskega odpora in so zato upravičeno z velikimi črkami zapisani v zgodovino slovenske države. Takšna so dejstva, nepreklicna, za zmeraj veljavna. Bil je to čas, ko smo se podobno kot pred šestdesetimi leti znašli pred izbiro: obstati pokonci ali kloniti, biti svoj

nega cilja – osamosvojitve. Zato bi bilo gotovo neumestno in neodgovorno, če bi prvi mednarodni sejem Sodobna vojska minil brez spomina na bližnjo preteklost ...

Besedilo in foto: Ošte Bakal

Nov helikopter SV cougar AS-532 AL

Komandna plošča helikopterja cougar

Na sejmski prireditvi Sodobna vojska smo se predstavili tudi veterani

Sejem bil je živ

V Gornji Radgoni je bil od 18. do 21. septembra mednarodni sejem znanja, tehnike in sredstev za obrambo z imenom Sodobna vojska. Ministrstvo za obrambo je z organizacijo sejma doseglo zadetek v polno, če se izrazimo v športnem žargonu. V spreminjajočem se svetu smo vsi deležni takšnih in drugačnih sprememb. Seveda tudi obrambno področje ni izjema. S sejmom je želelo Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije predstaviti Slovensko vojsko v luči velikih sprememb, ki so vezane na njeno profesionalizacijo. Sočasno pa so bile predstavljene tudi oborožene sile sosednjih držav, in sicer Italije, Avstrije, Madžarske in deloma tudi Hrvaške, vključno s proizvajalci in z dobavitelji vojaške opreme. Na sejmu smo sodelovali tudi veterani vojne za Slovenijo s svojim predstavitvenim prostorom, ki je bil posrečeno vključen v predstavitev osamosvojitvene vojne.

Sejem je odprl minister za obrambo dr. Anton Grizold; orisal je spremembe v Slovenski vojski, med njimi opustitev

naborniškega sistema. Poudaril je pomen sejma kot prireditve, s katero se vojaški poklic in vojaška organizacija pribli-

žata ter predstavi najširšemu krogu državljanov.

Štiridnevni sejem si je ogledalo več kot 30.000 obiskovalcev, to

je impozantna številka, predvsem z vidika, da je to prvi sejem take vrste v naši državi. Sejem si je vsekakor zagotovil mesto v prihodnjem sejmskem programu, ko bomo med drugim tudi že polnopravni člani Evropske unije in Nata.

Privlačne vsakodnevne predstavitve so bile prijetna popostritev sejmskega dogajanja. Tako smo si lahko ogledali prikaz gašenja požara in reševanja ponesrečenca s helikopterjem bell 412. Navduševali smo se nad spretnostno vožnjo motoristov 17. bataljona vojaške policije. Vsekakor je bila zanimiva predstavljena vožnja terenskega vozila hummer in bojnega vozila valuk. Prav tako je bil atraktiven nastop službenih psov vojaške policije. V času nevarnosti uporabe orožja za množično uničevanje smo si lahko ogledali poučno predstavitev detekcije kemičnega

Naš razstavni prostor

Veteranska uniforma na sejmu

orožja s postopki dekontaminacije. Nič manj pa niso bili opazni predstavitvi priprave artilerijskega ognja s havbico 155 mm ter prikaz in uporabnost tanka M 55S.

Strokovnjaki s Fakultete za družbene vede so pripravili v spremljajočih dejavnostih sejma odmevna strokovna posveta: prvega z naslovom Mirovne operacije je moderirala in začela dr. Ljubica Jelusič s svojim prispevkom o sodelovanju Slovenske vojske v mirovni operaciji. Mirovne operacije po-

vojske v javnosti pa je začel dr. Marijan Malešič. Predstavljeni so bili rezultati raziskave javnega mnenja o vključevanju Slovenije v Nato in odnosu do profesionalizacije Slovenske vojske. Avstrijski, madžarski in hrvaški strokovnjaki pa so predstavili odnos javnosti do vojske v teh državah. Center vojaških šol in Generalštab Slovenske vojske sta izvedla okrogli mizi Vojaško izobraževanje in usposabljanje podčastnikov v SV ter Profesionalizacija SV.

Predstavitve terenskega vozila hummer

Zimska idila v vročem poletju

Reševanje ponesrečenca s helikopterjem bell 412

stajajo praktično del našega vsakdana, njihov začetek pa sega tja v daljne leto 1948, ko so Združeni narodi začeli svojo prvo opazovalno misijo. Tudi obe sosednji državi, tako Avstrija kot Madžarska, imata izkušnje iz različnih mirovni operacij. Prav zato sta bila zanimiva prispevka dr. Franza Kernica iz Avstrije in dr. Jozsefa Padanyja iz Madžarske. Drugi posvet z naslovom Podoba

Sejem je bil tudi izjemna prilžnost za predstavitve naše obrambne industrije, ki je bila z uspešno izvedbo posveta Konkurenčnost slovenske obrambne industrije predstavljena tudi mednarodni javnosti.

In kakšna je bila v resnici sejemski ponudba? Predvsem zelo zanimiva in privlačno pripravljena. V paviljonu A smo si lahko ogledali opremo

in tehniko, ki jo uporabljajo vojniki Slovenske vojske. Največ pozornosti je vzbujala oprema bojevnika 21. stoletja, ki je eden od ključnih podprojektov v projektu profesionalizacije Slovenske vojske. Seveda pa ni manjkala sodobna laserska in komunikacijska oprema različnih proizvajalcev. Kot sem že omenil, je bila v dvorani A2 predstavljena osamosvojitvena vojna 1991, vključno s projektom Manevske strukture narodne zaščite, ki se je neposredno nadaljevala z našim, veteranskim predstavitvenim prostorom, kjer smo prikazali našo uniformo in priznanja ter predstavili naše delo. Naš prireditveni prostor sta si ogledala minister za obrambo dr. Anton Grizold in načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Ladislav Lipič.

Mladim obiskovalcem, pa ne samo njim, bo vsekakor ostala v spominu pokušina vojaške hrane, ki so jo pripravili vojaški kuharski mojstri za vse obiskovalce sejma.

Na sejmu se je predstavilo kar 54 razstavljalcev iz Avstrije, Danske, Francije, Hrvaške, Italije, Izraela, Madžarske, Nemčije, Slovaške, Slovenije in ZDA. Težišče njihovih predstavitev pa so bili telekomunikacijska oprema, elektronika, orožje in strelivo, vozila, obleka in obutev ter dodatna oprema za vojake, ki omogoča preživetje v naravi in na bojišču.

Sejemski prostor je bil tako v vseh štirih dneh pomembno prizorišče srečanj predstavnikov Slovenske vojske, tujih oboroženih sil, strokovnjakov z obrambnega in varnostnega področja, predvsem pa javnosti. Mislim, da je enako menila večina obiskovalcev, ki si želijo, da bi postal sejem tradicionalen, še bolj bogat v predstavitvah vojaške tehnike, mogoče specializiran za kopensko vojsko. Upam, da sta njegova odmevnost v slovenski javnosti in izreden obisk jamstvo za podobne prireditve v naslednjih letih.

Besedilo in foto: Jože Čibej

Avstrijska samohodna havbica M 109A5

Spomenik na Medvedjeku

Ob gradnji nove avtoceste na Dolenjski trasi odsek Bič-Korenitka je bil po svoje prizadet tudi spomenik na Medvedjeku. Najprej je bil zasut, zato je Območno združenje ZVVS za Dolenjsko ostro protestiralo pri DARSU. Nato so ga izvajalci del nekoliko zaščitili. Ko so se približevala sklepna dela, je DARS sklical dva sestanka, in sicer 17. septembra in 22. oktobra na sedežu projekta dolenjske avtoceste v Ivančni Gorici. V imenu veteranske organizacije sta se sestanka udeležila generalni sekretar Jože Kuzman in predsednik pokrajinskega odbora za Dolenjsko Marjan Grabnar. Na njem so se dogovorili in med tem časom tudi že uresničili naslednje: spomenik so prestavili približno 8 metrov proti avtocesti, da se lepo vidi s ceste, izdelali so tlak iz kamna, velik približno 5 x 5 metrov, izvajalec je izdelal trikotni podstavek iz kamna višine 30 centi-

Spomenik na Medvedjeku pred dokončanjem obnove

metrov in uredil dostopno pot do spomenika. Treba pa je še sanirati spomenik, ki je bil delno poškodovan, in zasaditi okrasno grmičevje ter lipo, simbol slovenstva.

Marjan Grabnar

Spominska plošča »Skala«

Foto: Igor Volf

Spominska plošča VOP »Skala« pod Orlekom

V soboto, 18. oktobra, je župan občine Kostel Valentin Južnič odkril spominsko ploščo vizualni opazovalnici (VOP) pod Orlekom na Stružnici.

Po uradnem nagovoru je besedo nadaljeval Igor Volf in opisal naloge opazovalnice, način dela in preživljanja posadke na opazovalnici ter pomen obveščevalnih podatkov za uspešno izvajanje nalog enotam ob južni meji.

Na odkriti spominski plošči je napisano: »Na tem mestu so v času od 26.06. Do 27.12.1991 pripadniki vizualne opazovalnice Kostel nadzirali prostor ob naši južni meji in s tem pripomogli k osamosvojitvi in varnosti države Slovenije.«

Vizualno opazovalnico imenovano »Skala« je postavil s svojim ukazom Republiški center za obveščanje leta 1991 in je bila ena od ključnih točk pri opazovanju neba in ozemlja ob južni meji sedanje mejne občine Kostel. Naloga vizualne opazovalnice je bila opazovanje dostopnih komunikacij pro-

ti Sloveniji in sicer iz smeri Delnice - Brod na Kupi - Kočevje in Brod Moravice - Čedanjan - Kočevje. O opaženem so obveščali Mestni center za obveščanje v Ljubljani, center službe za opazovanje in obveščanje občine Kočevje, enoto na obrambo prehoda (most) v

Petrini ter obrambi ovire v rajonu Colnarski klanec.

Odkritja spominske plošče se je udeležilo veliko število občanov, popestrili pa so ga tamburaška skupina »Dupljak« iz Fare, folklorna skupina Stari trg ob Kolpi in Sodevški tamburaši s svojimi nastopi, član tamburaške skupine »Dupljak« in hkrati vrhovni sodnik-svetnik g. Vasilij - Vasko Polič pa je za to priložnost napisal pesem in jo sam predstavil občinstvu. Ob tej priložnosti je kostelski župan Valentin Južnič pripel spominski trak občine Kostel na prapor kočevskih veteranov. Slovesnosti so se udeležili tudi različnih medvojni sodelavci iz Republike Hrvaške.

Dogodek se je v prijetnem vzdušju končal ob prijateljskem pogovoru, dogovoru za nadaljnje delo in okusno pripravljene divjačinskem golažu ter z obujanjem spominov na leta in dogodke, ki so nam Slovencem prinesla tisoletni sen - samostojno državo.

Darko Čop

Uspešno končano leto

Več kot 550-članski kolektiv Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov je tudi letos s tradicionalnim martinovanjem pod šotorom Vinkrasa v Sezani zaokrožil svoje uspešno delovanje. Že tretje leto so k sodelovanju povabili sorodne veteranske organizacije (Društvo Sever in Združenje častnikov) in bili prijetno presenečeni nad zelo številno udeležbo.

Dolgoletni predsednik sezanskega veteranskega združenja Janez Pajer je na kratko orisal prerez dela v letošnjem letu in poudaril aktivno delovanje in sodelovanje vseh veteranskih organizacij na tem delu Krasa in Brkinov. Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov deluje že od leta 1998 in je postavljene cilje tudi v celoti uresničilo. Spomnimo se le odkritja spominskih znamenj na pomembnih lokacijah, kjer so bila bojišča vojne za samostojno Slovenijo (Fernetiči, Klariči in Kozina ter spomenik Dan prej v Divači, ki so ga postavili skupaj z Združenjem Sever). Vodstvo si prizadeva za urejanje statusa in vse zakonske bonitete, ki izhajajo iz veteranskega zakona. Z zvezo veteranskih organizacij se trudijo, da bi uredili status tudi tistim, ki ga nimajo, namreč pripadnikom civilne zaščite in civilne obrambe. Vsako leto svoje dejavnosti začnejo za dan državnosti, 25. junija, s pohodom na hrib Kokoš v neposredni bližini mejnega prehoda Lipica. Tam s pobratenskimi organizacijami (z Ob-

močnim združenjem borcev in udeležencev NOB, Območnim združenjem slovenskih častnikov in Društvom Sever) pripravijo proslavo in druženje ter tako počastijo ta dogodek. Ta oblika druženja se je začela že leta 1998, najprej s častniki, istega leta se z veteranskim društvom Sever in spomladi naslednje leto se z borčevsko organizacijo. Z vsemi temi društvi so pozneje podpisali slovesno listino o sodelovanju. Posebno doživetje je petčlanska delegacija doživela ob letošnjem spominskem pohodu veteranov na vrh Triglava, kjer je slovesno razvila društveni prapor, na proslavi na Kredarici pa defilirala, drugi dan pa uživala na Pokljuki na osrednji proslavi, kjer je proslavila skupaj z borci Prešernove brigade.

Veterani Krasa in Brkinov se bodo po besedah predsednika Pajerja še naprej trudili, da bodo člani čim bolj zadovoljni, da se bodo udeleževali veteranskih športnih iger in drugih tekmovanj, če bo zanimanje, pa bodo organizirali tudi izlete v spominske kraje po Sloveniji. Najbolj pomembna pa jim je skrb za člane. Vabijo še preostalo polovico tistih, ki so sodelovali v vojni 1991. leta, da se vključijo v delo društva. Martinovanje je potekalo že tretje leto zapored, ob udeležbi več kot 500 obiskovalcev; v bogatem kulturnem programu so nastopili člani divjačinske pihalnega orkestra pod vodstvom Iztoka Felicjana in pevski zbor Hrušiški fantje, ob ansamblu za ples pa je marsikdo zasukal pete.

Olga Knez

Listina o medsebojnem sodelovanju

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo za Dolenjsko in OO ZZB Novo mesto sta pripravila listino o medsebojnem sodelovanju. Podpisala sta jo predsednika OO ZVVS za Dolenjsko

Frane Smerdu (levo) in OO ZZB Novo mesto Franci Šali (desno) 23. oktobra na proslavi ob 62. obletnici ustanovitve novomeške čete.

Marjan Grabnar

Primorci so na Holmcu položili venec.

Na obisku pri Korošcih

O tako lepem in prisrčnem dnevu bi lahko veliko razpredali, njegov čar pa je bil v tem, da smo se prvič v tako velikem številu srečali veterani slovenske Istre in Meziške doline.

Zadnjo soboto v septembru sta nas jutraj sprejela predsednik Območnega odbora ZVVS Meziške doline Maksimiljan Gorenšek in predsednik Pokrajinskega odbora ZVVS za Koroško Vili Donau. Obiskali smo Prežihovino, podoživeli rudarjenje in nekdanji življenjski utrip Meziškega rudnika in dojeli Holmec. Prav Holmec je bil za nas veterane Območnega združenja ZVVS slo-

venska Istra tista točka, ki smo jo podoživljali s koroškimi soborci posebej čustveno in z občudovanjem. Stali smo na bojišču, kjer je pred ducatom let potekal oster in krvav boj, in Gorenšek nas je ob pomoči vojaških kart, dokumentov in z doživeto besedo prestavil v tiste hude dni. Na mejnem prehodu smo se zatem poklonili ob znamenju padlim pripadnikom Milice, zapeli pesem in položili venec.

Druženje s koroškimi veterani smo pozno zvečer zaokrožili v njihovem domu pod Uršljo goro in se dogovorili za nadaljnje sodelovanje.

D. B.

Srečanje praporščakov ZVVS PO Koroška

Praporščaki koroških veteranskih organizacij in njihovi namestniki so se v soboto, 13. septembra zbrali na delovnem in družabnem srečanju v domu veteranov vojne za Slovenijo Območja Meziške doline na Obretanovem. Za to srečanje, na katerega so bili vabljeni tudi njihovi družinski člani, so se dogovorili že med letom, na eni od njihovih številnih delovnih in protokolarnih obveznostih, kjer so sklenili, da bo tudi to srečanje predvsem delovno. Tako je tudi bilo, saj je bil prvi del name-

njen urjenju in prikazu izurjenosti praporščakov in njihovih namestnikov (zbor, postroj, pohod, predaja prapora,...). Prikazali so tudi zlaganje državne zastave. Drugi del je bil namenjen družabnemu srečanju s športnimi dejavnostmi. Udeleženci srečanja so zbirali med 9 in 10 uro ob veteranskem domu, ki nosi partizansko ime »Pri mokrem jopiču«. Tam sta jih sprejela in pozdravila predsednik ZVVS Območja Meziške doline, Maksimiljan Gorenšek in predsednik Stokovnega odbora doma ZVVS Območja Meziške doline

Postroj praporščakov pred domom veteranov vojne za Slovenijo Območja Meziške doline na Obretanovem

Milan Ošep. V kratkem pozdravnem govoru sta jim izrekla dobrodošlico in zaželela prijetno počutje.

Praporščaki so nato pod vodstvom Jožeta Temnikarja opravili delovni del, ki so ga zaključili z mimohodom in predajo raporta predsedniku ZVVS PO Koroška, g. Vilijemu Donau.

Ostali udeleženci (žene, otroci,...) so ta čas izkoristili za ogled veteranskega doma in njegove lepo urejene okolice. V nadaljevanju je zbrane s svojo prisotnostjo počastil župan Občine Ravne na Koroškem, g. Maksimiljan Večko, ki je v krajšem nagovoru, pohvalil organiziranost, dejavnosti in videz zbora praporščakov in njihovih namestnikov. V nadaljevanju je obudil še nekaj svojih osebnih spominov na to kmetijo iz časov med 2. svetovno vojno, ko je bila tam partizanska postojanka.

Po tem delovnem delu srečanja je sledil okusno pripravljen bograč, ki je dal udeležencem moči za sodelovanje na športnih tekmovanjih. Toikrat so se koroški veterani pomerili v streljanju z zračno puško, metanju obročev in nekoliko drugačnem ribolovu, saj so tokrat lovili steklenice piva. Vse tekme so bile napete. Tekmovalci so bili deležni bučne podpore gledalcev oziroma navijačev. Zmagovalci v posameznih disciplinah so bili:

V streljanju z zračno puško je bil najboljši Herman Jeseničnik OZVVS Dravograd, drugo mesto sta si delila Danilo Šmon ZVVS Območja Meziške doline in Valter Valentan gost, za njima pa se je uvrstil Jože Urnat OZVVS Zgornja Dravska dolina.

Pri metanju obročev se je najbolj izkazal Jože Temnikar OZVVS Dravograd na drugo in tretje mesto sta se uvrstila Srečko Verdnik OZVVS Zgornja Dravska dolina in

Martin Hranjec ZŠC Dravograd.

Med ribiči se je najbolj izkazal Herman Jeseničnik OZVVS Dravograd, drugi je bil Jože Urnat OZVVS Zgornja Dravska dolina, na tretje mesto pa se je uvrstila Katja Praznik ZVVS Območja Meziške doline. V mnogobojju (streljanje z zračno puško, metanje obročev in ribolov) je prvo mesto zasedel Herman Jeseničnik OZVVS Dravograd, drugo in tretje mesto sta si razdelila Danilo Šmon ZVVS Območja Meziške doline in Jože Urnat OZVVS Zgornja Dravska dolina, za prvo trojico pa se je uvrstil Valter Valentan.

Po napornem tekmovalnem delu, so se udeleženci preselili v notranjost veteranskega doma, kjer so po večerji nadaljevali z družabnim delom. Ob glasbi in plesu so še pokramljali, obujali spomine na dogodke, ki so jih v preteklosti povežali in stkala so se nova prijateljstva. Skratka, imeli so se lepo in srečanje se je zavleklo pozno v noč. Ob koncu še zahvala Jožetu Temnikarju, ki je s svojo »ekipo« (heri s praporščaki in njihovimi namestniki) poskrbel za enkratno logistično podporo. Ravno tako gre zahvala predsedniku ZVVS Območja Meziške doline, Maksimiljanu Gorenšku in predsedniku Stokovnega odbora doma ZVVS Območja Meziške doline, Milanu Ošepu z njegovima ekipama za pomoč in organizacijo ter gostoljubje na veteranskem domu in nenazadnje tudi županu Občine Ravne na Koroškem Maksimiljanu Večko.

V slogi je moč, potrebna pa sta še volja in delavnost, kar so tokrat dokazali vsi praporščaki in njihovi namestniki. Na njih so koroški veterani še posebej ponosni. Takšnih in podobnih srečanj si še želijo in upajo, da bodo postala tradicionalna.

Danilo Šmon

Gorenjska počastila 35. obletnico TO

»Teritorialna obramba na Gorenjskem je v letu 1990, pred osamosvojitveno vojno, zadržala praktično vse orožje ter ga z nesebično pomočjo odstopila nekaterim drugim pokrajnam v Sloveniji.« je dejal general Janez Slapar 13. novembra na slovesnosti v Festivalni dvorani na Bledu, ki so jo organizirala gorenjska območna veteranska združenja in občina Bled. Med drugim je dejal, da je Teritorialna obramba v njenem razvojnem obdobju v Sloveniji oblikovala več stotisoč pripadnikov in tudi pripadnic, da je v vojni TO zagotovila samostojnost in jo potem varovala ter da je iz TO nastala Slovenska vojska.

Na Bledu so se zbrali nekdanji pripadniki Teritorialne obrambe na

Gorenjskem, veterani vojne za Slovenijo, predstavniki GSSV in številni drugi ter tako počastili tudi spomin na 85. obletnico konca 1. svetovne vojne, 12. obletnico odhoda JLA iz Slovenije in 35. obletnico ustanovitve slovenske Teritorialne obrambe. Kulturni program so pripravili gorjanska godba na pihala, veteranski pevski zbor pod vodstvom Franca Podjeda in Samo Gardener.

V Festivalni dvorani na Bledu so ob 35. obletnici ustanovitve Teritorialne obrambe Slovenije odprli tudi priložnostno razstavo o delovanju Teritorialne obrambe na Gorenjskem od 1968. do 1992. leta.

Rk

Marjana Miličević sprejema simboličen ček.

Zadovoljna otroka in veterani

Na večer pred praznikom državnosti je delegacija OZVVS Kočevje hčerki Marjani in sinu Ivanu preminulega veterana Marka Miličevića simbolično predala ček v znesku 420.000 tolarjev. OZVVS Kočevje je med svojimi člani pa tudi nekaterimi območnimi združenji v Sloveniji uspelo zbrati 420.000 tolarjev, ki so jih ob dodatnih 310.000 tolarjih iz akcije »Iskrice Nedeljskega« uporabili za zamenjavo strehe na dotrajani hiši. Akciji sta se pridružila Snežnik, d. d., iz Kočevske Reke z odpisom dolgov hiši in izdelovalec kritine Bramac z dodatnim popustom na svoje izdelke, ki so jih uporabili za prekrivanje hiše. Veselje in zadovoljstvo otrok sta bila nepopisna; soloobvezna otroka čutila, da imata podporo veteranov Kočevja in širše, kot dokaz spoštovanja do njihovega očeta Marka, ki se je prostovoljno priključil enotam TO v

osamosvojitveni vojni. Ker pa je treba zamenjati še pode v hiši, kočevski veterani nadaljujejo akcijo zbiranja denarja. Veliko zaslugu pri zamenjavi kritine ima oskrbnik otrok Miroslav Begič, ki je s svojim delom in prijatelji opravil večji del fizičnega dela. Združenje veteranov vojne za Slovenijo, zlasti njegovo predsedstvo, ima do primera Miličević zelo dober odnos. Zato so mu kočevski veterani hvaležni, še posebej, ker je vsako leto do sedaj Marjani in Ivanu omogočilo brezskrbne počitnice (letos na Krku), v jesenskem času pa nabavo šolskih potrebščin. Otroka sta pridna učenca, skromna v življenju, predvsem pa je spoštovanja vredno to, da se vsak konec tedna vračata iz dijaških domov v Ljubljani v svojo hišo v vasi Mlaka pri Kočevski Reki.

Darko Čop

Foto: Foto "S", studio Ekspress Kočevje

Poslovitev od služenja v Slovenski vojski

Člani Območnega združenja OZVVS Idrija - Cerkno so v petek, 12. septembra, v sodelovanju z VTP Slovenske vojske Tolmin v Trebenčah nad Cerknim pripravili poslovilno srečanje veteranov vojne za Slovenijo, ki so kot rezervni častniki Slovenske vojske sestavljali VTP Tolmin ali poveljevali enotam Slovenske vojske na cerkljanskem, idrijskem, bovškem, kobariškem in tolimskem območju, ki so jih letos poleti razpustili. V krajšem programu je v imenu OZ VVS Idrija - Cerkno častnike pozdravil član predsedstva Marijan Platiše. Dobrodošlico jim je zaželel tudi predsednik krajevne skupnosti Gorje - Poče - Trebenče Franc Jezeršek. Osrednji govornik na srečanju je bil poveljujoči častnik VTP Tolmin stotnik Vinco Gabršček, ki je orisal prehojeno pot enot in poveljstva ter pojasnil odločitve o razpustitvi rezervnih enot in poveljstva Slovenske voj-

ske na našem območju. Predstavil je smeri nadaljnjega razvoja Slovenske vojske ter se častnikom zahvalil za predano delo v poveljstvu in enotah, katerim so poveljevali. Prisotne je nagovoril tudi predsednik Pokrajinskega odbora ZVVS za Severnoprimerjsko in nekdanji poveljnik Vito Breginc. Posebej je poudaril, kako neprecenljiv je bil prispevek veteranov vojne za Slovenijo v osamosvojitveni vojni. Pozdrave sta zbranim prenesla tudi predsednik OZ VVS Ajdovščina - Vipava Ivan Marc in predsednik Območnega združenja slovenskih častnikov Idrija - Cerkno Brane Tušar. V kulturnem programu so nastopile pevke vokalne skupine Lira iz Cerknega. Srečanje je v zadovoljstvo vseh izzvenelo kot prijeten družaben dogodek veteranov ob koncu njihove aktivne častniške kariere.

Marijan Platiše

Litijski veterani obiskali Dolenjsko in Posavje

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija je oktobra za člane in njihove sorce pripravilo enodnevni izlet na Dolenjsko in v Posavje. Vabilu se je odzvalo kar 96 izletnikov, ki so napolnili dva avtobusa. Najprej so se ustavili v vojašnici v Novem mestu. Tam jih je sprejel njen poveljnik polkovnik Mitja Teropšič. Nato so si ogledali sodobno opremo slovenskega vojaka, spoznali najsoodobnejšo opremo za streljanje s pištolo, prikazali pa so jim tudi film o postavitvi najsoodobnejšega mostu. Potem so se odpeljali v vojašnico Cerklje ob Krki. V nje so si ogledali muzejske zbirke in se seznanili z dejavnostmi Posavja med osamosvoji-

tveno vojno za Slovenijo leta 1991. Pot so nadaljevali do naselja Prilipe, ki leži ob slovensko-hrvaški meji; polkovnik Mitja Teropšič jim je predstavil prizorišče spopada Teritorialne obrambe z mehanizirano enoto JLA ter opisal boj s tankovsko enoto JA, ki je iz Hrvaške prodirala proti Sloveniji. Litijski veterani so obiskali še Trdinov vrh. Častniki novomeške vojašnice, ki so jih ves čas spremljali, so jim pojasnili, kakšen je geografski in vojaški pomen tega območja. Enodnevno potovanje po Dolenjski in Posavju so litijski veterani sklenili v gostišču Kos blizu Novega mesta, v katerem so se tudi poslovili od gostiteljev.

Boris Žužek, Foto: Franc Mali

Predsednik Rihard Urbanc in polkovnik Mitja Teropšič sta si izmenjala priložnostni spominski darili.

Veteran prejel občinsko priznanje

Moravske Toplice so samostojna občina že devet let in v začetku septembra so njeni prebivalci zaznamovali svoj sedmi praznik. Ena od prireditev ob občinskem prazniku je bila tudi slovesna seja občinskega sveta, ki je potekala v hotelu Vivat. Na njej so med drugim podelili občinske nagrade za leto 2003. Med nagrajenci je bil tudi Valter Baldaš, član predsedstva Območnega združenja VVS Murska Sobota in zastopnik za Občino Moravske Toplice. Župan občine Franc Čipot je Valterju Baldašu izročil veliko zahval-

no listino za sodelovanje v vojni za Slovenijo in uspešno organiziranje društvene dejavnosti. Svoje naloge sprejema Valter Baldaš zelo resno; rezultat takšnega odnosa do dela je bilo tudi povečano število članov ZVVS iz Občine Moravske Toplice s 7 na 40. Poleg tega so moravski veterani med najbolj dejavnimi v območnem združenju in tudi tako prispevajo k prepoznavnosti Občine Moravske Toplice v slovenskem prostoru.

N. Č., Foto: Geza Grabar

Slovesna seja občinskega sveta Občine Moravske Toplice, na kateri je član OZVVS Valter Baldaš (sedi v sredini) prejel veliko zahvalno listino.

Na sejni v Radgoni so si veterani iz Štor ogledali tudi helikopter Slovenske vojske

Skupni izlet borcev in veteranov

Ietošnji izlet je bil namenjen obisku mednarodnega vojaškega sejma v Gornji Radgoni. Člani ZB, ZVVS in ZŠC Občine Štore smo si ogledali sejem Sodobna vojska, ki ga je odprl minister za obrambo dr. Anton Bizovič.

Izjemno bogata prireditev je bila vredna pozornosti in ogleda. Prikazana je bila vojaška oprema naše slovenske vojske in vojsk sosednjih držav. Poleg zanimive strokovne razlage naših vojaških strokovnjakov so se ti izkazali tudi kot odlični gostitelji. Pogostili so nas namreč z

dobrotami iz vojaške kuhinje. Če naredim primerjavo opreme vojakov iz obdobja služenja vojaškega roka moje generacije in današnje, mi je kar malo žal, da nisem mlajši. Prepričan sem, da bomo v Natu dobri partnerji in da bomo svojo domovino v tej vojaški zvezi častno, pošteno in dostojno zastopali. Pot smo nadaljevali v Slovenske gorice, kjer smo na kmečkem turizmu ob dobri hrani in odlični kapljici ter plesu sklenili lep in nepozaben dan.

Srečko Križanec

Podarjeni eksponati: razbita plošča »Vojašnica Mirko Bračič«, osebna orožja ter zajetega poveljnika skladišča v Ortneku ter podpisana listina o predaji skladišča enoti 27. ObmŠTO

Narod si bo pisal sodbo sam

Ta izrek pisatelja Ivana Cankarja, ki je še danes napisan v dvorani zgodovinskega Šekovega doma v Kočevju, je bil osnova, da je Pokrajinski muzej v Kočevju odprl stalno razstavo »Slovenija od ideje do države«, in sicer v počastitev dneva državnosti v Kočevju. Razstava prikazuje obdobja od prihoda Slovanov v naše kraje, čas Karantanije pa vse do osamosvojitvene vojne leta 1991. Bogato gradivo, velike slike in opisi dogodkov v minulih stoletjih so poučno gradivo za šolarje in tudi za starejše občane, saj je razstavo obiskalo že veliko ljudi.

Člani OZVVS Kočevje smo prispevali nekatere eksponate za to razstavo, saj so se na našem območju zvrstili pomembni dogodki pred osamosvojitveno vojno in med

njo ter ob nastanku samostojne Republike Slovenije. Ker razstava prikazuje posamezna obdobja zgodovine, veterani vojne za samostojno Slovenijo menimo, da je nastanku Manevrske strukture narodne zaščite (MSNZ), postroju 1. brigade SV »MORIS« in nasploh nastajanju samostojne Slovenije namenjeno premalo prostora in pomembnosti, saj smo pokrajinskemu muzeju v Kočevju izročili veliko eksponatov. Menimo, da bi tako lahko občani in učenci osnovnih šol, srednje šole ter gimnazije v Kočevju zvedeli več o nastanku sedanje države, saj učni programi ponujajo premalo gradiva o tem enkratnem obdobju naše ponosne zgodovine.

Besedilo in foto: Darko Čop

12. pohod v spomin na prvi postroj brigade »MORIS«

V zgodovini SV je že napisano, da se je danes 17. decembra 1990 leta v Kočevski Reki prvič postrojila brigada iz sestava pripadnikov Teritorialne obrambe, ki je bila potem imenovana »MORIS«, skrajšano (Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije). Pripadniki prvega postroja brigade »MORIS« so se po tem v naši osamosvojitveni vojni izkazali kot pravi rodoljubi in branilci slovenskega osamosvajanja ter v ogromni meri prispevali k stoletnemu cilju Slovenstva, to je samostojna država.

V spomin na ta dogodek vsako leto do sedaj skupaj OZVVS Kočevje in PD Kočevje organizirata pohod na Goteniški Snežnik 1289 m. Letos so v prelepem sončnem jesenskem vremenu pohod organizirali že dvanajstič. Udeležilo se ga je preko sto pohodnikov iz OZVVS Domžale, Bela Krajina, Kočevje, PD Kočevje, ZŠC Novo mesto ter krajanj Kočevja in širše.

Pohod je potekal že po tradiciji v dobrem vzdušju in prijetnem klepetu, kjer se sproščeno sklepajo nova prijateljstva.

Smer pohoda je bila Kočevska Reka - vrh Goteniškega Snežnika

ter povratek čez Kamenji zid v Gotenico. Pod vrhom Goteniškega Snežnika so organizirali topli obrok z napitki.

Predsednik OZVVS Kočevje in predsednik PD Kočevje pa sta pohodnike pozdravila v imenu združenj, ki jih predstavljata, opisala pot in pomen pohoda, se zahvalila za številčno udeležbo, ki vsako leto narašča ter povabila pohodnike in njihove prijatelje na 13. pohod v letu 2004.

Pomen pohoda je bil dosežen, saj so organizatorji PD Kočevje in OZVVS Kočevje v akcijo vložili veliko truda. Želijo pa se zahvaliti enoti podpolkovnika Borisa Mikuša za pomoč pri prevozu pohodnikov iz Kočevja v Kočevsko Reko in nazaj.

Darko Čop
Foto: Ali Zuhair,

Obisk oddajnika Boč

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kočevje smo skladno z letnim planom dela organizirali strokovni izlet na Boč. Na pot smo se odpravili v zgodnjih jutranjih urah dne 27. septembra 2003 z dvema avtobusoma. V Slovenski Bistrici smo bili gosti vojašnice, kjer nas je sprejel major Marjan Strehar član Območnega odbora ZVV Slovenska Bistrica.

Major Strehar nam je z besedami in slikovnim gradivom opisal stanje in dogodke v letih 1990 in 1991, še posebej pa opisal boje in dogodke v Slovenski Bistrici ter zavzete oddajnika Boč. Kot gostitelji so se zelo potrudili, saj so kočevskim veteranom pripravili toplo malico, znani »fizol s klobaso«, ki je premnogim udeležencem iz leta obudil spomine na vojaški rok. V nadaljevanju so obiskali grad Slovenska Bistrica, kjer jih je v imenu župana občine Slovenska Bistrica pozdravil kustos muzeja in jim opisal preteklost gradu in mesto. V gradu so si ogledali lepo urejene zbirke in bili prijetno presenečeni, kako je gostiteljem uspelo gradu vdihniti novi smisel in novo življenje.

Pot so nadaljevali po okolici Slovenske Bistrice in se ustavili v kleti, kjer so preizkušali zelo kvalitetna vina iz tankajšnjih vinogradov.

Popoldan so ob prelepem sončnem vremenu prispele na oddajnik Boč ter spoznali širino Štajerske in za njih v pravem smislu čudovito pokrajino. Marjan Strehar jim je razložil položaj pred zavzetjem oddajnika, pojasnil potek pogajanj med enotami TO Slovenska Bistrica in enotami JA, pojasnil zračni napad letal JA ter končno predajo posadke, ki je varovala oddajnik.

Izlet so zaključili s srečanjem v prijetnem gostišču in se v zgodnjih jutranjih urah vrnil domov v Kočevje. Vtisi izleta so čudoviti. Spoznali so tudi del naše domovine, kakor tudi boje na slovenjebistriškem območju leta 1991, kar pa je bil tudi cilj.

Kočevski veterani se majorju Marjanu Streharju zahvaljujejo za njegov trud pri organizaciji izleta, županu občine Slovenska Bistrica dr. Ivanu Žagar za sprejem in pogostitev v gradu Slovenska Bistrica, pivovarni »UNION« in polnilnici mineralne vode »RADENSKA« za njene prečudovite izdelke in pekarni »BLATNIK«. Še posebej pa se zahvaljujejo podpolkovniku Borisu Mikušu in njegovi enoti za pomoč pri prevozu izletnikov z njihovim avtobusom.

Darko Čop
Foto: Gorazd Svete, FOTO »S«, Kočevje

Dvajsettisoč član Zveze veteranov vojne za Slovenijo

Član OZVVS Kočevje **Mirko Pučelj** (rojen 1. julija 1963) je 20.000. član Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Med slovensko osamosvojitveno vojno je z manjšo skupino sovaščanov iz Slovenskega Kuželja, ki jo je vodil žal že pokojni oče Janez, opravil obveščevalne naloge. Poleg tega so nadzorovali prehode čez reko Kolpo na območju slovenskega Kuželja, Srobotnika in Gašpercev.

Med vojno se je Mirko kot pripadnik ostrostrelskega oddelka udeležil tudi obrambe prehoda čez reko Kolpo v vasi Petrina. Ponosen je na dogodke iz leta 1991, svojo zavednost pa s soprogo Tanjo prinaša na otroka, starejšega Marka in mlajšo Tino. Živijo v vasi Draga. Mirko je zastopnik zavarovalnice Tilia v svojem kraju.

Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo je kot vedno do sedaj pokazalo spoštovanje do svo-

Mirko Pučelj s sinom Markom in hčerko Tino

jega članstva in Mirka Pučlja v spomin na 20.000. člana nagradilo s srčno veterana vojne za Slovenijo. To mu je na njegovem domu izročil predsednik OZVVS Kočevje.

Besedilo in foto: Darko Čop

Podelitev znakov MSNZ

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Zasavje prireja vsako leto srečanje pripadnikov Manevrne strukture narodne zaščite. Na teh srečanjih pripadniki MSNZ iz Zasavja ohranjajo spomin na tista hrabra dejanja iz časov osamosvajanja naše države. Letošnja prireditev je bila še posebej slovesna. Na pobudo organizatorja MSNZ v zasavski regiji Jožeta Ranžingerja so bili podeljeni znaki MSNZ še tistim pripadnikom, ki jih iz različnih razlogov še niso prejeli.

Prijetno slovesnost v gasilskem domu Gasilskega društva Zagorje ob Savi 17. septembra so kulturno podprli pevci Zagorskega okteta s pravimi slovenskimi in domoljubnimi pesmimi. Po pozdravu organizatorja MSNZ v naši regiji pa sta župana občin Trbovlje in Hrastnik podelila znake MSNZ. Prejemniki znakov so prejeli tudi kopijo listine zlatnega znaka svobode, ki ga je prejela organizacija MSNZ. Po slovesnosti smo veterani nadaljevali kletop ob malici še pozno popoldne. J. Č.

Ustanovitev Območnega združenja ZVVS Trebnje

Vodstvo trenutno najmlajšega Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Trebnje

Območno združenje ZVVS za Dolenjsko si je v letnem programu delu zastavilo nalogo, da ustanovi Območno združenje ZVVS Trebnje. Veterani vojne za Slovenijo iz Občine Trebnje so se zbrali na ustanovnem zboru 24. oktobra v gasilskem domu in na njem izvolili vse potrebne organe nove organizacije. Za predsednika so izvolili Franca Hribarja (prvi z

desne), za podpredsednika Romana Šiška (tretji z desne), predsednik nadzornega odbora je Igor Slak (četrti z desne). Janez Bobnar (drugi z desne) je član predsedstva, pri pripravah pa je bil predsednik iniciativnega odbora. V novoustanovljeni veteranski organizaciji je približno 200 članov. Želimo jim veliko uspeha pri delu.

Marjan Grabnar

Zbor celjskih veteranov

Veterani Območne organizacije Celje so v soboto, 21. junija 2003, izvedli letni zbor in volitve novih organov predsedstva svojega združenja. Sekretar združenja Franc Ulaga je najprej podal poročilo o dokaj uspešnem delu združenja, ki pa je letos žal izgubilo dosedanjega predsednika Vilija Skrta. V združenje je vključenih 730 članov, to pa je še vedno manj, kot bi jih lahko bilo. V preteklem obdobju so pripravili nekaj strokovnih izletov, ki so bili povezani z ogledi vojaških objektov (letališče Cerklje, vojašnica Postojna) in znamenitostni krajev, ktere so obiskali. Udeležili so se tudi veteranskih športnih iger ter pripravili dve športni srečanja: v stre-

ljanju z MK-puško in v igrah trojk v košarki. V nadaljevanju delovnega srečanja so celjski veterani izpeljali volitve. Za novega predsednika so izvolili dosedanjega praporščaka združenja Božidarja Sevska, za njegovega namestnika Franca Kuzmana, za praporščaka Ivana Obrezo in za namestnika Leona Kosa in Jerneja Čatra. Delo sekretarja bo še naprej opravljal Franc Ulaga, ki se mu celjski veterani zahvaljujejo za njegov trud in vestno delo v minulem obdobju. Ob koncu zbora se je novoizvoljeni predsednik Božidar Sevska zahvalil za zaupanje in obljubil, da bo delo v ZVVS Celje opravljal odgovorno in vestno.

Dare S.

Veterani notranjske pred vojaškim muzejem v Lokvi

Jesensko srečanje notranjskih veteranov

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Postojna je meseca oktobra že drugič zapored organiziralo srečanje veteranov in njihovih družinskih članov. Letos so se odločili, da bodo obiskali in podrobneje spoznali sosednjo pokrajino Kras in njene posebnosti, oziroma znamenitosti. Čeprav je zelo blizu njih, je še vedno nepoznana in skrivnostna, kot njen podzemni svet.

V lepem jesenskem jutru so se zbrali na treh lokacijah (Ilirska Bistrica, Postojna in Cerklja) in se podali na zanimivo potovanje mimo kraških vrtač, vinogradov in značilnih kraških vasi. Najprej so se ustavili v Kobjeglavi in si ogledali značilno domačo kmetijo, kjer zorijo sočni kraški pršuti, znani po vsem svetu ter jih tudi poskusili in zalili z domačim kraškim teranom. Naslednji cilj je bil Štanjel, kraj na razpotju med Krasom in Vipavsko dolino, kjer se je spletlo veliko zgodb iz bližje in daljine preteklosti. Ogledali so si značilnosti mesta in spoznali veliko novega o razvoju kraja in njegovih ljudi.

Polni vtisov so se odpravili v Lokve, kjer so si ogledali vojaški muzej. Njegov ustanovitelj Srečko Ro-

že je predstavil največje in najdragocenejše eksponate. O vsakem je notranjskim veteranom povedal kaj zanimivega, predvsem pa so spoznali, koliko truda je bilo potrebno, da je ustvaril tako veliko in v svetu znano zbirko. Videli in spoznali so orožje, opremo in uniforme vseh strani vpletenih v svetovne vojne. Čeprav je v muzeju prikazano le okoli 3 odstotke celotne zbirke, je to zelo dragocen pomnik zgodovine, predvsem iz časov prve in druge svetovne vojne. Po napornem, a nedvomno poučnem ogledu vojaškega muzeja, so se g. Rožetu zahvalili za izčrpno predstavitev.

Ker je bil eden izmed ciljev tudi družabnost in spoznavanje članov, so se odpravili na značilno kraško kmetijo, kjer so poskusili domače specialitete in se ob prijaznem kletpu spominjali lepih, pa tudi težkih trenutkov iz bližnje preteklosti. Predvsem pa so spoznali, kako lepa je naša domovina in kako malo jo vsi skupaj poznamo ter se dogovorili, da se vidijo tudi naslednje leto.

Vinko Štefančič
Foto: Irena Štemberger

Podelitve domicila

Veterani občine Krško končujejo letošnje leto z zadovoljstvom. Za nami je kar nekaj odmevnih akcij. Po sprejetem sporazumu o medsebojnem sodelovanju vseh veteranskih organizacij Občine Krško iz leta 2000 se nam je letos pridružil še Zdrženje slovenskih častnikov Območno združenje Krško. Ognjeni krst skupnega sodelovanja smo izpeljali z organizacijo proslave Planina 2003.

Planina, ponosna vasica sredi Gorjancev, s katere je čudovit razgled na Krško polje, je v svoji zgodovini doživljala zelo težke trenutke. Pred 61 leti so prebivalci zaradi ponosa in domoljubja želi krvni davke. Ustaši so obkolili vas, pobili skoraj vse moške, vasico požgali, preostale preživele pa pregnali. Ta pečat se med prebivalci Planine čuti še danes.

Skoraj 50 let za tem so v neposredni bližini vasice ponovno potekale vojaške operacije. Pripadniki Milice so ob pomoči vaščana obkolili skupino vojakov JNA, ki se je po bitki in razbitju oklepne kolone v Krakovskem gozdu želela prebiti do hrvaške meje. Tam je bila uspešno zaustavljena in zajeta.

Zveza združenj borcev je v spomin in opomin na leto 1942 do letos organizirala proslave, letos pa smo se dogovorili in ustanovili stalen odbor. Sestavljajo ga predstavniki vseh štirih organizacij, skrbel pa bo za pripravo proslave; njegov predsednik je Miha Butara ml. To ni naključje, saj smo ravno v bližini Planine v zaselku Mladje letos podpisali sporazum o medsebojnem sodelovanju. V zahvalo je Svet Krajevne skupnosti Podbočje sprejel sklep o podelitvi »domicila«

la» vsem štirim organizacijam: Zvezi združenj borcev in udeležencev NOB - območni organizaciji Krško, Policijskemu veteranskemu društvu Sever-Posavje, Območnemu združenju veteranov vojne za slovenijo Krško in Združenju slovenskih častnikov - občinskemu združenju Krško.

Ta domicil temelji na ohranjanju tradicije bojev in trpljenja slovenskega ljudstva, skrbi za ustrezna priznanja borcem, veteranom, častnikom in posameznikom ter za razvijanje tistih državljskih vrednot pri mladih generacijah, ki bodo ohranjale svobодно in samostojno Republiko Slovenijo.

Domicil je bil slavnostno podeljen na proslavi 13. septembra letos. Slavnostni govornik je bil poslanec Državnega zbora RS in predsednik Odbora za notranjo politiko Maksimiljan Lavrinc. Tik pred začetkom proslave je prispela skupina pohodnikov. Vodil jo je veteran Matjaž Gomilšek v spremstvu Gorjanske konjenice. Po treh urah hoda je prispela na prizorišče z zastavo in s harmoniko.

Za program in posebno razpoloženje so poskrbeli domači kulturni delavci, ki tudi tokrat niso razočarali. Sledilo je družabno srečanje s tradicionalnim golažem. Veseli nas, da je bilo na proslavi veliko mladih, prisotni pa so bili borci, veterani, častniki, lovci, člani planinskih društev, gostje iz Hrvaške, domačini in občani.

Prireditve se je ujemala z odprtjem maloobmejnega prehoda Planina, katerega so uradno odprli pred našo prireditvijo.

Rudi Smodič

Veterani praznovali na Svetini

Letošnjega tretjega srečanja regijskih veteranskih organizacij iz vseh obdobij se je na Lovskem - Vrnčevem domu na Svetini udeležilo krepko čez tisoč obiskovalcev. Srečanje postaja številčno vedno večje, vsebinsko bogatejše in, kar je zelo pomembno, tradicionalno. V kulturnem programu nastopajo predvsem mladi iz Štor. V pripravi proslave pa sodeluje večina društev naše občine, od lovcev, gasilcev, borcev, veteranov, konjeniškega društva, godbe na pihala do aktivna žena.

V osamosvojitveni vojni za Slovenijo iz leta 1991 so pripadniki takratne Milice odigrali veliko in pomembno vlogo. Aktivno so delovali na širšem območju in v sodelovanju s takratno TO ogromno prispevali za

zmago in s tem za samostojnost Slovenije. Tega prispevka se ne da poplačati, tudi človeških žrtev iz njihovih vrst se ne da povrniti. Zato smo se jim želeli oddolžiti s skromno spominsko ploščo, ki bo na tem mestu krasila ta prostor in bo skupaj s ploščami sorodnih društev simbolizirala odpornišvo slovenskega naroda. Tako je končno tudi veteranska organizacija Sever za celjsko območje dobila spominsko ploščo.

Tega za nas, veterane in borce, izjemno pomembnega srečanja se je udeležil tudi visoki gost minister za delo, družino in socialne zadeve RS dr. Vlado Dimovski in nagovoril navzoče. Prisotne pa je nagovoril in pozdravil tudi generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman.

Izraze posebne zahvale v imenu vseh veteranov in borcev pa namenjam Občini Štore in njenemu županu Francu Jazbecu ter glavnemu direktorju železarne INEXA Štore Marjanu Mačkošku za vsestransko pomoč in sodelovanje pri izvedbi proslave.

Pomen proslave ter spoštovanje do borcev in veteranov se kaže tudi v tem, da se je vedno udeležijo župan MO Celje Bojan Šrot in župan Občine Dobrna Martin Breclj, direktorji, predstavniki Slovenske vojske in poslanec DZ RS Marko Diaci.

Omenjeni Lovski - Vrnčev dom je leta 1962 zgradila borčevska organizacija iz Štor. Dom je dobil ime po prvem komandantu prve celjske čete Franju Vrnču. Prva celjska četa je bila ustanovljena leta 1941 streljaj od tega doma. Leta 1944 je v neposredni bližini tega doma pot vodila legendarno 14. divizijo. Rav-

no zato smo na letnem občnem zboru KO ZVB Občine Štore sprejeli sklep, da obnovimo pohod po poteh 14. divizije od Gračnice pri Jurkloštru preko Štor do Dramelj. Na tem predelu pa so enote Kozjanskega odreda leta 1945 bile zadnje bitke s sovražnikom. Leta 1991 pa smo pripadniki takratne TO varovali stolp za telekomunikacije.

Proslavo smo spravili pod streho. Mislim, da dokaj uspešno. Čaka nas še precej trdega dela. V mislih imam zakon o vojnih veteranih, ki je krivičen in nelogičen, ter priznanje vojaškega roka v delovno dobo. To je tisti čas, ki smo ga med službenjem v takratni JLA zabili in izgubili. Za teh 12, 15, 18, 21 ali 24 dragocenih mesecev se bomo še borili in jih ne nameravamo nikomur podariti.

Srečko Križanec

Pohodna enota s Kozjan na Pregarje

Pohodna enota Območnega ZVVS Slovenska Istra in Veteranskega združenja Sever za Primorsko in Notranjsko »Ankaran-Triglav« se je 20. septembra udeležila spominskega pohoda Kozjane-Pregarje v Brkinih. Posvečen je bil 60-letnici ustanovitve Istrskega odreda in odkritju obnovljenega spominskega znamenja na parti-zansko bolnišnico Zalesje. Pohod, ki se ga je poleg nas udeležilo nepričakovano veliko nekdanjih borcev NOB in drugih pohodnikov, je

vodil predsednik OZVVS Slovenska Istra Vlado Ličen. Veteranski pohodniški kvartet je med potjo zapel nekaj ljudskih in bojnih pesmi ter ob prihodu na Pregarje, ko je Ličen na proslavi predal ilirskobistriškemu županu Antonu Šekincu tudi raport. Pohodna enota se je 11. oktobra izkazala s kulturnim programom in kuhanjem krompirja v »zevenci« v bakrenem kotlu tudi na Kostonjovem prazniku v Rodiku.

D. B.

Srečanje celjskih veteranov

Tretje srečanje veteranov OZVVS Celje in veteranskega društva Sever za celjsko območje je bilo na Dobrni. OZVVS Celje združuje veterane treh občin, in sicer MO Celje ter občini Dobrna in Vojnik, zato srečanja vsako leto pripravijo v drugi občini. Zbrane veterane in goste je najprej pozdravil sekretar območnega združenja Celje Franc Ulaga. Župan Občine Dobrna Martin Breclj je zbranim zaželel prijetno druženje v njihovem kraju. Med gosti omenimo govornika poslance Jelka Kacina, župana Občine Vojnik Bena Podrgajsa in podžupana MO Celje Marka Zidanška, podpredsednika ZVVS Alojza Kovaciča, predsednika pokrajinskega odbora ZVVS Stefana Šemrova, generalnega sekretarja veteranskega društva Sever Franca Bevca in predstavnika ZVB Celje. Jelko Kacin je spregovoril o vključevanju Slovenije v Evropsko unijo in zvezo Nato. Dotaknil se je tudi prisotnosti in prepoznavnosti veteranske organizacije v širšem družbenem prostoru.

Poudaril je, da je od razglasitve lastne države minilo 12 let in da o tej vojni mladi premalo vedo, zato moramo vključiti zgodbe o naši samostojnosti v izobraževalni sistem. Tistih, ki se bodo spominjali vojne, bo vedno manj, zato si moramo prizadevati za pravičen odnos do preteklosti, kajti država, ki se ne zaveda preteklosti, ima težave s prihodnostjo.

Podpredsednik ZVVS Alojz Kovacič je izročil ženi pokojnega Vilija Skrta srebrno plaketo ZVVS za njegovo delo v organizaciji. Za delo, opravljeno pred osamosvojitveno vojno, v letu 1990, sta znaka MSNZ prejela Danijel Majcen in Milan Trbovc. Znak jima je izročil predsednik POZVVS in takratni organizator MSNZ za ZŠP Stefan Šemrov. Območno združenje je podelilo zahvalne listine zvestim sponzorjem in vsem trem občinam, ki veteranom vedno priskočijo na pomoč pri ureničevanju njihovih ciljev.

Dare S.

Že petič so peš prinesli morskó sol na našega očaka

Spominski pohod Ankarán-Triglav

Letos se je začel pohod, vsaj simbolično, že dan prej. Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Slovenska Istra, Veteransko združenje Sever za Primorsko in Notranjsko ter Občinski odbor združenja borcev NOV in antifašistov Mestne občine Koper smo 4. julija na predvečer pohoda pripravili na Titovem trgu v Koprú veliko prireditev v počastitev praznika osamosvojitve Slovenije in dneva borca, katere se je udeležilo več kot dva tisoč ljudi.

Borčevska organizacija je podelila plakete. Veterani smo od tega dne bogatejši za pohodni prapor Ankarán-Triglav, ki nas spremlja na številnih pohodih in prireditvah. Veteranski kvartet pohodne enote pa se je predstavil z ubranim petjem. Poseben pečat sta prireditvi dala Pihalni orkester Koper in izolska županja Breda Pečan, ki je ob piranski županji Vojki Štular in koprskem županu Borisu Popoviču slovesno

nost in rana ura sta pohodnikom dober zaveznik. Na pot nas je šlo šestnajst pripadnikov Združenja veteranov vojne za Slovenijo Slovenska Istra in Veteranskega policijskega združenja Sever za Primorsko in Notranjsko. Z nami sta pešali tudi novinarka Radia Koper Irena Cunja (in to tretjič) in medicinska sestra Danila Rovšek, v logistiki pa so nas s kombijema vse do planine Razor spremljali štirje veterani. Prvič

S pohodniškim praporom v dolini Branice

ti, da ima Kunstelj zelo čvrste noge in dovolj trme, da je pot zmozel brez večjih težav in se obenem nenehno ukvarjal z organizacijskimi zadevami prireditev na Pokljuki in Kredarici (mobilni telefon je eden najbolj nehumanih izumov). Na Komni je moral celo za nekaj časa zapustiti pohodno enoto, da bi postoril potrebno.

Prvi dan smo krenili mimo Škofij, Tinjana čez Osapsko dolino, mimo Socerba in Krvavega potoka na hrib Kokoš. Tam smo si nekoliko odpočili in posušili znojne srage ter nadaljevali do mejnega prehoda pri Bazovici in nato do Sežane; tam smo prespali v gasilskem domu. Z najvišjimi predstavniki občine in veteranskih organizacij iz Sežane smo se odpravili na mejni prehod Fernetiči. S krajšim kulturnim programom pri spomeniku osamosvojitve smo se v sodelovanju z Območnim skladom za kulturne dejavnosti RS

poklonili domovini. Sežančani so nas gostili pod lipo pri gasilskem domu in večer je bil res lepo doživetje.

V nedeljo smo bili ob petih že na poti in nekoliko nam je nagajal dež. Mimo Kazelj smo se spustili v dolino Raše, nadaljevali po dolini Branice in v Dolancih so nas pričakali predsednik ZVVS RS Srečko Lisjak, predstavniki Občine Komen, krajevne skupnosti in veteranskih organizacij. Tako kot na Fernetičih so pri spomeniku vojskovodji baronu Čehovinu nekaj pozdravnih besed povedali gostitelji, pohodnik dr. Rudi Čop je opisal Čehovinoovo življenjsko pot in njegov pomen za slovenski narod, pohodniški kvartet je zapel nekaj domoljubnih in bojnih pesmi. Po kosilu, ki so ga pripravili gostitelji, in podelitvi spominskih znakov barona Čehovina smo nadaljevali proti Gabrjam in Vrtovcam, ko se je pred nami

Turistično društvo Rodik nam je pripravilo malico na hribu Kokoš.

razvila prapor pohodne enote ter ga predala vodji pohoda Vladu Ličnu. Ta ga je predal praporščaku OZVVS in pohodne enote Mitji Bordonu. Po slovesnosti smo se kratko zadržali v Pretorski palači, se opravičili in odšli kar se da hitro domov, da bi spali vsaj nekaj ur.

Že pred četrto uro je bilo treba vstati, še enkrat preveriti opremo in nato v Ankarán. Kot po navadi smo že peto leto zapored krenili izpred vojašnice mornariškega odreda, in to še pred sončnim vzhodom. Toč-

se je zgodilo, da smo premogli kar dve vozili. Posebnost pohoda (ob peti obletnici se že spodobí kaj takega) pa je bil Janez Kunstelj, gost OZVVS Slovenska Istra z Gorenjske: veteran in častnik Slovenske vojske in eden ključnih pri organizaciji spominskih pohodov in slovesnosti na Kredarici in Pokljuki. Proslavi na Kredarici in Pokljuki sta tudi cilj našega pohoda od Ankarana do Triglava, saj se s pohodom poklonimo osamosvojitvi Slovenije in NOB. Kar na začetku je treba poveda-

Na slovesnostih in ob večerih je zapel kvartet pohodnikov.

Logistika v »akciji« na Tolminskih Ravnah

razprostrl pogled na Vipavsko dolino. Po tradicionalni lubenici smo se spustili v dolino in mimo Stomaža čez plaz Slano blato do Predmeje. Drugi dan pohoda je vsako leto najbolj naporen že zaradi razdalje, premagovanja višinskih razlik in tudi pasje vročine.

Na Predmeji so nas pričakali domačini, ki nas gostijo že peto leto; vedno prespimo v njihovi koči, ki je last Turističnega društva. Ker je za vse premajhna, del pohodnikov prespi v

Slovesnosti pri spomeniku baronu Andreju Čehovinu so se udeležili visoki gostje.

domačiji pohodnika Bojana Rovška, ki je poleg Vlada Lična, Sandija Bečaja in Branka Kende edini, ki se je udeležil vseh petih pohodov.

V ponedeljek smo šli čez Trnovsko-Banjško planoto. Pri Čepovanu nam je prišel prešet žulje generalni sekretar ZVVS RS Jože Kuzman in zaželel srečno pot. Omeniti kaže, da je prav republiško veteransko združenje pomagalo pri tem, da smo bili lično in enotno oblečeni, saj je prispevalo veteranske srajce. Na stotem kilometru pohoda (tretjega dne okoli dvanajste ure) nas je pričakala tolminska delegacija z županom in sledila je krajša

slovesnost. Zatem nas je pot vodila do Mosta na Soči in Tolmina; tam smo pohodniki v sodelovanju z Območno izpostavo Sklada za kulturne dejavnosti RS pred spomenikom tolminskim puntarjem pripravili krajšo slovesnost. V Tolminu smo bili gostje občine in lastnika hotela Krn, ki nam je zagotovil udobno spanje in zadnje tuširanje do sestopa na Pokljuko. Torek je bil tisti dan, ki smo ga pohodniki čakali že četrty dan: spali smo lahko do šestih in pol in to je pravo razkošje. Temeljito smo si zaščitili žulje, povili otekale sklepe in namazali boleče mišice. Pred nami je bil prvi »lažji« dan, ko smo mimo Tolminskih korit krenili proti goram. Na Tolminskih Ravnah smo vso nepotrebno opremo in prepotena oblačila zložili v kombija in si pripravili nahrbtnike za visokogorje. Nadaljevali smo do kočice na planini Razor, kjer nas vsako leto spremljata mukanje krav in izjemno prijazen ter skrben oskrbnik kočice.

Nekaj deset korakov pod kočico je sirarna in tudi tja radi zavijemo. Bili smo dovolj utrujeni, da smo planinski raj izkoristili za petje, kartanje, klepetanje in celjenje žuljev. Tudi z otroki, ki so bili prav tedaj na planinskem taboru, smo zapeli in poklepetali. Ne vem, kaj je bilo Kunstlju: morda se je zmotil, ker je kar krenil čez Globoko proti Voglu in se čez morda dve, tri ure že vrnil s potepanja. Očitno mu je bilo kljub krvavečim nogam vse skupaj premalo naporno.

Zjutraj smo se z Razorja povzpeli mimo utrdb iz prve svetovne vojne čez prelaz Globoko in nato prek Konjskega sedla do kočice na Komni ter do Sedmerih jezer. Vreme razen nedeljskega jutra je kazalo vse dni prijazen obraz, če ne omenjam vročine. Zato nam je dan rezerve ostal. Tako smo lahko nadaljevali zelo zmerno do Planike ter tam zvečer pripravili slovesnost ob spominski plošči tigrovcu Danilu Turku - Jocu, enemu od legendarnih protifašistov, partizanov in kulturnikov. Drugo jutro smo slišali kar nekaj karanja in protestov, ko smo se srečevali z množico pohodnikov:

Na vrhu

»Zakaj niste povedali, da bo zvečer na Planiki proslava, ki bi se je zagotovo udeležili?« Najprej smo se čudili, zakaj se na nas jezijo, potem pa nam je postalo jasno, da so mnogi, ki so bili med slovesnostjo v koči, o tem pripovedovali udeležencem pohoda, ki so prihajali z Rudnega polja, Zadnjice, od Savice, z Vrat ... Nobene od slovesnosti, ki smo jih pripravili od Kopra do Triglava, nismo napovedali, saj smo bili prepričani, da je to nekaj, kar počnemo v poklon in spomin vsem, ki so stoletja ustvarjali razmere za samostojnost Slovenije, in ne priložnost za promocijo pohoda Ankarana-Triglav. Bomo vedeli za prihodnje leto! In še bolj se bomo pripravili: pevsko in s spominsko besedo. Zelo lepo je, če tudi drugi prisluhnejo misli o boju puntarjev, slovenskih vojskovodij, tigrovcev, partizanov in navsezadnje nas, ki smo dali piko na i osamosvajanju in neodvisnosti Slovenije. S Planike na vrh, rezanje pršuta, fotografiranje, plapolanje praporov (veteranskega, Severjevega in pohodnega), sestop do Planike in nato do Kredarice. Proslava z našo postrojivijo, oblečeni smo bili v uniforme pohoda, in vodja našega pohoda Vlado Ličen je dobil besedo. Ponosni smo, da je naša pohodna enota že petič prispevala iz Ankarana do Triglava in letos brez večjih težav, poškodb.

Kot vsako leto so nas nekateri sprejeli z velikim odobravanjem, nekaterim smo se zdeli čudaki, nekateri bi šli prihodnje leto kar z nami, nekateri so bili celo zavistni. Teško jim človek razloži, da žuljev, oteklina in litrov znojna ne gre zavidati in še težje, da gredo lahko na pohod samo člani veteranskih organizacij osamosvojitvene vojne 1991.

Pesem se je razlegala na Kredarici in pohodnik Dante Markežič se je odpravil v kapelico: »Marija, razsvetli mi pamet, da drugo leto ne bi že v tretje krenil na pohod.« Mislim, da ga ne bo uslišala in da bo še vedno take pameti, kot je bil. Tako vedrega in duhovitega človeka pač moraš imeti v pohodni skupini. Teško je, vendar zmoredno!

Sestop na Pokljuko je bilo zadnje dejanje dolge poti in prihod v vojašnico je bil zares nekaj čudovitega in težko pričakovane. Zakaj? Zato, ker se lahko pošteno umijemo, stuširamo, obrijemo, preoblečemo v čisto, in zato, ker Partizanski pevski zbor na proslavi, ki se je udeležil več kot pet tisoč ljudi, zapoje »Vstajenje Primorske«. Ta pesem je primorska himna, pesem upora vsem tujcem in ponosa, pesem, ko vsi vstanemo, razpremo srca in pritegnemo iz vsega grla.

Danijel Božič

Zasavski Wimbledon

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Zasavje je že četrtri organiziralo državno prvenstvo v teniških dvojicah ZVVS. Udeleženci so se že tradicionalno zbrali na teniških igriščih Teniškega kluba Hrastnik v soboto, 20. septembra. Letos se je organizatorjem prijavilo 33 tekmovalcev iz 12 območnih združenj, ki so žrebali svoje pare za tri kroge predtekmovalni. Seveda so bili boji že v predtekmovalju ostri, za vsako žogico do zadnjega atoma moči. V četrti-

Trije najbolje uvrščeni pari na letošnjem državnem prvenstvu veteranov v tenisu

nale se je uvrstilo šestnajst najboljših, ki so še enkrat poizkusili srečo in izžrebali svoj par za pot v finale. Po dolgih in tehnično dovršenih dvobojih smo dobili zmagovalca. To sta Marjan Pajer (OZVV Litija) in Bojan Kocjan (OZVVS Ptuj), srebrna sta bila Jani Gros (ZVVS Zasavje) in Iztok Krivorotov (OZVV Kamnik), bronasta pa Branko Dervodel (OZVVS Mežiška dolina) in Janez Jelovšek (OZVV Vrhnika).

Prvouvrščena sta prejela prehodni pokal naše zveze in lepi darili, ki ju je prispevala Zlatarna Trbovlje. Za vse udeležence so marljivi organizatorji pripravili darila, ki so jih prispevali številni sponzorji, predvsem iz Zasavja. Kot vsako leto je bila na voljo vsem tekmovalcem brezplačna prehrana, ki jo je okusno pripravljala standardna ekipa naših kuharjev veteranov. Tako smo se ob hrani in pijači družili še v pozno, lepo jesensko popoldne ter si seveda obljudil na svidenje na turnirju 2004.

J. Č.

Peti orientacijski tek v Kočevju

OZVVS Kočevje je 4. oktobra organiziralo že 5. tradicionalni orientacijski tek v počastitev »Dneva državnosti«. Tradicionalni orientacijski tek organizirajo vsako leto maja ali junija, vendar so letos kočevski veterani svoje tekmovalje zaradi mednarodnega veteranskega tekmovanja v orientacijskem teku v Razkrižju prestavili v oktober.

Bogato obložena miza s pokali in medaljami

OZVVS Kočevje je na tekmovalje povabilo več združenj veteranov vojne za Slovenijo, planinskih in taborniških organizacij ter Združenj slovenskih častnikov. Tekmovalnja se je udeležilo pet ekip in sicer: OZVVS Domžale, OZVVS Bela Krajina, OZVVS Ribnica, OZVVS Kočevje in ekipa tabornikov »Rod rjavega medveda« iz Kočevja.

Tekmovalje je potekalo po kočevski dolini, po razgibanem terenu, po gozdu in po naseljenem mestu. Razen starta in cilja, ki je bil na enem mestu, so bile vmes še tri točke, kjer so tekmovalci reševali dodatne naloge iz topografije in prve pomoči. Poleg tega so še metali bombo v krog, skakali v daljavo in streljali z zračno puško.

Končni seštevek točk je pokazal, da so se na stezi najbolje odrezali tekmovalci domače ekipe, OZVVS Kočevje v sestavi: Mladen Mihelič, Leon Mihelič in Tomi Vesel, druga je bila ekipa OZVVS Bela Krajina v kateri so bili Marko Frankovič, Franc Štajdohar in Peter Rogelj. Tretje mesto je zasedla ekipa OZVVS Ribnica v sestavi: Marko Poje, Igor Stošič in Janez Gorše. Četrto so bili Domžalčani v sestavi: Drago Gregar, Franc Lipovšek in Janez Gregorič. Na peto mesto se je uvrstila ekipa tabornikov »Rod rjavega medveda« v sestavi: Andreja Erjavca, Jerneja Trpina in Jeanette Horvat.

Na splošno zadovoljstvo organizatorja in tekmovalcev so ob koncu tekmovalja pripravili pogovor, kjer je vsak vodja ekipe povedal svoje pripombe in predloge, hkrati so se dogovorili za naslednji orientacijski tek v letu 2004.

Darko Čop

Foto: Svete Gorazd, FOTO »S«, Kočevje

Boris Vornšek prejema pokal za osvojeno prvo mesto v tekmovalju v lovu na najtežjo ribo

Tekmovalje ribičev

Koroška ribiška družina, sekcija Slovenj Gradec, prireja vsako leto ribiško tekmovalje na jezeru Mačkovci pri Brestanici za svoje člane in goste, s katerimi dobro sodeluje. Tako so se člani ZVVS Območja Mežiške doline letos razveselili povabila na to tekmovalje in so se ga z veseljem udeležili. ZVVS Območja Mežiške doline so zastopali Boris Vornšek, Danilo Šmon, Ivan Matjašec in Ludvik Glazer.

Dopoldne, na tekmi posameznikov v lovu rib s plovcem koroški veterani niso dosegli vidnih rezultatov. Zato pa so se toliko bolj razveselili uspeha našega člana, veterana Borisa Vornška, na popoldanskem tekmovalju, v lovu na najtežjo ribo, kjer je prepričljivo ugnal vso konkurenco z ulovljenim, 5,65 kg težkim amurjem.

Vornškove zmage so se v ZVVS Območja Mežiške doline zelo razveselili, saj jo je dosegel že prvo leto svojega sodelovanja na tekmovaljih, ki jih organizira ZVVS, kot tudi na tekmovaljih, ki jih organizirajo športna društva in organizacije.

Zahvala za to zmago gre zato vsem članom UO ZVVS Območja Mežiške

doline, ki, kljub stroškom in potrebni dodatni organiziranosti, podpirajo, svoje tekmovalce, da se udeležujejo tekmovalj. Še posebej pa gre zahvala Borisu Vornšku, ki mu je med člani ZVVS Območja Mežiške doline, ki trenutno šteje 466 članov (6 članov pa je še v postopku sprejema v članstvo) uspelo prvega zmagati.

Kot da je Borisova zmaga, v lovu na najtežjo ribo, odprla pot k zmagam tudi strelcem ZVVS Območja Mežiške doline. Kot za šalo, so že na prvem naslednjem športnem tekmovalju, dosegli prvo ekipno zmago za svojo organizacijo na tekmovalju v streljanju s MK puško v Meljah. V zmagovalni ekipi so bili Emil Fekonja, Bojan Plevnik in Bojan Kočnik.

Na istem tekmovalju sta si Emil Fekonja in Bojan Plevnik delila še prvo mesto, Emil Fekonja pa je uspel zmagati posamezno tudi v streljanju s pištolo.

Tudi strelcem za odlične dosežke ZVVS Območja Mežiške doline UO ZVVS Območja Mežiške doline iskreno čestita.

Danilo Šmon

Lokostrelci so praznovali

Lokostrelci LK Polzela, med katerimi je tudi precej članov obeh veteranskih organizacij iz časa osamosvajanja Slovenije, so na prostoru Športnega društva Ločica 2000 praznovali desetletnico delovanja. Jubilej so zaznamovali s slovesno sejo in podelitvijo priznanj ter z družabnim srečanjem.

Na slovesnosti pod šotorom je lokostrelce domačega kluba in goste iz raznih klubov Slovenije ter druge najprej nagovorila predsednica Vida Romih in v nekaj stavkih orisala pot kluba, ki se lahko pohvali z izvrstnimi

tekmovalnimi in organizacijskimi dosežki. Uradni datum njihovega začetka je 21. april 1993. Delovanje društva je vseskozi usmerjeno v delo z mladimi.

Uradni del slovesnosti so končali s podelitvijo spominskih kipcev, ki so jih namenili društvom in posameznikom za sodelovanje in pomoč, sponzorjem, najuspešnejšim tekmovalcem kluba in prizadevnim članom za desetletno aktivno delo ter dosegene rezultate.

D. Naraglav

Mirko Grešovnik

(1936–2003)

Huda bolezen je nepričakovano pretrgala življenjsko pot moža, očeta, prijatelja, člana Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Mislinjske doline, nosilca znaka »MSNZ 1990«, rezervnega majorja, botra prapora našega združenja in v preteklih dveh mandatih župana Občine Mislinja Mirka Grešovnika.

Odšel je človek, ki je bil vse od odslužitve vojaškega roka v Šoli za rezervne oficirje vključen v obrambne strukture občin Slovenj Gradec in Mislinja. Zaradi izjemnih organizacijskih sposobnosti so mu bile zaupane številne in odgovorne naloge v družbenem življenju, posebej na prosvetnem in obrambnem področju.

Neprecenljiva je bila njegova vloga v osamosvojitveni vojni. Kot član MSNZ je izdelal in hranil dokumentacijo za oskrbo enot MSNZ, še posebej za sanitetno oskrbo na območju nekdanje občine Slovenj Gradec. V najtežjih trenutkih leta 1991, v osamosvojitveni vojni, je kot vodja komisije za oskrbo oskrbel pripadnike Območnega štaba Teritorialne obrambe za Koroško s sanitetnim materialom za prvo pomoč ter zagotovil nemoteno sanitetno pomoč enotam na bojišču od civilnih ustanov. Skrbel je za prehrano in druge potrebe za več sto vojnih ujetnikov, ki jih je TO pripeljala v zbirne centre za vojne ujetnike. Za vse ujetnike je priskrbel civilne obleke, da so lahko bili po dogovoru z Evropsko skupnostjo o prekinitvi ognja poslani na svoje domove po nekdanji Jugoslaviji.

Mirka smo pospremili k njegovemu poslednjemu domu na pokopališču v Sentilju pri Mislinji 9. julija 2003, v kraju, kjer je bil dolgo vrsto let ravnatelj osnovne šole in zadnja dva mandata dober župan Občine Mislinja. Mirka Grešovnika bomo veterani Mislinjske doline ohranili v trajnem spominu.

OZVVS Mislinjske doline

Anton Bučevac

(1958–2003)

Nenadoma in nepričakovano nas je zapustil naš veteran in član OZVVS Zasavje Anton Bučevac. V vojni za Slovenijo 1991 je aktivno deloval v enoti za zveze občine Trbovlje. Delo je opravljal zavzeto in odgovorno, predvsem pa je uspešno združeval svoje znanje iz radiofonije in zvez ter tako veliko pripomogel k uspešnem delu svoje enote v tistem usodnem času boja za samostojno Slovenijo. Svojim tovarišem, nam veteranom, bo ostal v trajnem spominu.

OOZVVS Zasavje

Srečko Korošec

(1964–2003)

Nepričakovano in prezgodaj nas je tragično zapustil naš član – veteran Srečko Korošec. Ze takoj po odsluženem vojaškem roku je bil vključen v samostojni PDV pri OŠTO Ljutomer. Udeležil se je mnogih vaj in usposabljanj pripadnikov TO, kar mu je prišlo prav leta 1991 ob agresiji na Slovenijo, saj je njegova enota delovala na območju, kjer je potekalo največ bojev. V svoji enoti je bil cenjen in spoštovan. Prejel je znak Obranihi domovino in spominski znak Presika.

Ostal nam bo v trajnem spominu.

OZVVS Ljutomer

Alojz Jaušovec

(1949–2003)

V Ormožu smo se 22. avgusta poslovili od prijatelja, veterana vojne za Slovenijo in gasilskega tovariša Alojza Jaušovca. Rodil se je 26. maja 1949 v Ormožu in je kljub tehničnemu poklicu v srcu ostal zvest naravi, lepotam planinskega sveta in ljudem, ki ob njim potrebujejo pomoč.

Svoja hotenja je uresničeval med prijatelji planinci in tovariši gasilci. Ko je bilo leta 1991 najhujše, je kljub nenehnemu streljanju oklepne kolone brez pomisleka stopil v prve vrste in prostovoljno gasil požare, ki so bili posledica divjanja jugovojške, ter reševal z gorečih kmetij na Kogu, Gomili in v Jastrebičih. Bil je pravi veteran vojne za Slovenijo in dejaven član OZVVS Ormož. Znal je prisluhniti ljudem in s pravimi, z umirjenimi besedami dati stvarim in dogodkom pravo mesto.

Za svoje angažiranje v vojni 1991 na gasilskem področju je prejel posebno zahvalo Gasilske zveze Slovenije, v ZVVS pa spominsko medaljo ob desetletnici vojne.

Veterana Alojza Jaušovca bomo ohranili v trajnem spominu!

OZVVS Ormož

Vinko Kobilca

(1930–2003)

Na pragu jeseni, še poln življenjske vedrine in premnogih načrtov, je nepričakovano omagal pod težo bolezni član našega združenja Vinko Kobilca. Vojno za samostojno Slovenijo je dočakal kot upokojenec Občinske uprave Občine Grosuplje in član mobilizacijske komisije Krajevne skupnosti Grosuplje. Kot dolgoletni načelnik

Oddelka za ljudsko obrambo je znanje z obrambnega področja vrsto let prenašal na sodelavce, ti pa so to znanje uspešno uporabili v letih 1990 in 1991. V svojem okolju je deloval prizadevno in odgovorno ter bil vzor mlajšim. Aktivno je sodeloval pri razvoju TO in budno spremljal sedanji razvoj Slovenske vojske.

Vedno se ga bomo spominjali kot dobrega prijatelja, zavzetega veterana in velikega domoljuba.

OZVVS Grosuplje

Križanka

KDOR NASPROTLJE REVOLUCIJI ALI SOBELUJE V GIBANJU PROTI NJEJ	KDOR S TRGANJEM ODSTRANJU JE SADEŽE Z DREVES	POKLIC (ZASTAR.)	POLJSKI KNJIZEVNIK STANISLAW JERZY, 1909-1966)	REZULTAT	KITAJSKO PIVO IZ RIZA
MLADIČ KOZE	4				
PREVEZA				6	
VITAMIN B2, NIKOTINSKA KISLIN					
RASPLINSKA BODICA			DAMJANA GOLAVŠČEK BIČ S TREMI JERMENI	2	
MAĐŽARSKI POLITIK (LASZLO, 1909-1949)		19		OSNOVA ZA VREDNO- TENJE, MERILO	DESNI PRITOK RHONE V VZHODNI FRANCIJI
IME PEVKE ZABAVNE GLASBE GODEC					
RENJI (DOR LEPO, A VSEBINS- KO PRAZNO GOVORI			PRAKANTON V ŠVICI HRVAŠKI OTOK PRI ZADRU		

AVTOR: CVETO ERMAN	PARTNERKA	MRAČNIJAK NAZADNIJAK	IME SLOVENSKE PESNICE MUSER	POHOTEN MOŠKI	ROBERT TAYLOR	STAREJŠI MOJZESEV BRAT	STARO- DAVNA PRESTOL- NICA JAPONSKA	VELIKO FINSKO JEZERO	LIPID KI VSEBUJE FOSFOR IN HOLIN TINE SOK										
Z JEDJO OMOGO- ČENO PREŽIVETJE				3							13	TVORBA V PANJU							GRŠKA BOGINJA ZEMLJE
PREVOZ Z LETALI		10						8											EDVARD GRIEG ENOTNO OBLAČILO VOJAKOV
SLOVENSKI PISEC (GVIDO)					ORANŽADA HRVAŠKA OPERNA PEVKA POLAK				OLIVER (KRAJŠE)					MERILKA ČASA HRVAŠKI PISEC ČAR (VIKTOR...)					
DELAVEC V TKALSKI INDUSTRIJI			16						ŽLAHTNA KOVINA (RU) PRITOK REKE MAAS (TUDI RURI)										
NICOLAS CAGE			IVO ROBIČ ZELO TRDNA ZELEZOVA ZLITINA			POZITIVNA ELEKTRODA	PREBIVA- LEC IRSKE OKOVJE (REDKO)						IME SRBSKEGA IGRALCA ALEKSICA						15
NIZOZEMEC KI JE OKRIL VITAMIN B (CHRISTIAN)			9						ATEK				ITZIK FEFER DENAR ZAHODNE SAMOE					ŠPANSKI OSEBNI AVTO	TEŽA EMBALAŽE
DEL PRIM- KA PARAG- VAJSKEGA PISATELJA BASTOSA					BIBLUSKA MARLINA MATI ALEŠ VALIČ				EDINOST NEMŠKI FILOZOF (GEORGE)										
POGLAVAR INKOV					PIŠČAL JAJČASTE OBLIKE IZ GLINE ARGON							18	GRŠKA MATI BOGOV ALEŠ BEBLER						
FRANCOSKA ZGANA PLUČA IZ JABOLK									JED IZ LIGNJEV		17								
DANSKI OTOK V MALEM BELTU			14		SLOVESNA DRUŽABNA PRIREDITEV				SNOV	OBROBNA GREDICA NAVADNO ZA ROŽE									19

Nagradna križanka

Ime: _____

Primek: _____

Ulica: _____

Kraj: _____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Reševalcem nagradne križanke
Tudi tokrat smo za vas pripravili nagradno križanko. Tri srečnože, ki jih bo določil zreb, čakajo praktične nagrade. Rešitve pošljite na dopisnici na naslov **Zveza veteranov vojne za Slovenijo, p. p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana**. Zreb je določil, da bodo nagrade iz prejšnje številke dobili: **Jožica Senegažnik**, Smrekarjeva ulica 2, 3000 Celje, **Leon Bell**, Grahovo 65, 1348 Grahovo in **Jože Razinger**, Gladož 24, 1411 Izlake.

SLOVARČEK:

NIACIN: vitamin B2 **URI:** prakanton v Švici
ROER: pritok reke Maas na Nizozemskem
LECITIN: snov ki vsebuje fosfor in holink

MIJA: ime srbskega igralca Aleksicia
ČANG: kitajsko pivo iz riža
TALA: denarna enota zahodne Samoe

Namenjena je varovanju druge glave.

Tako skačejo generali.

Riše: Milan Alašević

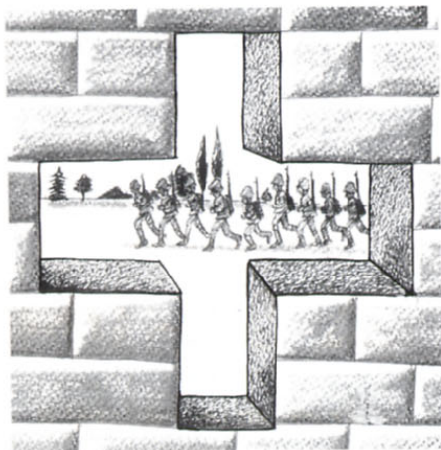
Pri profesionalcih je vse v stilu.

»Čeprav nimamo več naborniške vojske, me bo medalja spominjala na lepe dni v maskirni uniformi!«

»Po končani karieri poklicnega vojaka lahko zaidem na kriva pota. Zato sem dal prstne odtise kar na čelado.«

»Na poti je bil Bog vedno z nami.«

Minister za zdravje opozarja: prekomerno piije alkohola škoduje zdravju!

ZLATI GRIČ

Zlati grič d.o.o., Stari trg 29/a, 3210 Slovenske Konjice, Slovenija
tel.: 03 758 03 50, fax: 03 758 03 78, e-mail: info@zlati-grič.si, www.zlati-grič.si

ZA VETERANSKE SKUPINE 10% POPUSTA

Delfin II

barka za 50 oseb

izleti z barko
excursion
ausflüge
gite panoramiche
fish picnic

BULEŽAN MILENKO s.p.
Ferda Bidovca 1
6310 Izola, SLOVENIJA
tel./fax: ++386 (0)5 641 45 38
GSM: 041/ 675 781
e-mail: bulezan@s5.net

OKREPČEVALNICA MARGUČ

MARGUČ Ivan s.p.
Draža vas 18, 3215 Loče
Telefon: 03/752-32-10
GSM: 041/674-394

01.01.-31.12

275 m

dvorana s 120 sedeži

NE HR

AN

PONUDBA:

Okrepčevalnica MARGUČ je starejša gostilna z dolgoletno tradicijo.

Obiskovalcem dnevno nudimo:

- domačo hrano po naročilu za večje skupine
- Catering
- organizacijo raznih prireditev na letališču Senožet - Žiče s panoramskimi leti
- srednjeveško pojedino v avtentičnem srednjeveškem okolju

Prostor je primeren tudi za simpozije in seminarje.

Dvorana ima kapaciteto 120 sedežev.

LOKACIJA:

Draža vas je od avtoceste (izvoz Teplanje, smer Poljčane) oddaljena 1 km.

Dalmatinova 4
1000 Ljubljana
telefon: 01/43-41-200
fax: 01/23-17-298
E-mail: zsss@sindikat-zsss.si

**Zveza Svobodnih
Sindikatov Slovenije
Sindikalni izobraževalni
center**

**SiC
Gradnikova 1
4240 Radovljica
Tel.: 04/537 05-00
Oseba za stike:
Branko Iskra**

Vabimo Vas v Radovljico - v osrčje Karavank in Julijskih Alp, v neposredno bližino Bleda, Bohinja, Begunj, Vrbe, Brezj, Kroke, kjer lahko preživite prijetne dneve. Radovljica z okolico in delavci Centra Vam bomo pomagali pri spoznavanju krajev in njihovih kulturnih znamenitosti. Radovljica z okolico nudi tudi različne možnosti za šport v zimskem in letnem času.

V Centru Vam nudimo bivanje v eno do tri posteljnih sobah s kvalitetno prehrano. Oprema sob: tuš, WC, TV, telefon. Center razpolaga s savno, trim kabinetom in klubskim prostorom za 20 oseb.

Svobodni sindikati Slovenije so podelili domicilno listino za uporabo klubskega prostora Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo - Radovljica - Jesenice.

Za člane in družine Zveze veteranov vojne za Slovenijo nudimo 10 % popust na gostinsko in turistično ponudbo Centra.

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije in Sindikalni izobraževalni center v Radovljici ter Veterani vojne za Slovenijo za Gorenjsko Vas vabimo, da preživite dneve med nami.

MONTE CASSINO-NEAPELJ-POMPEJI

ODHOD: po želji skupine
ČAS POTOVANJA: 4 dni
NAJMANJŠE ŠTEVILO POTNIKOV: 40

INFORMACIJE: STUDIO F. S., d.o.o.
Turistična agencija,
Delpinova 7a

5000 Nova Gorica
Tel.: 031 401 864
ali 031 864 451

1. dan: LJUBLJANA-MONTE CASSINO

Odhod avtobusa ob 22.00 (kraj odhoda po želji skupine). Po opravljenih carinskih postopkih nadaljevanje vožnje po avtocesti z vmesnimi postanki na Monte Cassinu.

2. dan: MONTE CASSINO-FIUGGI

Prihod na Monte Cassino in ogled "Gustavove linije", kjer je v drugi svetovni vojni potekala ena od največjih bitk v Evropi. Bitka pri Cassinu se je vlekla od novembra 1943 do maja 1944. Starodavna opatija je bila porušena 15. februarja 1944. 300 do 600 anglo-ameriških letal je bombardiralo samostan. Ogledali si bomo nemško pokopališče, na katerem je pokopanih 22.000 nemških vojakov, ter poljsko pokopališče na Monte Cassinu, na katerem je pokopanih tisoč dvesto poljskih vojakov, ki so jurišali in zavzeli porušeni samostan. Zvečer vožnja v zdravilišče Muggi. Nastanitev v hotelu s tremi zvezdicami, večerja in prenočevanje.

3. dan: FIUGGI-NEAPELJ-POMPEJI-VEZUV-FIUGGI

Po zgodnjem zajtrku celodnevni avtobusni izlet. Najprej si bomo ogledali Neapelj, nato nas bo pot vodila v Pompeje, kjer bo daljši postanek za ogled ostankov mesta, ki ga je uničila lava ob izbruhu bližnjega ognjenika Vezuva. Zvečer vrnitev v hotel, večerja in prenočevanje.

4. dan: FIUGGI-RIM-LJUBLJANA

Po zajtrku vožnja v Rim. Postanek za ogled Vatikanskih muzejev in Bazilike sv. Petra. V popoldanskih urah vrnitev po avtocesti mimo Bologne, Ferrare, Padove in Benetk v Ljubljano. Prihod predvidoma v poznih večernih urah.

CENA: 39.600,00 SIT iz Ljubljane (odvisno od oddaljenosti od Ljubljane) - 10% popusta.

V CENO SO VŠTETI: avtobusni prevoz, cestne pristojbine, gostinske storitve po programu (dva polpenzion v hotelu s tremi zvezdicami), vodenje in organizacija potovanja, nezgodno zavarovanje.

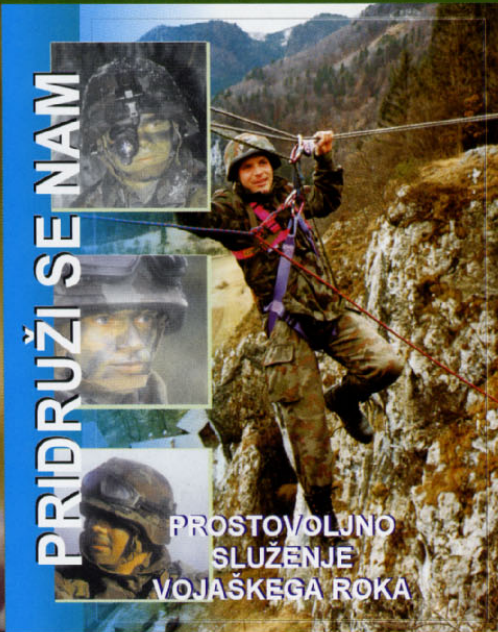
V CENO NISO VŠTETI: dodatek za 1/1 sobo 7.000,00 SIT; vstopnice za ogled Pompejev - 16 EUR, Vatikanskih muzejev - 9,25 EUR, katakomb - 4,10 EUR in koloseja - 5,15 EUR.

PRIDRUŽI SE NAM!

POSTANI
POGODBENI PRIPADNIK
REZERVNE SESTAVE

PRIDRUŽI SE NAM!

PROSTOVOLJNO
SLUŽENJE
VOJAŠKEGA ROKA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
GENERAL STAB SV
KARDELJEVA PL. 26, 1000 LJUBLJANA

INFORMACIJE:
080 13 22
<http://www.mors.si>
naborna.pisarna@mors.si

ODDELEK
ZA PRIDOBIVANJE KADRA
Kardeljeva pl. 19, 1000 LJUBLJANA

SLOVENSKA VOJSKA

MOČ VOLJE IN ZNANJA

PRIDRUŽI SE NAM

INFORMACIJE:

080 - 13 22

<http://www.mors.si>
naborna.pisarna@mors.si

SLOVENSKA VOJSKA

PRIDRUŽI SE NAM

INFORMACIJE:
080 - 13 22
<http://www.mors.si>
naborna.pisarna@mors.si

SLOVENSKA VOJSKA

